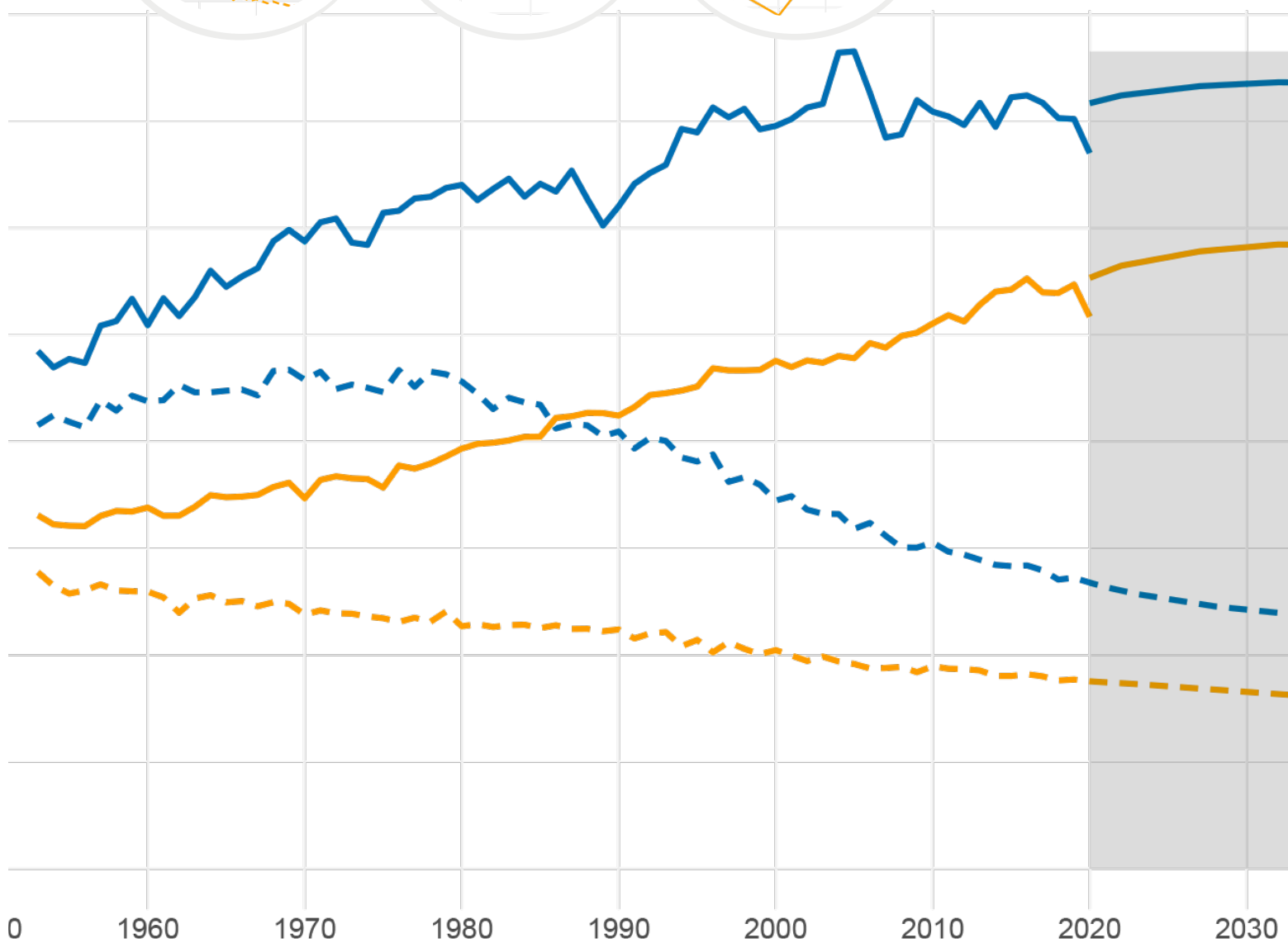

Janne Pitkaniemi, Nea Malila, Tomas Tanskanen, Henna Degerlund, Sanna Heikkinen, Karri Seppä

CANCER 2020

Statistikrapport om cancerfall i Finland

Janne Pitkäniemi, Nea Malila, Tomas Tanskanen,
Henna Degerlund, Sanna Heikkinen och Karri Seppä (red.)

Cancer 2020

Statistikrapport om cancerfall i Finland

Finlands Cancerregister

Institutet för
hälsa och välfärd

Redaktion:

Janne Pitkaniemi, Nea Malila, Tomas Tanskanen, Henna Degerlund,
Sanna Heikkinen, Karri Seppä

Cancerkodning:

Henna Degerlund, Maili Huvilinna, Ida-Liisa Kolari, Minna Merikivi, Anne-Mari Nyholm,
Tea Piipponen, Tomas Tanskanen

Datahantering:

Mika Lappalainen, Niko Lavonen, Katja Lehtinen, Jussi Orpana

Statistisk data-analys och dataskydd:

Elli Hirvonen, Tapio Luostarinen, Joonas Miettinen, Aapeli Nevala,
Heidi Rynänen, Karri Seppä

Kommunikation: Nina Airisto

Lay out: AT-Julkaisutoimisto Oy

ISBN 978-952-5815-42-9

ISSN 2814-4333 (pdf)

Denna rapport hänvisas till enligt följande:

Pitkaniemi J, Malila N, Tanskanen T, Degerlund H, Heikkinen S, Seppä K.
Cancer 2020. Statistiskrapport om cancerfall i Finland.
Cancerföreningen i Finland, Helsingfors 2022.

Innehåll

1	Förord	5
2	Cancersituationen 2020	6
3	Coronaviruspandemin och cancerbördan	10
4	Statistiska metoder.....	13
4.1	Definitioner.....	13
4.2	Nya cancerfall – incidens.....	14
4.3	Dödsfall orsakade av cancer – cancerdödlighet	15
4.4	Levande personer som fått cancerdiagnos – prevalens.....	15
4.5	Risk att insjukna i cancer och dö i cancer.....	15
4.6	Cancerpatienters prognoser – överlevnad.....	15
4.7	Tidsserier och bedömning av förändringar	16
4.8	Prediktioner om incidens och dödlighet.....	16
4.9	Coronapandemins inverkan på cancerincidens	16
4.10	Regionala skillnader i cancerincidens och -dödlighet.....	17
4.11	Relativ risk för incidens och dödlighet mellan olika utbildningsnivåer.....	17
5	Material och kvalitet.....	18
5.1	Cancerregistrets mål.....	18
5.2	Cancersjukdomar som statistikförs och anmäls	18
5.3	Tidsseriernas omfattning	18
5.4	Datakällor	19
5.5	Sammanställande av canceruppgifter	20
5.6	Kvalitetsindikatorer.....	20
6	Incidens och nya cancerfall.....	21
6.1	Incidens efter åldersgrupp	22
6.2	Risk att insjukna och dö i cancer	24
7	Dödlighet	25
7.1	Dödlighet efter åldersgrupp.....	26
8	Prevalens.....	28
9	Patientöverlevnad.....	29
10	Tidsserier	32
11	Prediktioner.....	44
12	Regionala skillnader i cancerbördan.....	46

13	Utbildningsnivå och cancerbördan.....	51
13.1	Cancerincidens efter utbildningsnivå	51
13.2	Cancerdödlighet efter utbildningsnivå.....	53
14	Tabeller	55
14.1	Incidens, dödlighet och prevalens.....	55
14.2	Patienternas överlevnadstal.....	59
14.3	Långsiktiga förändringar, incidens	61
14.4	Långsiktiga förändringar, dödlighet	63
	Figurer	65
	Tabeller	67

1 Förord

Finlands cancerregister har färdigställt 2020 års cancerstatistik (cancerregister.fi/statistik/cancerstatistik). Syftet med statistiken är att beskriva cancerbördan i Finland så heltäckande som möjligt. I rapporten sammanställs uppgifter bl.a. om nya cancerfall, dödsfall i cancer och patienternas prognos. Utöver dessa presenterar rapporten antalet insjuknade i cancer och prognoser om cancerbördan 2035.

År 2020 diagnostiserades sammanlagt 34 760 nya cancerfall och 13 201 dödsfall i cancer i Finland. De vanligaste cancersjukdomarna hos män var prostatacancer och tjock- och ändtarmscancer, medan bröstcancer och tjock- och ändtarmscancer var de vanligaste cancersjukdomarna hos kvinnor. De främsta orsakerna till cancerdöd hos män var lungcancer, prostatacancer och tjock- och ändtarmscancer. Hos kvinnor var bröstcancer den cancerform som orsakade flest dödsfall; lungcancer orsakade näst flest dödsfall. Vid prostatacancer hudmelanom och bröstcancer hos kvinnor var patienternas femårsöverlevnad drygt 90 %.

I skrivande stund har man i Finland redan i över två år levt mitt i en coronaviruspandemi. Coronapandemins effekter på diagnostiseringen av cancer kunde nu följas genom att jämföra antalet nya cancerfall under tidigare år med siffrorna för det senaste året. Under hela 2020 diagnostiserades 1 600 (4,3 %) färre cancerfall än väntat. Mest påverkade coronapandemin diagnostiseringen av nya fall av bröst- och prostatacancer och hudmelanom. Pandemins effekter på cancerbördan behandlas närmare i rapportens tredje kapitel.

Cancerincidensen och -dödligheten var högst hos personer med utbildning på grundnivå och minst hos personer med utbildning på högre nivå. Skillnaden i cancerdödlighet mellan dessa utbildningsgrupper var tydligare. I synnerhet i fråga om lungcancer syntes skillnader i incidens och dödlighet mellan grundutbildade och högskoleutbildade personer.

I fråga om cancerincidens var den regionala variationen större bland män än bland kvinnor, men hos kvinnor varierade cancerdödligheten mer efter region än hos män.

Cancerstatistiken har utarbetats i enlighet med kliniska klassifikationer (ICD-10) från hela den tid registret har varit verksam, dvs. sedan 1953. På grund av ändringar i klassificeringen av blodcancer och lymfom är tidsserierna för dessa sjukdomar jämförbara först från och med 2007.

Granskningen av kortsiktiga förändringar i cancerbördan togs inte med i denna rapport, eftersom det underskott som pandemin orsakat vid diagnostiseringen av nya fall försvagar uppskattningarnas tillförlitlighet. Cancerstatistiken har utarbetats i enlighet med kliniska klassifikationer (ICD-10) från hela den tid registret har varit verksam, sedan 1953. På grund av ändringar i klassificeringen av blodcancer och lymfom är tidsserierna för dessa sjukdomar jämförbara först från och med 2007.

Registrets informationskällor är aktörer inom hälso- och sjukvården samt patologiska laboratorier. Tillgången till uppgifter har kunnat påskyndas betydligt genom intensivt samarbete under de senaste åren. Vi fortsätter att tillsammans med den behandlande instansen möjligast enkelt producera ett strukturerat sammandrag av canceranmälningar. Vi publicerade uppdaterad statistik över kliniska anmälningar för andra gången på vår webbplats (syoparekisteri.fi/tilastot/kliinisten-ilmoitusten-tilasto).

Utlämnandet av 2020 års canceruppgifter för forskningsändamål inleddes i april 2022. Finlands cancerregister är ett forskningsinstitut som lyder under Cancerföreningen i Finland. Cancerregistret upprätthåller ett nationellt register över cancerfall samt ett register över screening för livmoderhalscancer, bröstcancer och tjock- och ändtarmscancer. Som personuppgiftsansvarig har Institutet för hälsa och välfärd överfört ansvaret för registrets verksamhet till Cancerföreningen i Finland.

Vi vill varmt tacka alla våra samarbetspartner för ett gott samarbete. Registret firar sitt 70-årsjubileum under det innevarande året. Omfattande och långa tidsserier om cancerbördan är ett värdefullt nationellt kapital.

Helsingfors den 26 maj 2022

Nea Malila, MD
direktör
050 305 5730

Janne Pitkaniemi, professor
direktör för statistik
050 372 3335

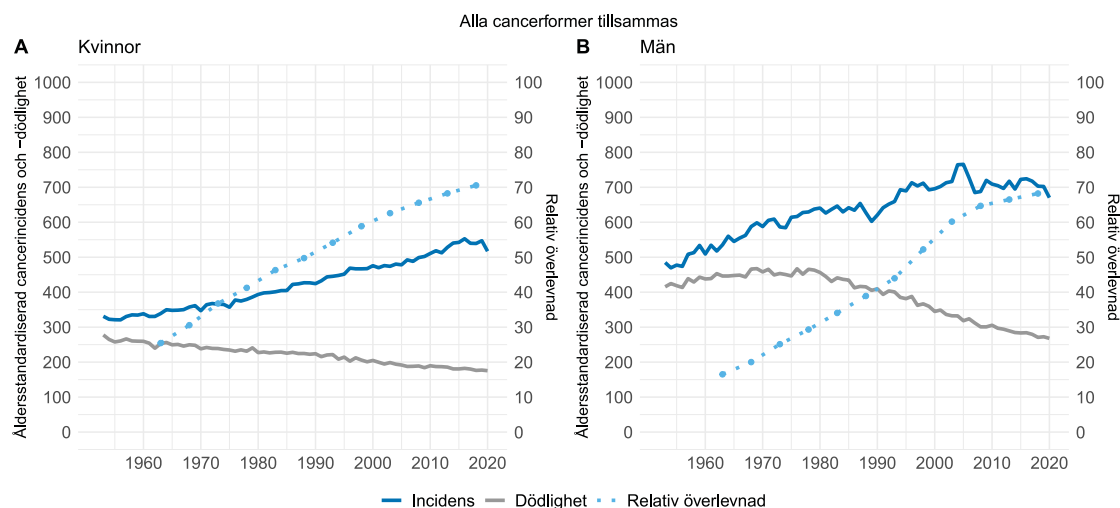
Tomas Tanskanen, MD
ansvarig läkare
050 320 8035

2 Cancersituationen 2020

År 2020 diagnostiserades det 34 760 nya cancerfall i Finland, varav 16 535 hos kvinnor och 18 225 hos män. Totalt 13 201 personer dog i cancer under året ([Tabell 1](#)). Redan drygt 300 000 finländare som insjuknat i cancer levde i slutet av 2020. Av dessa var 56 % kvinnor och 44 % män. Den relativa femårsöverlevnaden för cancerpatienter som följdes åren 2018–2020 var 70 %.

Tabell 1: Nya cancerfall och dödsfall i cancer år 2020, cancerprevalens och relativ femårsöverlevnad i hela Finlands befolkning separat för män och kvinnor.

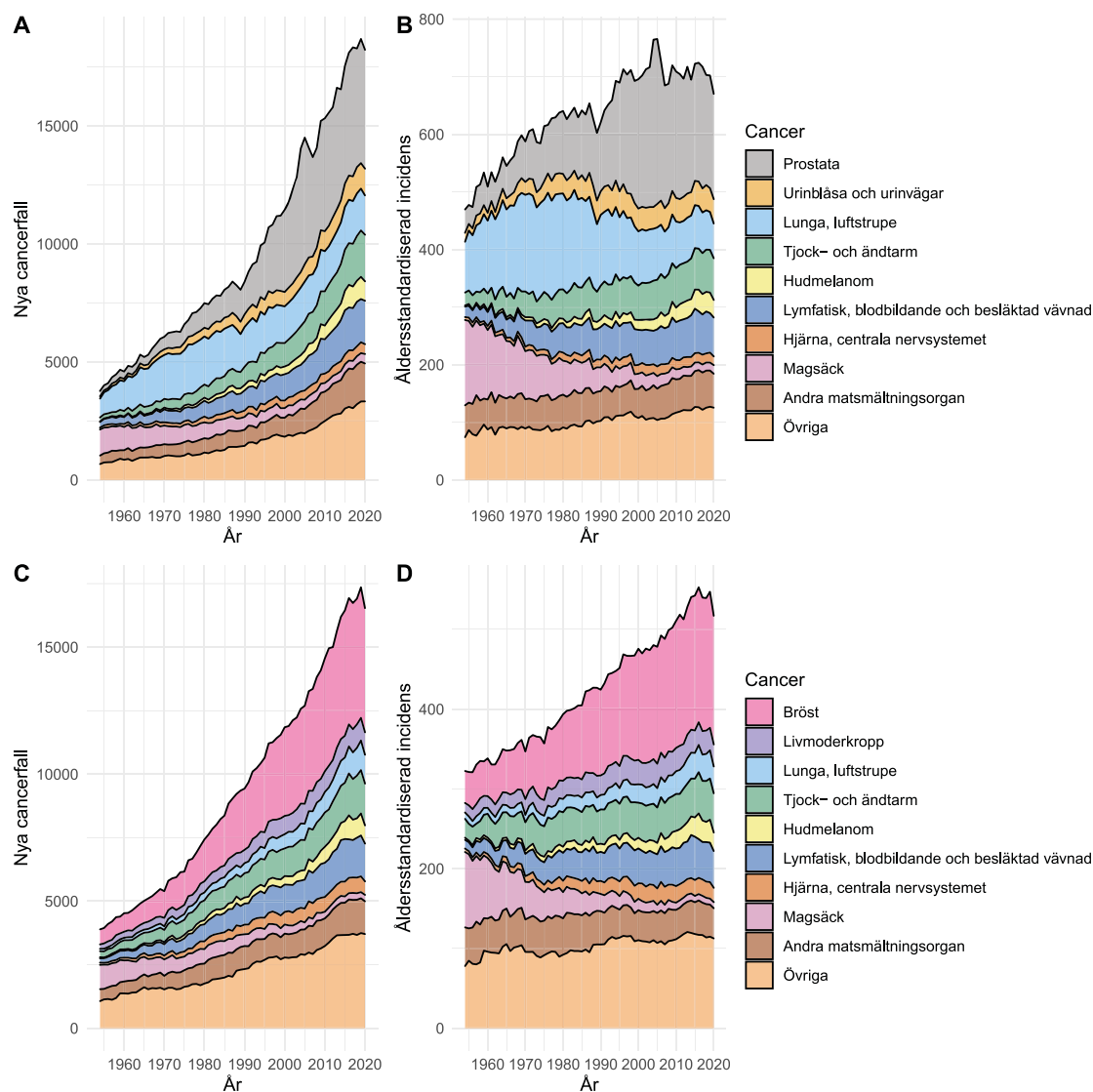
Hela befolkningen	Kvinnor	Män
34 760 nya cancerfall	16 535 nya cancerfall	18 225 nya cancerfall
13 201 dödsfall i cancer	6 129 dödsfall i cancer	7 072 dödsfall i cancer
306 722 patienter vid liv	172 227 patienter vid liv	134 495 patienter vid liv
70 % femårsöverlevnad	71 % on femårsöverlevnad	69 % femårsöverlevnad

Figur 1: Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.

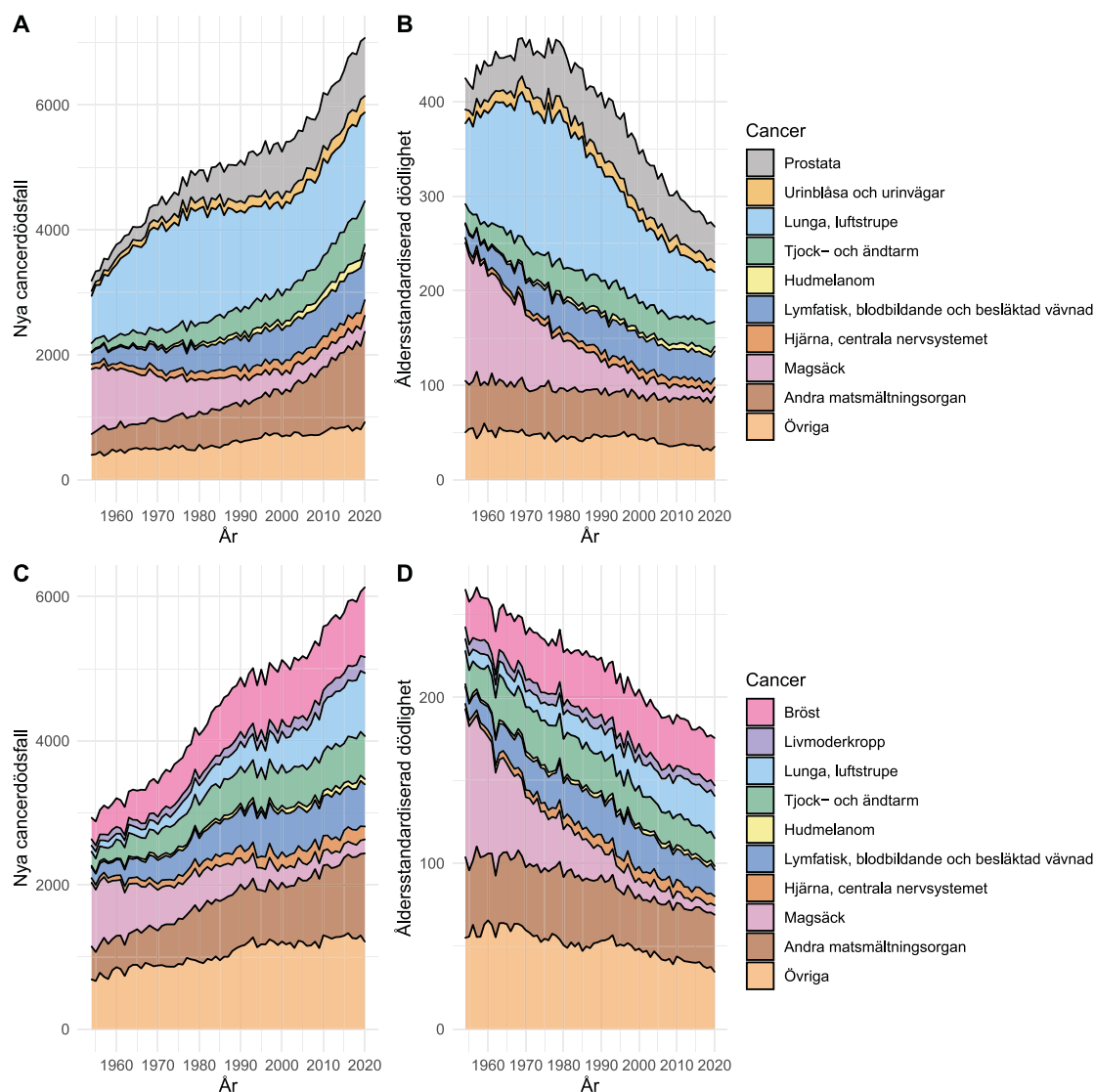
Figuren ([Figur 1](#)) visar den åldersstandardiserade cancerincidensen och -dödligheten samt patienternas relativa överlevnad från 1953 till 2020. Cancerincidensen hos kvinnor ökade mellan 1990 och 2005 i genomsnitt med 0,7 % per år och mellan 2006 och 2019 i genomsnitt med 1,0 % per år ([Tabell 10](#)). Den tidigare ökningen hos män (1,0 % per år åren 1990–2003, [Tabell 11](#)) har jämnats ut (–0,2 % per år åren 2004–2019).

Den minskning av cancerincidensen som coronaviruspandemin orsakat år 2020 bedöms i kapitel 3. Cancerdödligheten har minskat hos båda könen: i genomsnitt 0,5 % per år hos kvinnor (2006–2020) och 1,2 % per år hos män (2008–2020, [Tabell 12](#) och [Tabell 13](#)). Den relativa överlevnaden har förbättrats jämnt hos kvinnor; hos män har den tidigare snabba förbättringen av överlevnaden avstannat efter början av 2000-talet.

Figur 2: Antal nya cancerfall och incidens (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) uppdelade efter cancersjukdomar hos män (bilder A och B) och kvinnor (C och D) åren 1953–2020. Övriga matsmältningsorgan omfattar cancer i matstrupe, tunntarm, analöppning, lever, gallblåsa och gallvägar, bukspottkörtel samt andra eller odefinierade matsmältningsorgan.

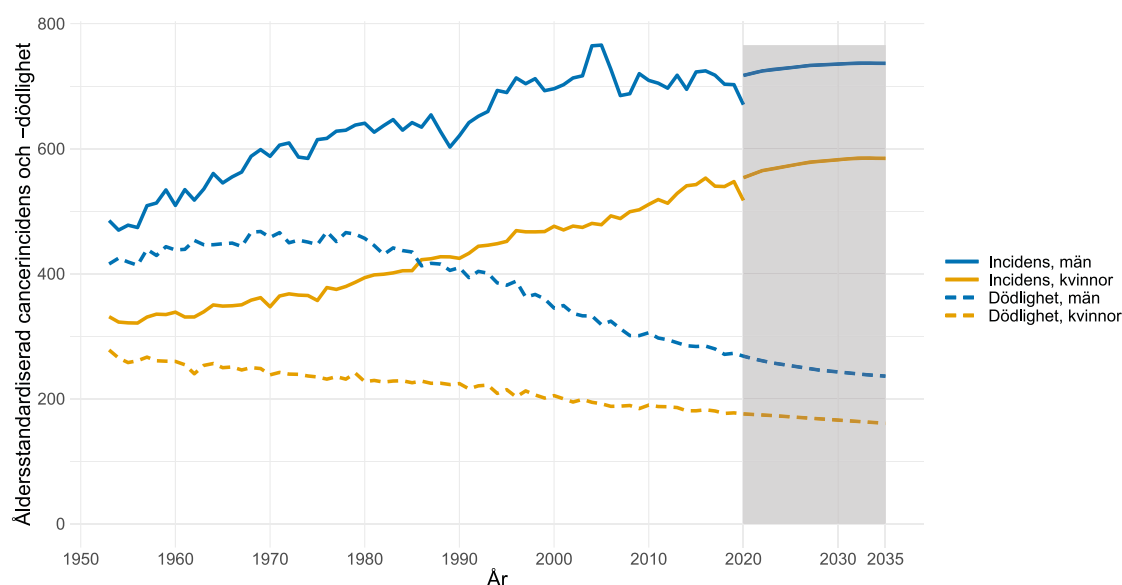
I figur ([Figur 2](#)) presenteras det årliga antalet nya cancerfall och den åldersstandardiserade incidensen hos de vanligaste cancersjukdomarna efter kön. På 1950-talet diagnostiserades årligen ca 2 000 nya fall av magcancer i Finland, och det var den vanligaste cancerformen bland båda könen. Nuförtiden diagnostiseras årligen ca 620 nya magcancerfall. Hos män har också incidensen av lungcancer minskat sedan 1970-talet. Incidensen av prostatacancer började öka betydligt på 1990-talet. Hos kvinnor har incidensen av bröstcancer ökat under hela granskningsperioden.

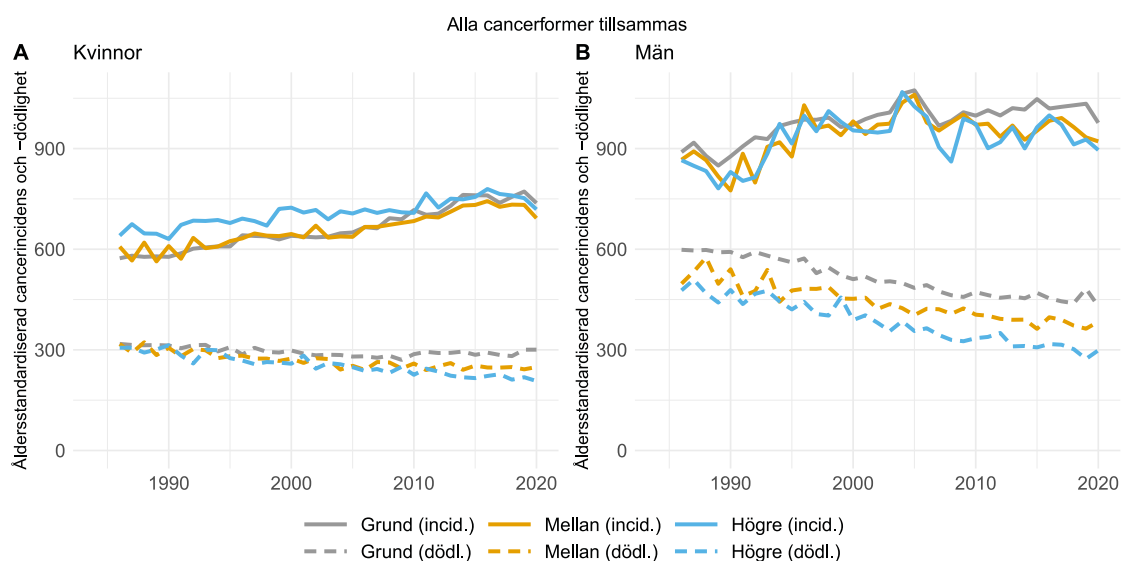
Figur 3: Antal nya cancerdödsfall och dödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) uppdelade efter cancersjukdomar hos män (bilder A och B) och kvinnor (C och D) åren 1953–2020. Övriga matsmältningsorgan omfattar cancer i matstrupe, tunntarm, analöppning, lever, gallblåsa och gallvägar, bukspottkörtel samt andra eller odefinierade matsmältningsorgan.

Figur (Figur 3) visar antalet dödsfall i cancer och den åldersstandardiserade dödligheten bland män och kvinnor sedan 1953. Antalet dödsfall i cancer bland kvinnor har ökat relativt jämnt under hela granskningsperioden, medan den kraftiga ökningen bland män lättade under 1980- och 1990-talen, men ökade därefter. Förändringarna i mäns prostatacancerdödlighet och kvinnors bröstcancerdödlighet har haft en relativt liten inverkan på förändringen i den totala cancerdödligheten. Den största inverkan har berott på en betydande minskning av dödligheten i magcancer hos både män och kvinnor och på en minskning av dödligheten i lungcancer hos män. Bland kvinnor har lungcancerdödligheten ökat, och lungcancer orsakar nuförtiden ett stort antal cancerdödsfall.

Enligt prediktioner kommer den åldersstandardiserade cancerincidensen att öka måttligt (Figur 4). Från 2020 till 2035 beräknas den genomsnittliga årliga tillväxten vara 0,5 % för kvinnor och 0,3 % för män. Det beräknas att dödligheten fortsätter att minska. För kvinnor minskar dödligheten i genomsnitt 0,5 % per år och för män 0,8 % per år.

Figur 4: Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och ålderstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) åren 1953–2020 och prediktion om utveckling fram till 2035 efter kön. Prediktionen av incidensen presenteras också för 2020 och baserar sig på den utveckling som observerats fram till 2019.

Figur 5: Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och ålderstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) i befolkningen i åldrarna 25 och över efter kön och utbildningsnivå åren 1986–2020.

Cancerincidensen och -dödligheten var som helhet sett högst bland personer som har en utbildning på grundläggande nivå och lägst bland personer med högskoleutbildning (Figur 5). Skillnaderna var störst vid lungcancer. De vanligaste cancersjukdomarna bland kvinnor och män, bröstcancer och prostatacancer, förekom dock oftast bland högutbildade. I sin helhet konstaterades de största skillnaderna mellan utbildningsnivåer i cancerdödligheten bland män, där dödligheten bland personer med grundutbildning var högre än bland högutbildade i alla de cancerformer som granskades. Cancerdödligheten bland högutbildade kvinnor var också allmänt sett något lägre än bland kvinnor med grundläggande utbildning.

3 Coronaviruspandemin och cancerbördan

I Finland började coronapandemin i början av 2020 och sjukdomen började smitta allt fler i mars. Till följd av detta uppställde man under 2020 restriktioner som gällde sammankomster och rekommendationer av olika grader som påverkade både hälso- och sjukvårdens verksamhet och människornas beteende. I synnerhet bland 70-åringar och äldre undvek man att möta andra människor och därmed också att söka sig till hälsovårdstjänster i enlighet med de allmänna anvisningar som getts i fråga om coronavirussmitta. Det förekom kortvariga lokala avbrott i cancerscreeningarna under våren och sommaren 2020.

Det observerade antalet nya cancerfall år 2020 jämfördes med en prediktion som byggde på cancerincidensen under de föregående åren. Underskottet i det upptäckta antalet fall jämfört med prediktionen har delats in i det underskott som orsakats av typiska fördröjningar i registrering och det som orsakats av coronaviruspandemin. År 2020 uppskattade man att man på grund av pandemin hade diagnostiserat 1 600 (4,3 %) nya cancerfall färre än vad man hade förväntat sig utan pandemin (Tabell 2). Underskottet i nya bröstcancerfall var ca 330 (6,4 %) och i nya prostatacancerfall ca 480 (8,7 %). Underskottet i nya cancerfall var särskilt stort vid hudmelanom: man diagnostiserade ca 400 (20,9 %) fall färre än vad man hade förväntat sig utan pandemin. Däremot fanns det inget underskott vid tumörer i lymfatisk och blodbildande vävnad, skivepitelcancer i huden och urinblåse- och urinvägscancer.

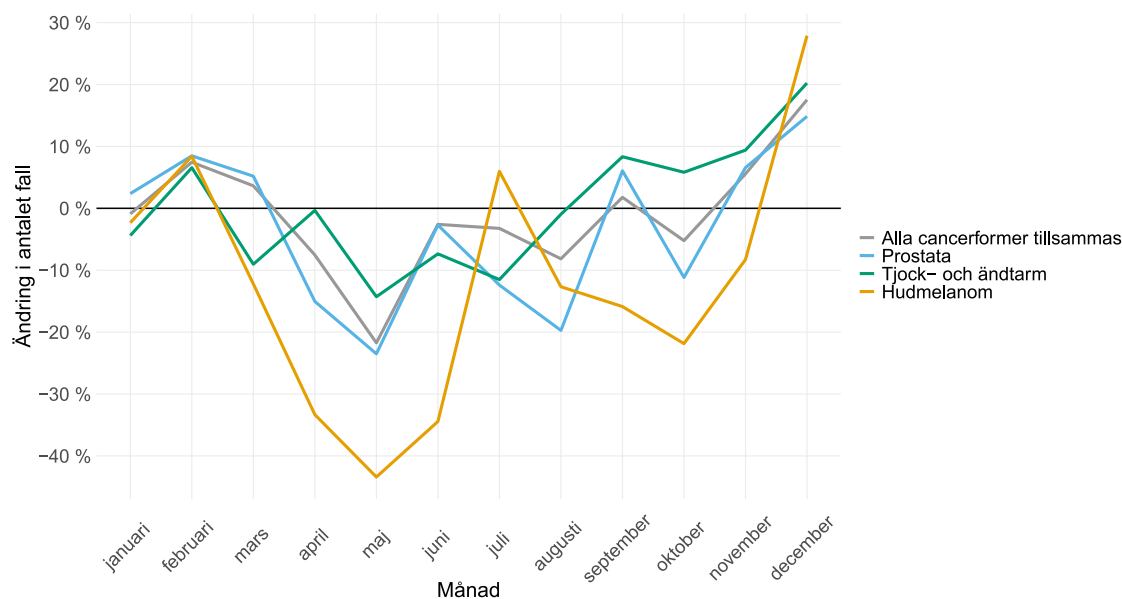
Tabell 2: Observerat antal cancerfall år 2020 och prediktion utifrån cancerincidensen under de föregående åren i alla cancersjukdomar sammanlagt och separat i de vanligaste cancersjukdomarna. Underskottet i det upptäckta antalet fall jämfört med prediktionen har delats in i det underskott som orsakats av typiska fördröjningar i registrering och det som orsakats av coronaviruspandemin.

Cancersjukdom	Upptäckt	Prediktion	Registrering		Corona	
Alla cancerformer tillsammans	34 760	37 378	1 015	(2.7%)	1 603	(4.3%)
Prostata	5 035	5 535	19	(0.3%)	481	(8.7%)
Bröst (kvinnor)	4 885	5 235	18	(0.3%)	333	(6.4%)
Tjock- och ändtarm	3 617	3 741	53	(1.4%)	71	(1.9%)
Lymfatisk, blodbildande och besläktad vävnad	3 327	3 609	305	(8.4%)	-22	(-0.6%)
Lunga, luftstrupe	2 801	3 031	171	(5.7%)	59	(1.9%)
Hud, epidermoid karsinom	1 916	1 906	-2	(-0.1%)	-8	(-0.4%)
Hudmelanom	1 543	1 956	4	(0.2%)	409	(20.9%)
Urinblåsa och urinvägar	1 474	1 486	16	(1.1%)	-3	(-0.2%)
Bukspottkörtel	1 189	1 439	240	(16.7%)	9	(0.7%)
Njure	992	1 074	30	(2.8%)	52	(4.9%)

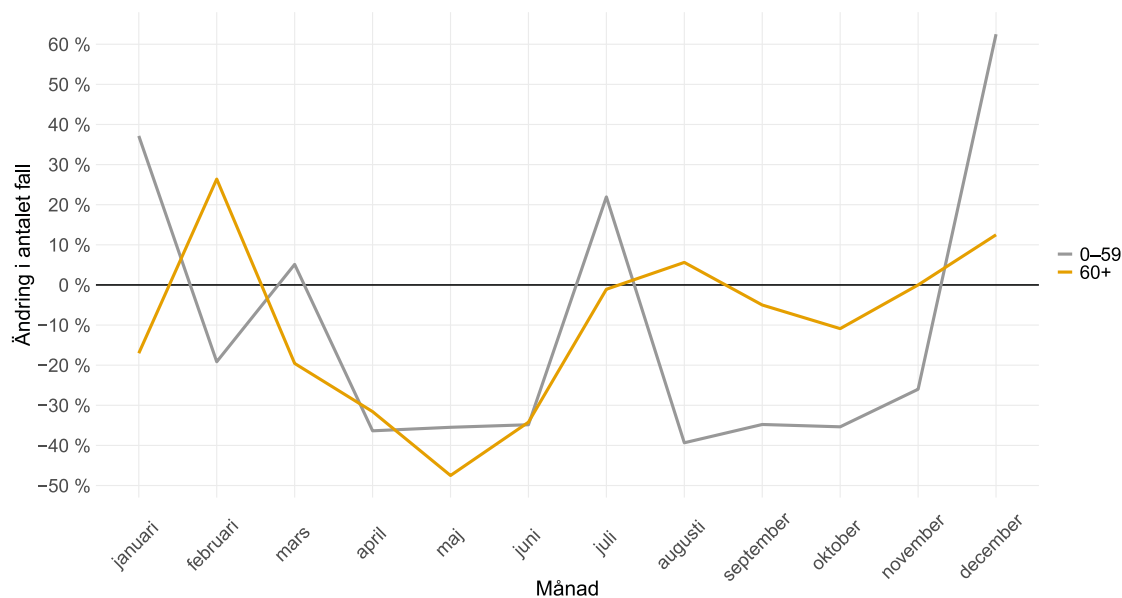
Det största underskottet i diagnostiseringen av alla nya cancerfall jämfört med 2019 inträffade i maj 2020 (21,7 %, Figur 6), där det som störst gällde hudmelanom (43,4 %).

När man granskade de relativa månatliga förändringarna i hudmelanom per åldersgrupp hos personer under 60 år fortsatte underskottet också på hösten, till skillnad från personer över 60 år. Före utgången av året diagnostiserade man hos personer under 60 år 18,8 % färre fall av hudmelanom än 2019. Hos personer som var 60 år eller äldre var motsvarande minskning 12,4 % (Figur 7). Bröstcancer hos kvinnor undersöktes i tre åldersgrupper: unga kvinnor före screeningåldern (under 50 år), kvinnor i screeningåldern (50–69 år) och kvinnor äldre än screeningåldern (70 år eller äldre). Hos kvinnor i screeningåldern diagnostiserades 7,6 % färre fall av bröstcancer år 2020 än år 2019 (Figur 8). Hos kvinnor som var under screeningåldern diagnostiserades endast 0,5 % och hos kvinnor som var 70 år eller äldre 3,0 % färre nya fall av bröstcancer än 2019.

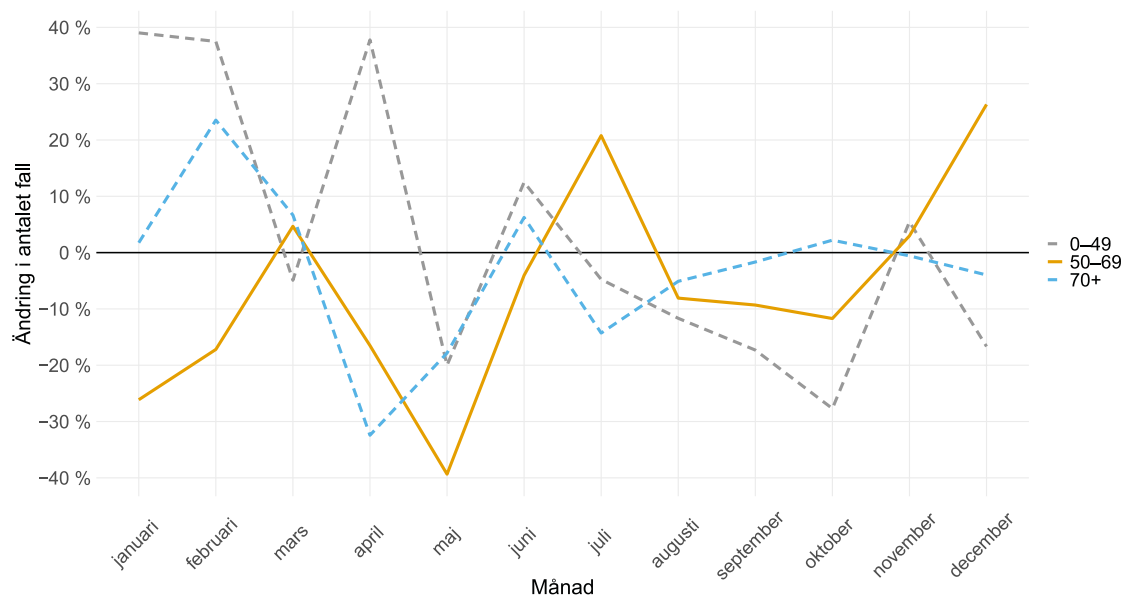
Cancers utbredning vid diagnos är en av de viktigaste faktorerna som påverkar prognosen. Underskottet i cancerfall som diagnostiserats som lokala fortsatte längre till hösten än underskottet i icke-lokala cancerfall. Antalet nya cancerfall som diagnostiserats som lokala hade minskat med 6,4 % jämfört med 2019, medan underskottet i icke-lokala cancerfall var endast 0,2 % (Figur 9). År 2020 diagnostiserades 0,9 % färre cancerfall med okänd utbredning än 2019. Andelen cancerfall med okänd utbredning är dock anmärkningsvärt stor (66 %) på grund av bristfälliga canceranmälningar.

Figur 6: Relativ skillnad i antal nya cancerfall per kalendermånad mellan 2019 och 2020 för alla cancersjukdomar och separat för prostatacancer, tjock- och ändtarmscancer och hudmelanom.

Figur 7: Relativ skillnad i antal nya fall av hudmelanom per kalendermånad mellan 2019 och 2020 hos personer under 60 år och äldre.

Figur 8: Relativ skillnad i antal nya fall av bröstcancer per kalendermånad mellan 2019 och 2020 hos personer under 50 år, 50–69-åringar och äldre.

Figur 9: Relativ skillnad i antal nya cancerfall per kalendermånad mellan 2019 och 2020 i fråga om cancer med lokal, icke-lokal och okänd utbredning.

4 Statistiska metoder

4.1 Definitioner

Incidens. Antalet nya cancerfall under en viss tidsperiod (t.ex. ett kalenderår) i hela eller delar av befolkningen. Incidenskvoten räknas som antalet fall per 100 000 personår.

Dödlighet. Antalet dödsfall som beror på cancer under en viss tidsperiod i hela eller delar av befolkningen. Dödlighetskvoten räknas som antalet dödsfall per 100 000 personår.

Prevalens. Antalet personer som insjuknat i cancer och som lever vid en viss tidpunkt i hela eller delar av befolkningen. Prevalensandelen är motsvarande antal i förhållande till befolkningsmängden.

Åldersstandardiserad incidens, dödlighet och prevalens. I denna rapport har incidens, dödlighet och prevalens åldersstandardiserats efter Finlands befolkning år 2014. Syftet är t.ex. att förbättra jämförbarheten mellan siffrorna per kalenderår så att förändringarna i befolkningens åldersstruktur har beaktats.

Risk att insjukna i cancer. Uppskattning av andelen personer i befolkningen som insjuknar i cancer.

Risk att insjukna och dö i cancer. Uppskattning av andelen personer i befolkningen som insjuknar och dör i cancer.

Relativ överlevnad. Uppskattning av andelen patienter som är i livet efter en viss tid efter diagnosen, om cancer skulle vara den enda faktor som påverkar patienternas dödlighet. Relativ överlevnad används som ett mått på cancerpatienters prognos.

Åldersstandardiserad relativ överlevnad. I denna rapport syftar detta på den relativa överlevnad som standardiserats efter åldersfördelningen hos de patienter som diagnostiserats i Finland under den senaste treårsperioden. Syftet är t.ex. att förbättra jämförbarheten mellan siffrorna per kalenderår så att förändringarna i patienternas åldersstruktur har beaktats.

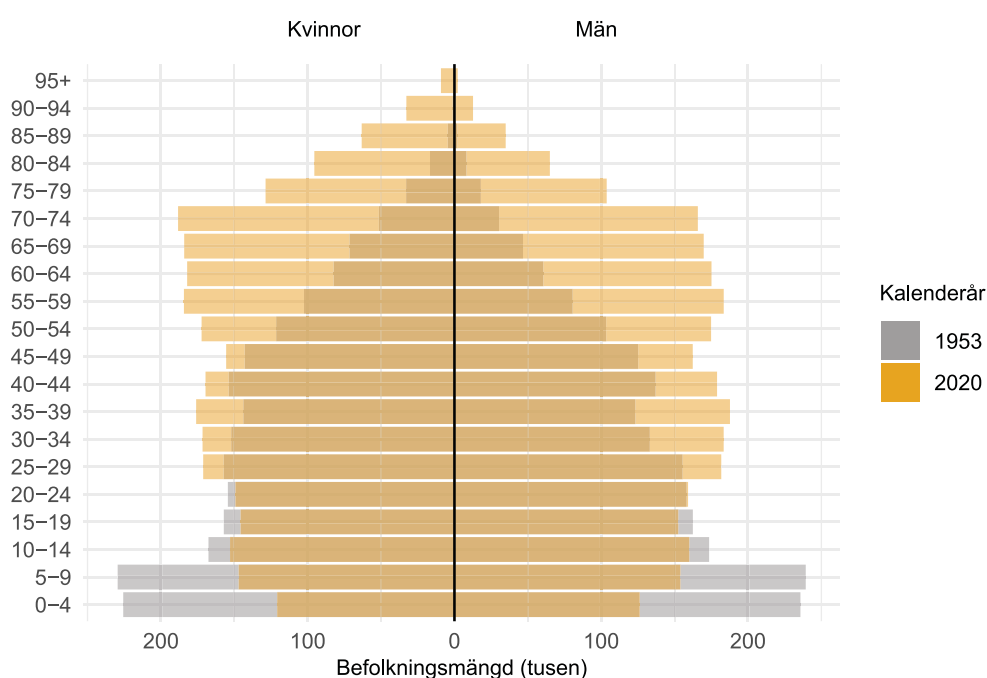
Cancerbörda. Den skada för befolkningen som cancer medför. De vanligaste indikatorerna för skadan är incidens, cancerdödlighet och relativ överlevnad.

Den regionala statistiken baserar sig på personernas hemkommuner enligt det år då cancer diagnostiserades, förutom vid cancerdödlighet där den baserar sig på personernas hemkommuner enligt det år då döden inträffade.

I statistiken som uppdelats efter utbildningsnivå indelades befolkningen i tre grupper utifrån högsta avlagda examen. Utbildningsuppgifterna baserar sig på Statistikcentralens examensregister och klassificering av utbildningsnivåer. På grundnivå hade personerna ingen examen efter grundskolan, folkskolan, medborgarskolan eller medelskolan. Personer som avlagt examen på mellannivå hade avlagt studentexamen eller yrkesutbildning (t.ex. yrkesinriktade examina och yrkesinriktade grundexamina på 1–3 år samt specialyrkesutbildning). Utbildningen på högre nivå indelades i lägsta högre nivå (t.ex. tekniker-, merkonom- och sjukskötarexamina, som inte är yrkeshögskoleexamina), lägre högskolenivå eller högre högskolenivå.

4.2 Nya cancerfall – incidens

I cancerstatistiken rapporteras antalet nya **diagnostiserade cancerfall** under en viss tidsperiod. Tidsperioden är ofta ett år. **Incidens** syftar på antalet nya cancerfall per 100 000 personår. Personåren för finländarna, dvs. den tid som den befolkning som löper risk för cancer samlar in, uppdelat efter statistikår, kön och ålder, fås ur de uppgifter om befolkningsmängden som Statistikcentralen upprätthåller. Dessa uppgifter har en central betydelse vid bedömningen av de nyckeltal som beskriver cancerbördan, eftersom åldersstrukturen hos Finlands befolkning har kraftigt förändrats under de senaste årtiondena ([Figur 10](#)). När befolkningen åldras ökar antalet cancerfall, men det betyder inte nödvändigtvis att cancerincidensen ökar om man analyserar situationen efter åldersgrupp.

Figur 10: Åldersstruktur hos Finlands befolkning efter kön år 1953 och år 2020.

Åldersstandardiserad incidens beskriver antalet nya cancerfall per 100 000 personår, om åldersstrukturen hos den finska befolkningen i materialet skulle motsvara standardpopulationen. Som standardpopulation kan väljas 'världens standardbefolkning' och 'Finland 2014'. Världens standardbefolkning grundar sig på den globala åldersstrukturen på 1950-talet. Valet 'Finland 2014' standardiserar siffrorna så att de motsvarar åldersstrukturen hos befolkningen i Finland år 2014. Åldersstandardisering syftar till att siffror ska kunna jämföras mellan befolkningsgrupper med olika åldersstruktur och mellan olika tidsperioder. Standardpopulationen Finland 2014 lämpar sig väl t.ex. för jämförelser mellan kalenderår och sjukvårdsdistrikt, och världens standardbefolkning möjliggör jämförelser med andra länder.

4.3 Dödsfall orsakade av cancer – cancerdödlighet

Antal dödsfall som orsakats av cancer rapporteras ofta under ett år eller under någon annan vald tidsperiod.

Cancerdödlighet avser antalet dödsfall som orsakats av cancer per 100 000 personår.

Åldersstandardiserad cancerdödlighet beskriver antalet dödsfall i cancer per 100 000 personår, om åldersstrukturen hos Finlands befolkning motsvarade "standardpopulationen". Som standardpopulation kan väljas 'världens standardbefolkning' och 'Finland 2014'. Världens standardbefolkning grundar sig på den globala åldersstrukturen på 1950-talet. Valet 'Finland 2014' standardiserar siffrorna så att de motsvarar åldersstrukturen hos befolkningen i Finland år 2014. Åldersstandardisering gör det möjligt att jämföra cancerdödlighet mellan befolkningsgrupper med olika åldersstruktur och mellan olika tidsperioder. Standardpopulationen Finland 2014 lämpar sig väl t.ex. för jämförelser mellan kalenderår och sjukvårdsdistrikt, och världens standardbefolkning möjliggör jämförelser med andra länder.

4.4 Levande personer som fått cancerdiagnos – prevalens

Prevalens är antalet personer i befolkningen som är i livet vid en viss tidpunkt och som tidigare har fått en cancerdiagnos. Prevalensen indelas enligt den tid som förflutit sedan diagnosen. Till exempel i femårstallet ingår endast de patienter som fått en cancerdiagnos högst fem år före tidpunkten i fråga (t.ex. tidigast 31.12.2005 om man granskar tidpunkten 31.12.2010). Den regionala statistiken baserar sig på personernas hemkommuner enligt det år då cancer diagnostiserades.

Prevalensandelen är antalet personer i befolkningen som insjuknat i och lever med cancer i förhållande till folkmängden. Exempelvis en prevalensandel på 5 000 per 100 000 innebär att 5 000 personer av 100 000 personer (5 % av befolkningen) har en tidigare cancerdiagnos.

4.5 Risk att insjukna i cancer och dö i cancer

Risk att insjukna i cancer är den genomsnittliga sannolikheten i befolkningen att insjukna i cancer under sin livstid. I denna rapport baserar sig riskbedömningen på cancerincidensen och den totala dödligheten bland befolkningen efter åldersgrupper under den senaste femårsperioden. I riskbedömningen har beaktats att en del av befolkningen undviker cancer, eftersom de dör före det av andra orsaker.

Risk att insjukna och dö i cancer är den genomsnittliga sannolikheten i befolkningen att insjukna och dö i cancer under sin livstid. Riskbedömningen baserar sig på cancerdödligheten och den totala dödligheten bland befolkningen efter åldersgrupper under den senaste femårsperioden. I riskbedömningen har beaktats att en del av befolkningen inte dör i cancer, eftersom de dör före det av andra orsaker.

4.6 Cancerpatienters prognoser – överlevnad

Relativ överlevnad (patientens prognos) beräknas genom att patienternas dödlighet jämförs med dödligheten hos en finsk befolkning av samma kön, i samma ålder och under samma kalenderperiod. Det är ett nyckeltal som beskriver cancers farlighet. Talet kan tolkas som sannolikheten att patienten skulle vara vid liv efter en viss tid sedan diagnosen, om cancersjukdomen i fråga var den enda möjliga dödsorsaken. Ett vanligt överlevnadstal är relativ femårsöverlevnad.

Åldersstandardiserad relativ överlevnad standardiserar åldersstrukturen hos patienter i hela landet efter åldersstrukturen hos patienter som fått cancerdiagnos under den senaste treårsperioden (efter cancersjukdom och kön). Åldersstandardiseringen gör det möjligt att jämföra tal mellan områden som till sin åldersstruktur är olika och mellan olika tidsperioder. Vid åldersstandardiseringen för denna rapport användes en traditionell metod som baserar sig på överlevnadstalen för olika åldersgrupper. Det åldersstandardiserade överlevnadstalet saknas om det i en åldersgrupp inte finns en enda patient i livet fem år efter cancerdiagnosen.

4.7 Tidsserier och bedömning av förändringar

Långtidsutveckling. Utvecklingen i fråga om cancerincidens och cancerdödlighet mäts genom en relativ årlig förändring (förändringsprocent). Metoden är ett sätt att bedöma om den åldersstandardiserade utvecklingen har varit jämn eller om det skett en förändring under granskningsperioden. Om utvecklingen har förändrats på ett statistiskt signifikant sätt, beskrivs utvecklingen före och efter förändringpunkten med hjälp av två förändringsprocent.

Tidsserien för överlevnad baserar sig på en uppföljning av patienter under tolv femårsperioder: 1961–1965, ..., 2016–2020. Tidsserien är åldersstandardiserad efter åldersstrukturen hos de patienter som fått en cancerdiagnos mellan 2016 och 2020 (efter cancersjukdom). Siffrorna för kvinnor och män standardiserades efter en gemensam åldersstruktur. Vid åldersstandardiseringen användes en statistisk metod för att få en uppskattning av överlevnaden för så många årsperioder som möjligt också i det minsta patientmaterialet.

Omfattningen av tidsserierna för blodcancer och lymfom presenteras närmare i avsnitt 5.3. Tidsseriernas omfattning.

4.8 Prediktioner om incidens och dödlighet

Prediktionerna om cancerincidensen för åren 2020–2035 och cancerdödligheten för åren 2021–2035 gjordes med hjälp av statistikprogrammet Nordpred, som utvecklats av Norges cancerregister. Det senaste statistikåret användes inte som grund för prediktionen om cancerincidens på grund av det underskott i diagnostiseringen som coronapandemin hade orsakat. Programmet bedömer effekterna av ålder, kalenderår och födelseår på observerad cancerincidens med hjälp av en statistisk modell. Dessa effekter bedömdes efter kön och cancersjukdom på basis av de senaste 10–35 åren. I incidensprediktionen antas att den observerade kalendertrenden jämnas ut med tiden. I prediktionen minskades den linjära trenden med en fjärdedel för åren 2025–2029 och med hälften från och med 2030. Utifrån incidensprediktionerna härleddes prediktioner av det årliga antalet nya cancerfall med hjälp av Statistikcentralens prediktioner från år 2021 om Finlands befolkningsmängd för åren 2021–2035.

4.9 Coronapandemins inverkan på cancerincidens

Den månatliga relativa förändringen i antalet nya cancerfall som diagnostiserades år 2020 producerades genom en jämförelse av antalet nya cancerfall per kalendermånad fram till 2019. Som jämförelsetal för 2019 användes antalet fall från fjolårets statistikrapport, för att det underskott som en typisk registreringsfördröjning orsakar skulle vara lika stort i de antal som jämfördes.

Utöver de månatliga jämförelserna jämförde man det totala antalet nya cancerfall år 2020 med den prediktion som beräknats med den metod som beskrivs i avsnitt 4.8. Underskottet i antalet fall år 2020 jämfört med prediktionen indelades i ett underskott som orsakats av 1) en typisk fördröjning i registrering och 2) coronaviruspandemin. Det underskott som berodde på fördröjningar i registreringen uppskattades utifrån hur mycket antalet fall under statistikåren 2017–2019 kompletterades under tre år efter att statistikrapporten publicerades.

4.10 Regionala skillnader i cancerincidens och -dödlighet

På grund av slumpmässiga fel är det statistiskt osäkert att bedöma cancerincidensen och -dödligheten på små områden. Incidensen och dödligheten av de vanligaste cancersjukdomarna bedömdes kommunvis 2016–2020 med hjälp av en bayesiansk hierarkisk modell där incidensen och dödligheten i grannkommuner antas motsvara varandra. Denna statistiska metod gör det möjligt att minska det slumpmässiga felet i regionala beräkningar. Med metoden bedömdes kommunens åldersstandardiserade relativa risk, som beskriver den genomsnittliga relativa skillnaden mellan incidens och dödlighet per åldersgrupp i förhållande till kommunens befolkningsmängd jämfört med hela landet. För de relativa riskerna och den genomsnittliga relativa risken i kommunerna i området föreslås ett trovärdighetsintervall på 95 %.

4.11 Relativ risk för incidens och dödlighet mellan olika utbildningsnivåer

Skillnader i cancerincidens och cancerdödlighet mellan olika utbildningsnivåer undersöktes genom att jämföra den genomsnittliga incidensen och dödligheten per åldersgrupp under den senaste femårsperioden. Den åldersstandardiserade relativa risken (RR, risk ratio) beskriver den genomsnittliga relativa skillnaden mellan incidens och dödlighet per åldersgrupp i förhållande till befolkningsmängden hos personer som fått grundutbildning och utbildning på mellannivå jämfört med personer som fått högre utbildning. För den relativa risken föreslås konfidensintervaller på 95 % för att bedöma det slumpmässiga felet.

5 Material och kvalitet

5.1 Cancerregistrets mål

Finlands cancerregister följer cancerbördan i hela Finlands befolkning. Det innebär nya cancerfall, cancer-riskfaktorer, den dödlighet som cancer orsakar, patienternas överlevnad, förebyggande av cancer och tidig upptäckt. Dessutom gör registret upp prediktioner om den framtida cancerbördan.

Allt fler människor överlever cancer. En av de framtida utmaningarna är därför att säkerställa livskvaliteten för canceröverlevare. Det är viktigt att utreda vilka negativa effekter cancerbehandlingar orsakar och hur effekterna kan förebyggas och behandlas.

Den epidemiologiska forskningen strävar efter att hitta stora riktlinjer för att rikta forskningen. Cancerregistret lämnar uppgifter för ett flertal epidemiologiska, kliniska och cancerbiologiska undersökningar. Registrets medarbetare hjälper vid planeringen av cancerforskning och styr valet av rätt forskningsdesign.

5.2 Cancersjukdomar som statistikförs och anmäls

I cancerregistret samlas uppgifter om alla cancerfall som diagnostiserats i Finland. Aktörer inom hälso- och sjukvården har en lagstadgad skyldighet att lämna dessa uppgifter. En canceranmälan ska också göras om det finns en stark misstanke om cancer, men endast bekräftade fall tas med i cancerstatistiken.

Eftersom statistiken ska kunna jämföras med motsvarande siffror över tid och i andra länder, följer den de internationella reglerna för hur multipla primära tumörer ska registreras, med undantag av blodcancer och lymfom (se avsnitt 5.3, Tidsseriernas omfattning). I fråga om hjärnan och det centrala nervsystemet samlas alla tumörer, även godartade, i registret och i cancerstatistiken; i fråga om urinvägarna samlas utöver elakar-tade tumörer även tumörer med oklar tillväxt och in situ-tumörer. I registret samlas dessutom uppgifter om vissa andra godartade cancersjukdomar som statistikförs separat från egentliga cancersjukdomar och som inte ingår i de totala cancersiffrorna. Sådana är t.ex. äggstockstumörer med oklar tillväxtbenägenhet (s.k. borderlinetumörer), in situ-tumörer i bröst och förstadier till livmoderhalscancer.

Cancerregistret får från Statistikcentralen uppgifter om dödsorsak för alla patienter som finns i cancerregistret. Dessutom fås uppgifter om de cancerdödsfall för vilka inga anmälningar har gjorts till cancerregistret. Då baserar sig uppgiften om cancerfallet endast på dödsbeviset (DCO, death certificate only).

5.3 Tidsseriernas omfattning

Cancerfallen i Finland har registrerats på ett heltäckande sätt sedan 1953. På grund av att klassificeringen preciserats och definitionerna ändrats har registreringen av vissa sjukdomar inletts senare.

I tabell ([Tabell 3](#)) anges när tidsserierna för blodcancer och lymfom inleddes. De flesta avviker från början av registret, dvs. i fråga om nya cancerfall och cancerdödsfall från 1953 och i statistiken över överlevnad från 1958.

Tabell 3: Tidsseriens första år för incidens, dödlighet, överlevnad och prevalens av elakartade sjukdomsgrupper i lymfatiska och blodbildande vävnader.

Cancerform	ICD-10	Incidens dödlighet och	Överlevnad		Prevalens, tid sedan diagnos		
			5-årsöverlevnad		1 år	5 år	10 år
Lymfatisk, blodbildande och besläktad vävnad	C81-96,D45-47,D76	1953	1958	1953	1957	1962	
Hodgkins lymfom	C81	1953	1958	1953	1957	1962	
Mogna B-cellulära neoplasmer	–	2007	2012	2007	2011	2016	
Kronisk lymfatisk leukemi	C91.1	1953	1958	1953	1957	1962	
Diffust storcelligt B-cellslymfom	C83.3	2007	2012	2007	2011	2016	
Follikulärt lymfom	C82	2007	2012	2007	2011	2016	
Myelom och andra plasmacellstumörer	C90	1953	1958	1953	1957	1962	
Burkitts lymfom/leukemi	C83.7	2007	2012	2007	2011	2016	
Marginalzonslymfom	C83.8	2007	2012	2007	2011	2016	
Mantelcellslymfom	C83.1	2007	2012	2007	2011	2016	
Maligna immunoproliferativa sjukdomar	C88	2007	2012	2007	2011	2016	
Andra mogna B-cellsneoplasier	–	2007	2012	2007	2011	2016	
Andra T- och NK-cellslymfom/leukemier	C84	2007	2012	2007	2011	2016	
Mogna kutana T-cellsneoplasier	C84.0-1	2007	2012	2007	2011	2016	
Andra mogna T och NK-celltumörerna	C84.3-5	2007	2012	2007	2011	2016	
Akut lymfoblastisk leukemi/lymfom	C91.0	1964	1969	1964	1968	1973	
Akut myeloisk leukemi	C92.0	1964	1969	1964	1968	1973	
Annat eller icke-specifierat lymfom	C85	2007	2012	2007	2011	2016	
Leukemi, annan	C95	1964	1969	1964	1968	1973	
Myeloproliferativa neoplasier	C92.1,D45,D47.1,D47.3	2007	2012	2007	2011	2016	
Kronisk myeloisk leukemi	C92.1	1953	1958	1953	1957	1962	
Polycythaemia vera	D45	1969	1974	1969	1973	1978	
Myelofibros	D47.1	1969	1974	1969	1973	1978	
Essentiell trombocytemi	D47.3	2007	2012	2007	2011	2016	
Myeloproliferativ sjukdom, annan	D47.1	2007	2012	2007	2011	2016	
Myelodysplastiska/myeloproliferativa syndrom	–	2007	2012	2007	2011	2016	
Myelodysplastiskt syndrom	D46	2007	2012	2007	2011	2016	
Myelodysplastiska/myeloproliferativa neoplasier	–	2007	2012	2007	2011	2016	
Annan, obestämd eller blandad hematologisk sjukdom	C96, D76	2007	2012	2007	2011	2016	
Malign mastocytos	C96.2	2007	2012	2007	2011	2016	
Histiocyt- och dendritcellsneoplasier	C96.1, D76	2007	2012	2007	2011	2016	
Annan, obestämd eller blandad hematologisk sjukdom	C96.7-9	2007	2012	2007	2011	2016	

Diagnostiseringen och klassificeringen av blodcancer och lymfom har förändrats avsevärt under den tid registret varit verksam. Tillförlitliga metoder för att upptäcka olika cancerformer har tagits i bruk först på 1990-talet. Finlands cancerregisters klassificeringskoder förnyades 2008, då också statistikåret 2007 omklassificerades. Nya preciseringar i de koder som styr registreringen har också gjorts efter detta. I och med dessa preciseringar blir registeruppgifterna allt mer detaljerade för forskare.

Av dessa orsaker kan siffrorna för blodcancer och lymfom anses tillförlitliga först från och med 2000-talet, för vissa undertyper först från och med 2007. I fråga om andra solida tumörer är tidsserierna tillförlitliga redan från 1950-talet, med beaktande av ett visst rapporteringsunderskott.

Cancerregistret statistikför också basalcancers, dvs. basaliom (sedan 1964), och svår dysplasi i livmoderhalsen (dysplasi gravis sedan 1988 och CIN III sedan 1991).

5.4 Datakällor

Cancerregistret har flera sinsemellan oberoende datakällor. Den viktigaste källan är patologiska anmälningar. Cancerregistret får årligen in drygt 330 000 patologiska anmälningar. Samtliga aktörer inom hälso- och sjukvården är skyldiga att göra en s.k. klinisk canceranmälan om nya cancerfall, dvs. en sammanställning av stadiet vid diagnos. De kliniska anmälningarna är särskilt viktiga för registreringen av tumörens utbredning vid diagnos. Uppgifter om cancerfall samlas också in genom vårdanmälningar från den behandlande instansen.

Alla anmälningar inlämnas i elektroniskt format. På Institutet för hälsa och välfärds kodserver upprätthåller Cancerregistret datamodeller och kodverk för insamling av högklassiga uppgifter som främjar cancerregistrering. Från servern kan modellerna tas i bruk för att insamla strukturerad information.

Hemkommunen, flytthistorian och datumet för dödsfallet för den som insjuknat i cancer uppdateras från befolkningsdatasystemet. Från Statistikcentralen fås uppgifterna om dödsorsak, socioekonomisk ställning och utbildning.

Canceruppgifterna baserar sig på anmälarnas aktivitet. I synnerhet det låga antalet kliniska anmälningar är för närvarande oroväckande. Under de senaste åren har endast ca 40 % av de nya cancerfallen grundat sig på en klinisk anmälan. Genom en klinisk canceranmälan samlas uppgifter som inte registret får från andra källor. När det gäller statistikåret 2020 har vi uppdaterat statistiken över anmälningsaktiviteten på vår webbplats (syoparekisteri.fi/tilastot/kliinisten-ilmoitusten-tilasto). Antalet kan granskas efter sjukvårdsdistrikt eller universitetssjukhus i fråga om de vanligaste cancerformer som statistikförs. Genom att precisera anmälningsaktiviteten och innehållet i anmälningarna, t.ex. genom att utnyttja strukturerade uppgifter om spridning, kunde man förbättra kvaliteten på uppgifterna i registret.

5.5 Sammanställande av canceruppgifter

Cancerfallen sammanställs till ett riksomfattande register med hjälp av enskilda canceranmälningar (se ovan). För varje cancer kodas ett fallsammandrag som lämpar sig för statistiska ändamål och forskning och som innehåller uppgifter om tidpunkten och metoden för cancerdiagnosen, primärtumör, histologisk typ och utbredning vid diagnostillfället. Arbetet styrs av internationella registreringsanvisningar och -koder (ICD-O-3). Arbetet utförs av utbildade personer vid registret som har till uppgift att sammanställa canceruppgifter utifrån erhållna uppgifter antingen som nya cancerfall eller som delar av redan tidigare konstaterade cancerfall.

Från och med statistikåret 2018 har man utvecklat automatiska processer för att skapa fallsammandrag. Den automatiska behandlingen baserar sig på strukturerad information och den är därför beroende av att datainnehållet överensstämmer med datadefinitionerna. Den automatiserade behandlingen används för omkring tio vanliga cancerformer. 2020 års automatiskt sammanställda falluppgifter har kontrollerats systematiskt genom slumpmässigt urval. De automatiska fallsammandragen konstaterades hålla god kvalitet. De brister som upptäcktes berodde på inexakta koder i anmälningarna eller på brister i den strukturerade registreringen, t.ex. när det gäller sjukdomens utbredning.

När det gäller sammanställande av canceruppgifter är det viktigt att de som registrerar cancerfallen har tillräcklig kompetens. Registrets ansvariga läkare ger råd vid registreringen av utmanande fall. Dessutom kontrolleras cancerfallen i enlighet med internationella anvisningar. I fråga om nya cancerfall preciseras tidpunkten för cancerdiagnosen också med hjälp av diagnos- och besöksuppgifterna i Institutet för hälsa och välfärds register över vårdanmälningar. Detta görs i de på dödsbevis baserade fall där det i Institutet för hälsa och välfärds register över vårdanmälningar finns en tidigare tidpunkt än i cancerregistret.

5.6 Kvalitetsindikatorer

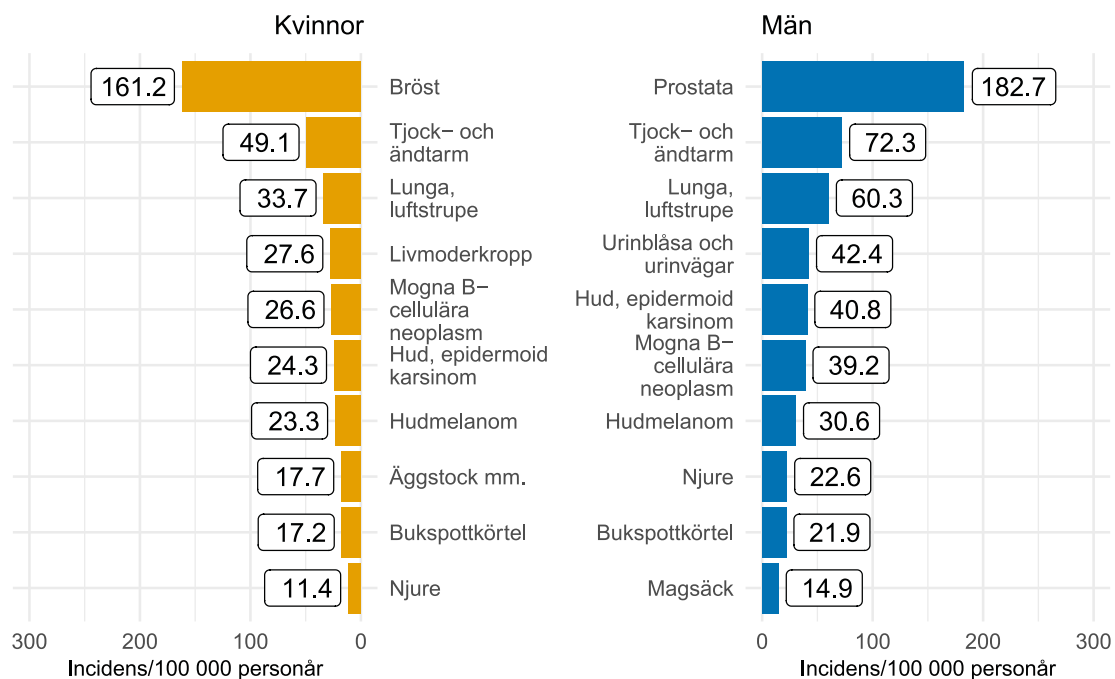
Cancerregistrets kvalitet beskrivs vanligtvis med hjälp av indikatorer som andelen mikroskopiskt, dvs. med hjälp av cell- eller vävnadsprov, verifierade cancerfall (MV%), andelen cancerfall som endast grundar sig på information från dödsorsaksintyg (DCO%) och andelen cancerfall med okänd primärorgan (%) av alla cancerfall. Det senaste statistikåret är alltid delvis preliminärt i fråga om dessa indikatorer, eftersom i synnerhet nya cancerfall som fås genom dödsorsaksintyg registreras ännu flera år i efterskott. Enligt den färskaste statistiken för de cancerfall som diagnostiserats år 2020 var MV% 93,7 % (92,7 % år 2019) och DCO% var 1,7 % (1,4 % år 2019). Andelen cancerfall med okänd primärorgan var 1,4 % år 2020 (1,2 % år 2019), största delen av dessa hos 70-åringar och äldre.

6 Incidens och nya cancerfall

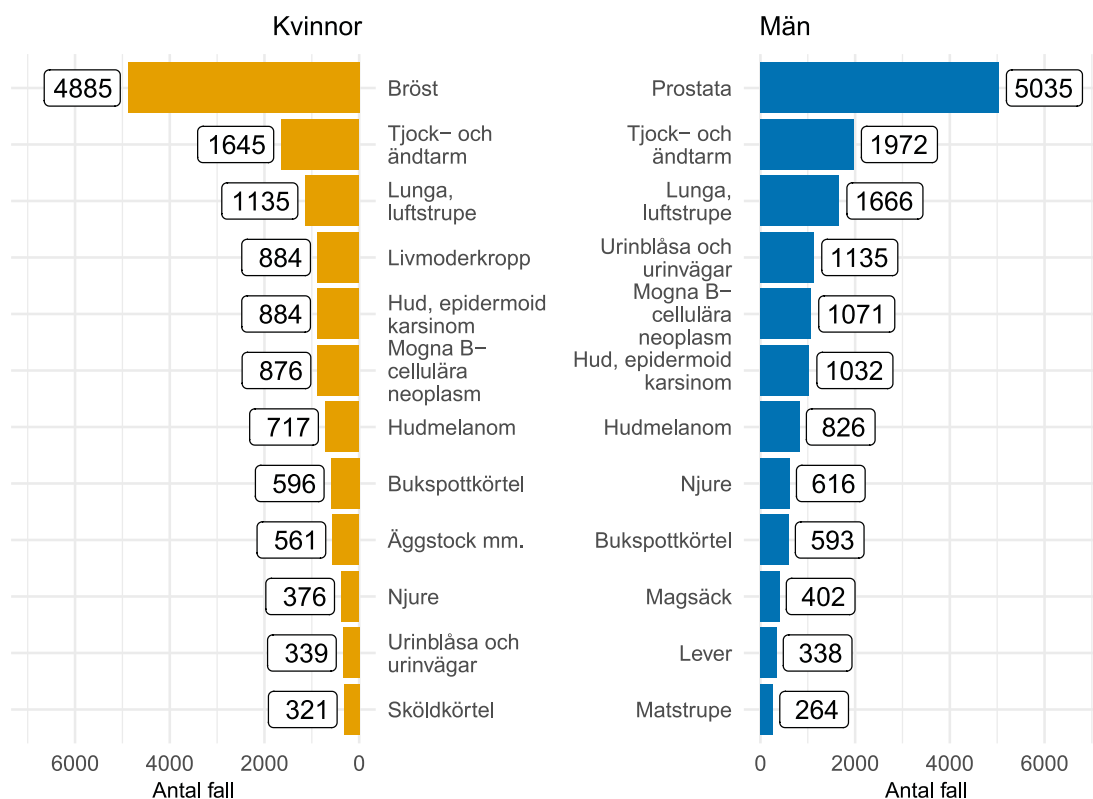
Den åldersstandardiserade incidensen för de vanligaste cancerformerna visas i figur (Figur 11) och antalet nya cancerfall i figur (Figur 12).

Den vanligaste nya cancer bland kvinnor 2020 var bröstcancer. Bröstcancer hade en åldersstandardiserad incidens på 161.2 per 100 000 personår och det diagnostiserades 4 885 nya fall. Den näst vanligaste var tjock- och ändarmscancer (incidens 49.1, 1 645 nya fall) och den tredje vanligaste var lung- och luftstrupescancer (incidens 33.7, 1 135 nya fall).

Prostatacancer var den vanligaste nya cancer bland män 2020. Prostatacancer hade en åldersstandardiserad incidens på 182.7 per 100 000 personår (5 035 nya fall). Den näst vanligaste var tjock- och ändarmscancer (incidens 72.3, 1 972 nya fall) och den tredje vanligaste var lung- och luftstrupescancer (incidens 60.3, 1 666 nya fall).

Figur 11: Cancerincidens hos kvinnor och män (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) för de vanligaste cancerformerna 2020.

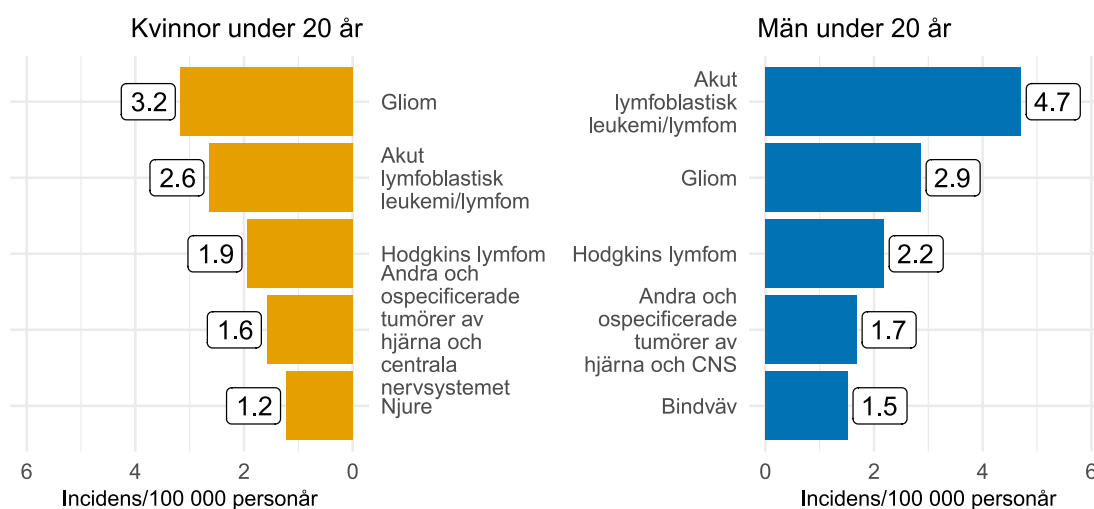
Figur 12: Antal nya cancerfall bland kvinnor och män för de vanligaste cancersjukdomarna 2020.

6.1 Incidens efter åldersgrupp

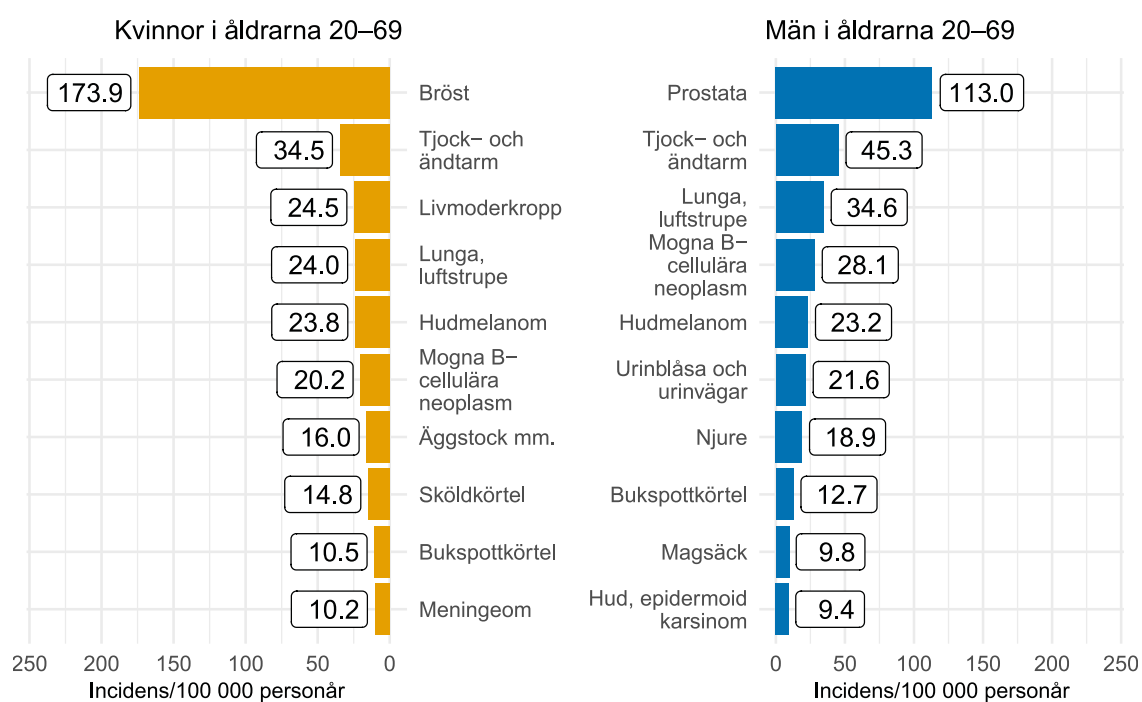
Cancer hos barn och unga vuxna avviker från cancer hos äldre människor. Nya cancerfall hos barn och ungdomar är oftast hematologiska (i blod- och lymfvävnader) cancersjukdomar eller tumörer i hjärnan och centrala nervsystemet, såsom gliomer. Figur (Figur 13) visar cancerincidensen hos befolkningen under 20 år. År 2020 var incidensen av cancer bland personer under 20 år ca 19 fall per 100 000 personer; antalet nya cancerfall uppgick till 224. Akut lymfatisk leukemi och gliom var de vanligaste cancerformerna hos barn och unga vuxna.

I figurerna (Figur 14) och (Figur 15) presenteras cancerincidensen år 2020 hos befolkningen i åldrarna 20–69 år och 70 år och äldre. Bland kvinnor i åldersgruppen 20–69 år diagnostiserades flest fall av bröstcancer (incidens 173.9/100 000, 2 990 nya fall), tjock- och ändtarmscancer (34.5, 593 fall) samt livmoderkroppscancer (24.5, 419 fall). Bland män i motsvarande ålder diagnostiserades flest prostatacancer (113, 1 986 nya fall), tjockoch ändtarmscancer (45.3, 797 fall) samt lung- och luftstrupscancer (34.6, 606 fall).

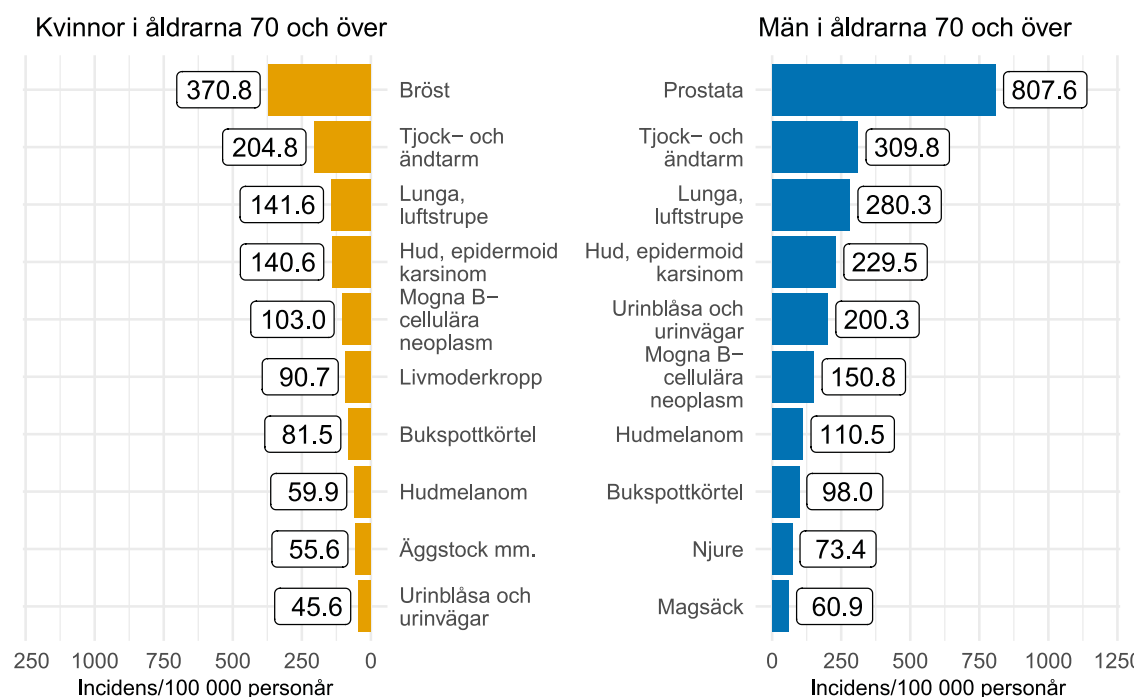
De vanligaste cancerformerna bland kvinnor i åldrarna 70 år och äldre var bröstcancer (370.8/100 000, 1 894 nya fall), tjock- och ändtarmscancer (204.8, 1 046 fall), samt lung- och luftstrupscancer (141.6, 723 fall). Bland män i motsvarande ålder diagnostiserades flest prostatacancer (807.6, 3 048 nya fall), tjock- och ändtarmscancer (309.8, 1 169 fall) samt lung- och luftstrupscancer (280.3, 1 058 fall).

Figur 13: Cancerincidens hos kvinnor och män under 20 år (per 100 000 personår) för de vanligaste cancerformerna 2020.

Figur 14: Cancerincidens hos kvinnor och män i åldrarna 20–69 (per 100 000 personår) för de vanligaste cancerformerna 2020.

Figur 15: Cancerincidens hos kvinnor och män i åldrarna 70 och över (per 100 000 personår) för de vanligaste cancerformerna 2020.

6.2 Risk att insjukna och dö i cancer

I tabell (Tabell 4) presenteras uppskattningar av andelen kvinnor och män som insjuknar i cancer och andelen som dör i cancer under sin livstid. I genomsnitt insjuknar 36 % av kvinnor och 38 % av män i cancer. I genomsnitt 18 % av kvinnorna och 21 % av männen dör i cancer. Dessa uppskattade tal kan tolkas som ett nyfött barns livstidsrisk för cancer och risk att dö i cancer. I beräkningarna antas att en persons cancer risk, risk att dö i cancer och total risk att dö i olika livsskeden skulle vara densamma som hos befolkningen i motsvarande ålder åren 2016–2020.

Analyserat efter cancersjukdom insjuknar 13,4 % av kvinnorna i bröstcancer och 14,5 % av männen i prostatacancer. Av kvinnorna dör 3,0 % i bröstcancer och av männen dör 4,0 % i prostatacancer. Enligt kalkylen insjuknar 3,2 % av kvinnorna och 5,5 % av männen i lungcancer. 2,6 % av kvinnorna och 5,1 % av männen dör i lungcancer. På grund av de stora förändringar som skett i rökvanorna, både bland kvinnor och män, återspeglar dessa uppskattningar knappast den verkliga risken för lungcancer hos någon födelsekohort. Allt färre nyfödda börjar röka senare i livet, vilket innebär att risken för lungcancer blir mindre än beräknat.

Tabell 4: Livstidsrisk (%) att insjukna och dö i cancer. Beräkningen grundar sig på cancerincidensen, cancerdödligheten och den totala dödligheten hos befolkningen 2016–2020.

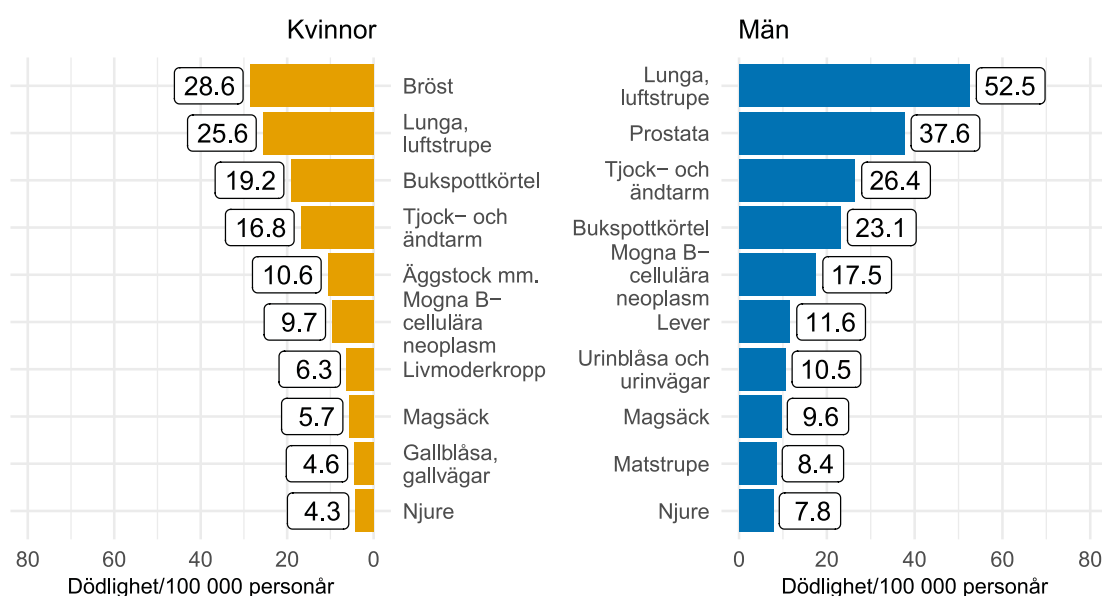
Cancerform	ICD-10	Kvinnor		Män	
		Insjuknar i cancer	Dör i cancer	Insjuknar i cancer	Dör i cancer
Alla cancerformer tillsammans	C00-96,D09.0-1,D32-33,D41-43,D45-47,D76	36.4	17.6	38.2	20.6
Prostata	C61	–	–	14.5	4.0
Bröst	C50	13.4	3.0	0.1	<0.1
Tjock- och ändtarm	C18-20	5.0	2.2	5.6	2.6
Lunga, luftstrupe	C33-34	3.2	2.6	5.5	5.1
Hudmelanom	C43	2.5	0.3	2.8	0.5

7 Dödlighet

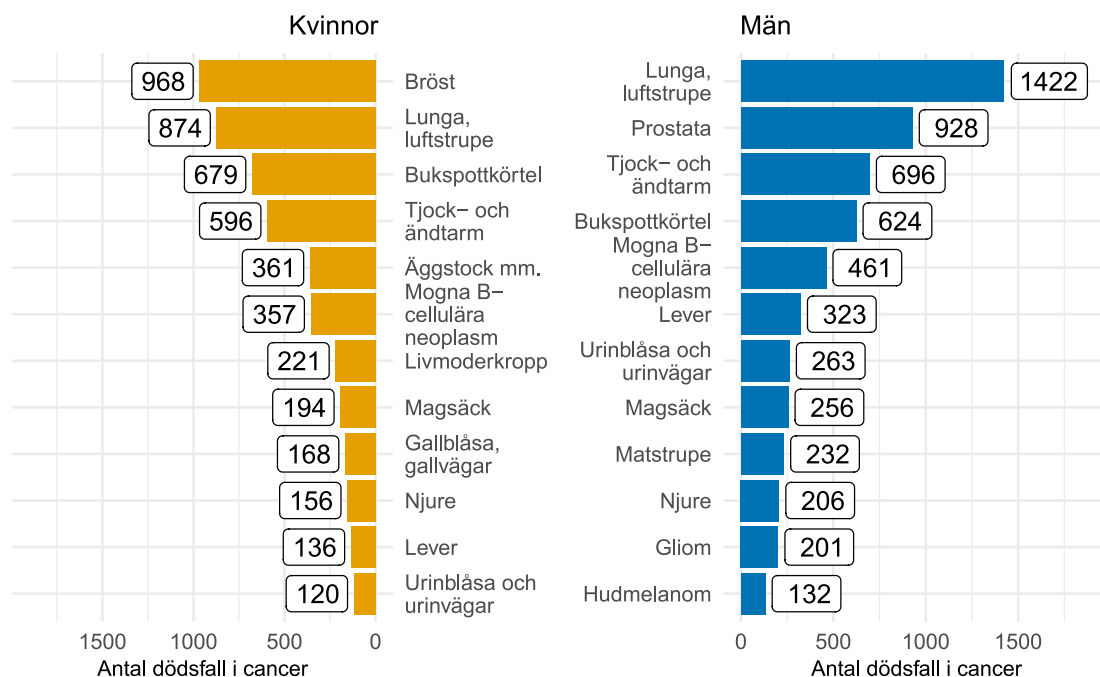
Den åldersstandardiserade dödligheten för de cancersjukdomar som orsakade flest dödsfall visas i figur (Figur 16) och antalet cancerdödsfall i figur (Figur 17). Flest dödsfall orsakade lung- och luftstrupescancer (2 296 dödsfall), bukspottkörtelcancer (1 303 dödsfall) och tjock- och ändtarmscancer (1 292 dödsfall).

Bröstcancer orsakade flest dödsfall bland kvinnor (dödlighet 28.6 per 100 000 personår, 968 dödsfall). Näst flest kvinnor dog i lung- och luftstrupescancer (25.6, 874 dödsfall) och bukspottkörtelcancer (19.2, 679 dödsfall).

Flest män dog i lung- och luftstrupescancer (dödlighet 52.5 per 100 000 personår, 1 422 dödsfall). Näst flest män dog i prostatacancer (37.6, 928 dödsfall) och tjock- och ändtarmscancer (26.4, 696 dödsfall).

Figur 16: Cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) hos kvinnor och män för de cancersjukdomar som orsakade flest dödsfall 2020.

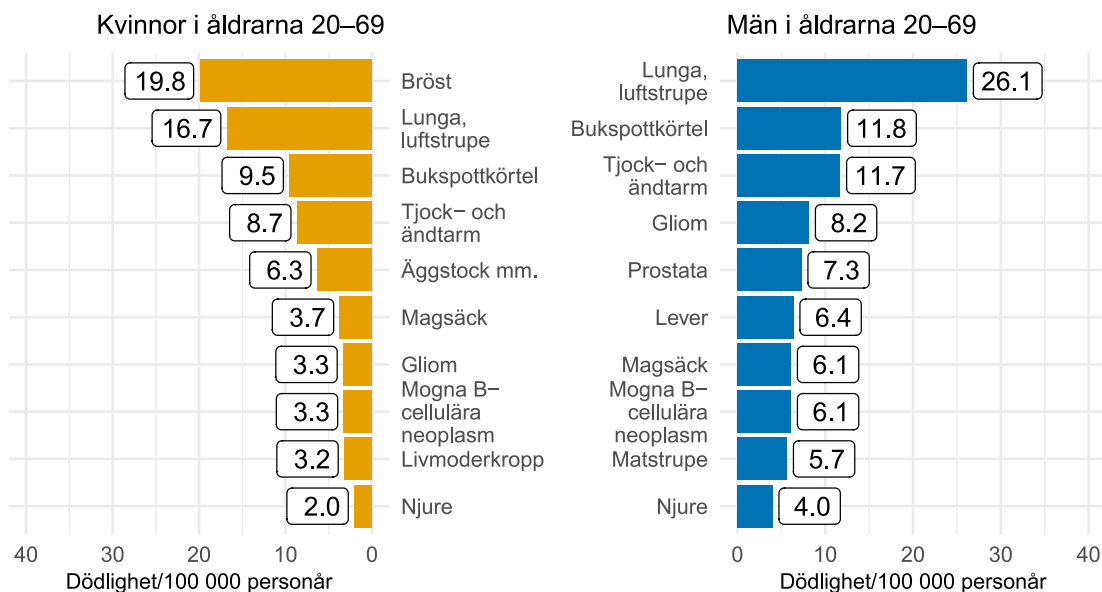
Figur 17: Antal cancerdödsfall bland kvinnor och män för de cancersjukdomar som orsakade flest dödsfall 2020.

7.1 Dödlighet efter åldersgrupp

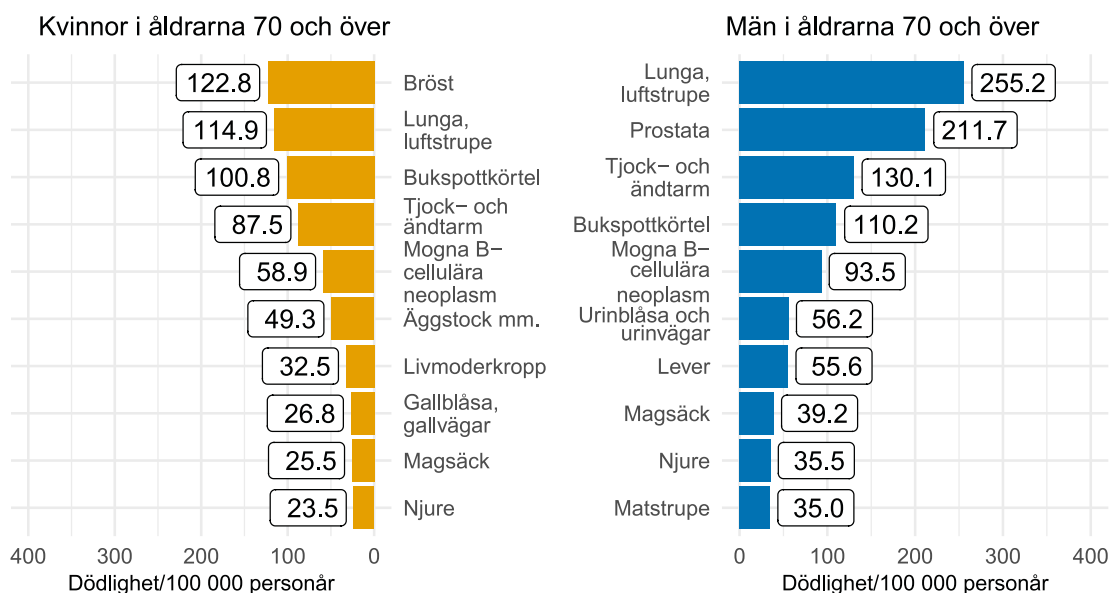
År 2020 dog 24 personer under 20 år i cancer, av vilka orsakade tumörer i hjärnan och det centrala nervsystemet flest dödsfall.

I figurerna (Figur 18) och (Figur 19) presenteras cancerdödligheten (per 100 000 personer år 2020) hos befolkningen i åldrarna 20–69 år och 70 år och äldre. Bland kvinnor i åldrarna 20–69 år orsakade bröstcancer flest dödsfall (dödlighet 19.8, 339 dödsfall). Näst flest dödsfall orsakade lung- och luftstrupscancer (16.7, 286 dödsfall) samt bukspottkörtelcancer (9.5, 163 dödsfall). Bland män i motsvarande ålder orsakades flest dödsfall i cancer av lung- och luftstrupscancer (26.1, 457 dödsfall), bukspottkörtelcancer (11.8, 206 dödsfall) och tjock- och ändtarmscancer (11.7, 205 dödsfall).

De vanligaste orsakerna till cancerdödsfall bland kvinnor i åldrarna 70 och äldre var bröstcancer (122.8, 627 dödsfall), lung- och luftstrupscancer (114.9, 587 dödsfall) samt bukspottkörtelcancer (100.8, 515 dödsfall). Hos män i åldrarna 70 år och äldre orsakades flest cancerdödsfall år 2020 av lung- och luftstrupscancer (255.2, 963 dödsfall), prostatacancer (211.7, 799 dödsfall) samt tjock- och ändtarmscancer (130.1, 491 dödsfall).

Figur 18: Cancerdödlighet (per 100 000 personår) hos kvinnor och män i åldrarna 20–69 för de cancersjukdomar som orsakade flest dödsfall 2020.

Figur 19: Cancerdödlighet (per 100 000 personår) hos kvinnor och män i åldrarna 70 och över för de cancersjukdomar som orsakade flest dödsfall 2020.

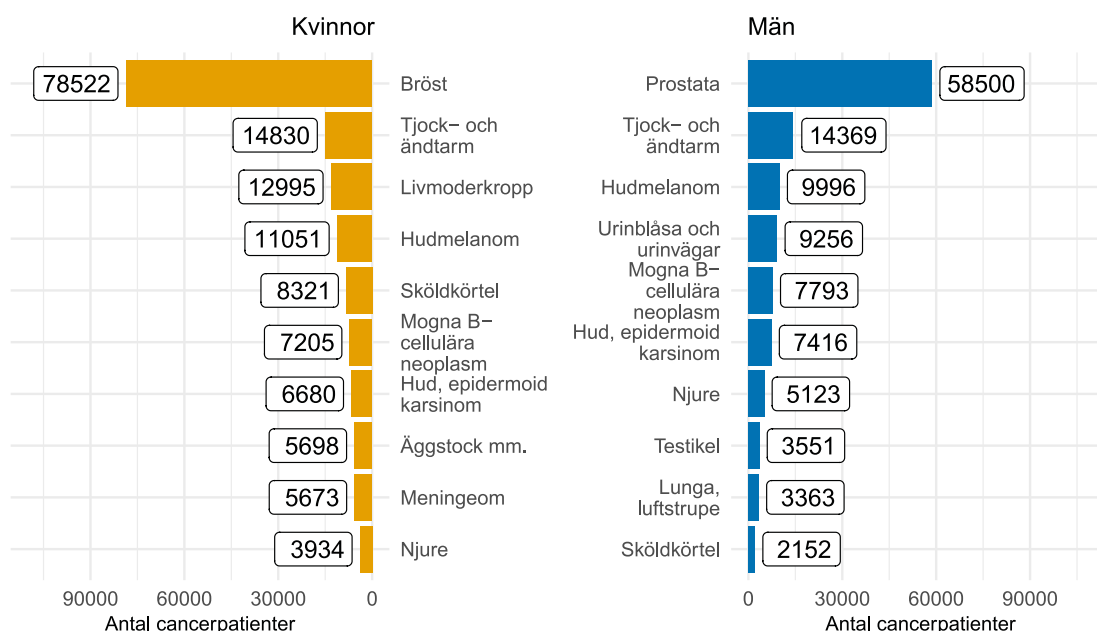
8 Prevalens

Cancerprevalens är ett statistiskt nyckeltal som används vid bedömningen av belastningen och resurserna inom hälso- och sjukvården. Prevalensen påverkas förutom av incidensen av cancer även av den typiska åldern vid insjuknande och patienternas prognos. Även om det konstateras många nya fall av lungcancer är prevalensen av lungcancer låg på grund av den höga dödligheten.

I slutet av 2020 var 306 722 personer vid liv (prevalens) i Finland med en tidigare cancerdiagnos. Det motsvarade 5,5 % av landets befolkning (prevalensandel). Cancerformerna med den högsta prevalensen visas efter kön i figur (Figur 20).

I slutet av 2020 var prevalensen av bröstcancer hos kvinnor 78 522, medan prevalensen av tjock- och ändtarmscancer var 14 830 och prevalensen av livmoderkroppscancer 12 995. Prevalensen av prostatacancer var 58 500 i slutet av 2020. Det fanns 14 369 män som insjuknat i tjock- och ändtarmscancer och 9 996 män som insjuknat i hudmelanom.

Om granskningen begränsas till de personer hos vilka det gått mindre än fem år sedan cancerdiagnosen (diagnos mellan 2016 och 2020), var 52 126 kvinnor och 51 753 män vid liv i slutet av 2020.

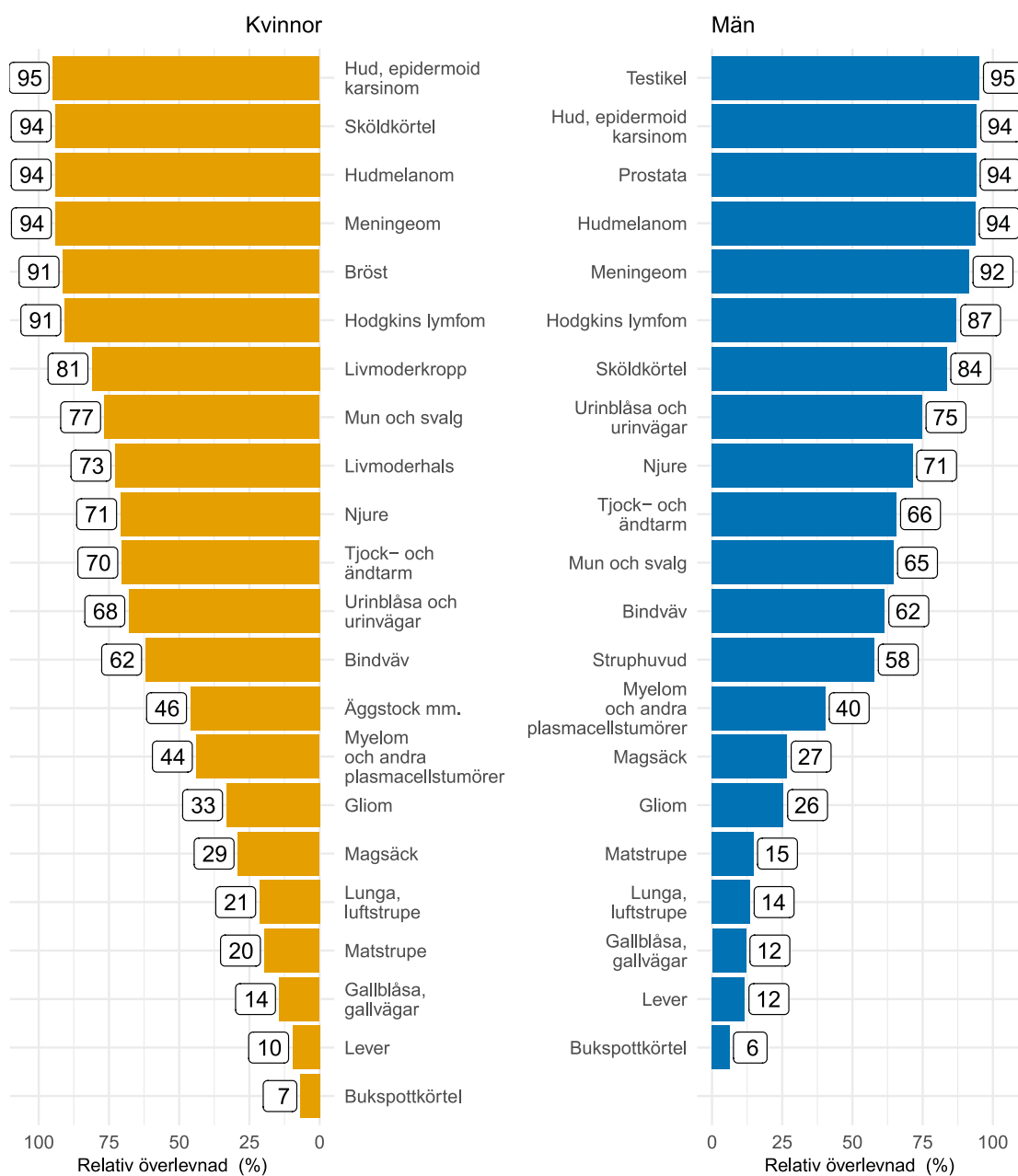
Figur 20: Antal cancerpatienter vid liv i slutet av 2020.

9 Patientöverlevnad

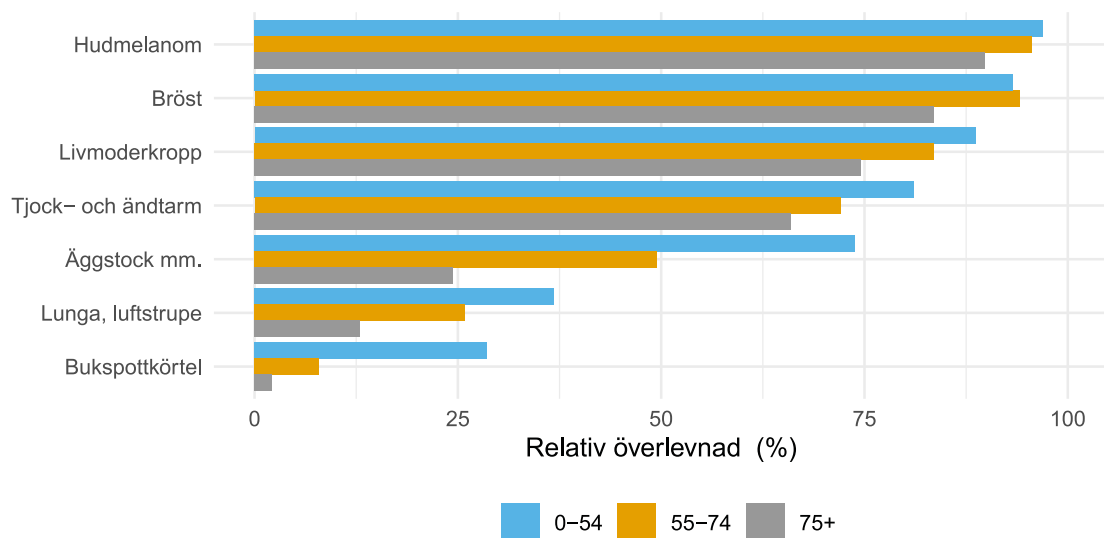
Den relativa femårsöverlevnaden var 69 % för manliga och 71 % för kvinnliga patienter som följdes åren 2018–2020. Jämfört med den tidigare perioden 2015–2017 hade överlevnaden ökat med 0,9 procentenheter för kvinnor och 1,3 för män.

Vid bröstcancer hos kvinnor var överlevnaden 91 % och vid prostatacancer 94 % hos de patienter som följts 2018–2020 ([Figur 21](#)). Vid tjock- och ändtarmscancer var överlevnaden i genomsnitt 68 % och vid lungcancer 17 %. Överlevnaden vid bukspottkörtelcancer var endast 7 %. Vid dessa fem cancersjukdomar ökade överlevnaden hos kvinnor mest vid tjock- och ändtarmscancer (3,5 procentenheter från 2015–2017 till 2018–2020) och överlevnaden hos män mest vid prostatacancer (1,7 procentenheter).

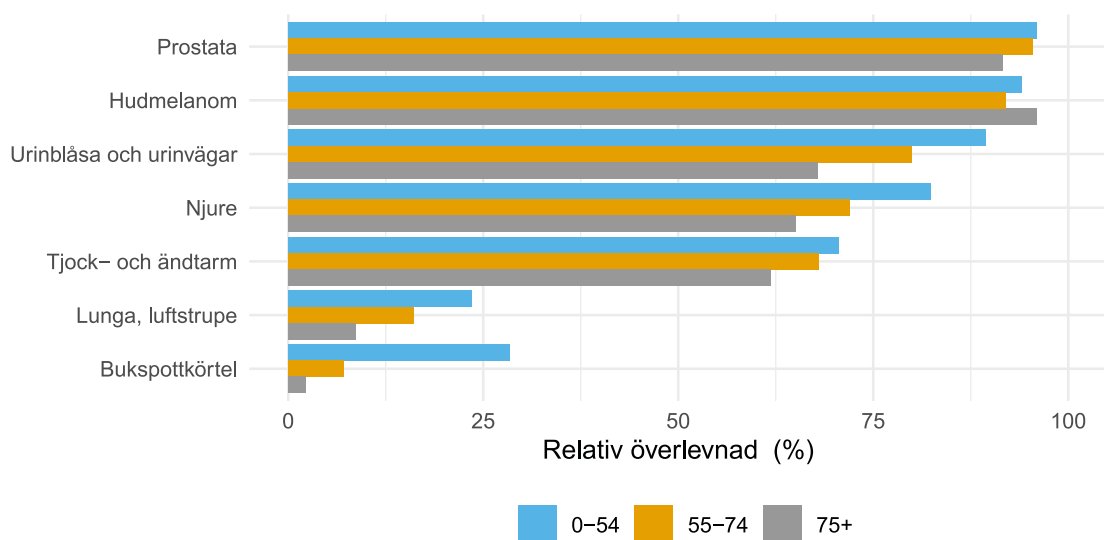
I figurerna [Figur 22](#) och [Figur 23](#) samt tabellerna [Tabell 8](#) och [Tabell 9](#) presenteras överlevnaden för tre åldersgrupper: patienter som fått cancerdiagnos i åldrarna 0–54 år, 55–74 år och 75 år och äldre. Överlevnaden hos patienter i den yngsta åldersgruppen var högre än överlevnaden hos de äldre patienterna i de flesta cancerformer. Vid prostatacancer och bröstcancer låg överlevnaden ungefär på samma nivå hos personer under 55 år och i åldrarna 55–74 år, men hos personer i åldrarna 75 år och äldre var överlevnaden lägre än hos andra. Vid lungcancer fanns det tydliga skillnader i överlevnaden också mellan personer som fått cancerdiagnosen i åldrarna under 55 år och 55–74 år. Hos kvinnor under 55 år som insjuknat i lungcancer var femårsöverlevnaden 37 %. Hos kvinnor i åldrarna 55–74 år var den 26 % och hos kvinnor i åldrarna 75 år och äldre var den 13 %.

Figur 21: Relativ femårsöverlevnad (%) hos patienter som följdes 2018–2020 efter kön och cancersjukdom. Överlevnads-siffrorna för strupcancer hos kvinnor och bröstcancer hos män visas inte på grund av ett litet antal fall.

Figur 22: Relativ femårsöverlevnad (%) för de sju vanligaste cancersjukdomarna hos kvinnor (exkl. mogna Bcellsneoplasmer och skivepitelcancer i huden) efter åldersgrupp (under 55, 55–74 och över 75) hos kvinnliga patienter som följdes åren 2018–2020.

Figur 23: Relativ femårsöverlevnad (%) för de sju vanligaste cancersjukdomarna hos män (exkl. mogna Bcellsneoplasmer och skivepitelcancer i huden) efter åldersgrupp (under 55, 55–74 och över 75) hos manliga patienter som följdes åren 2018–2020.

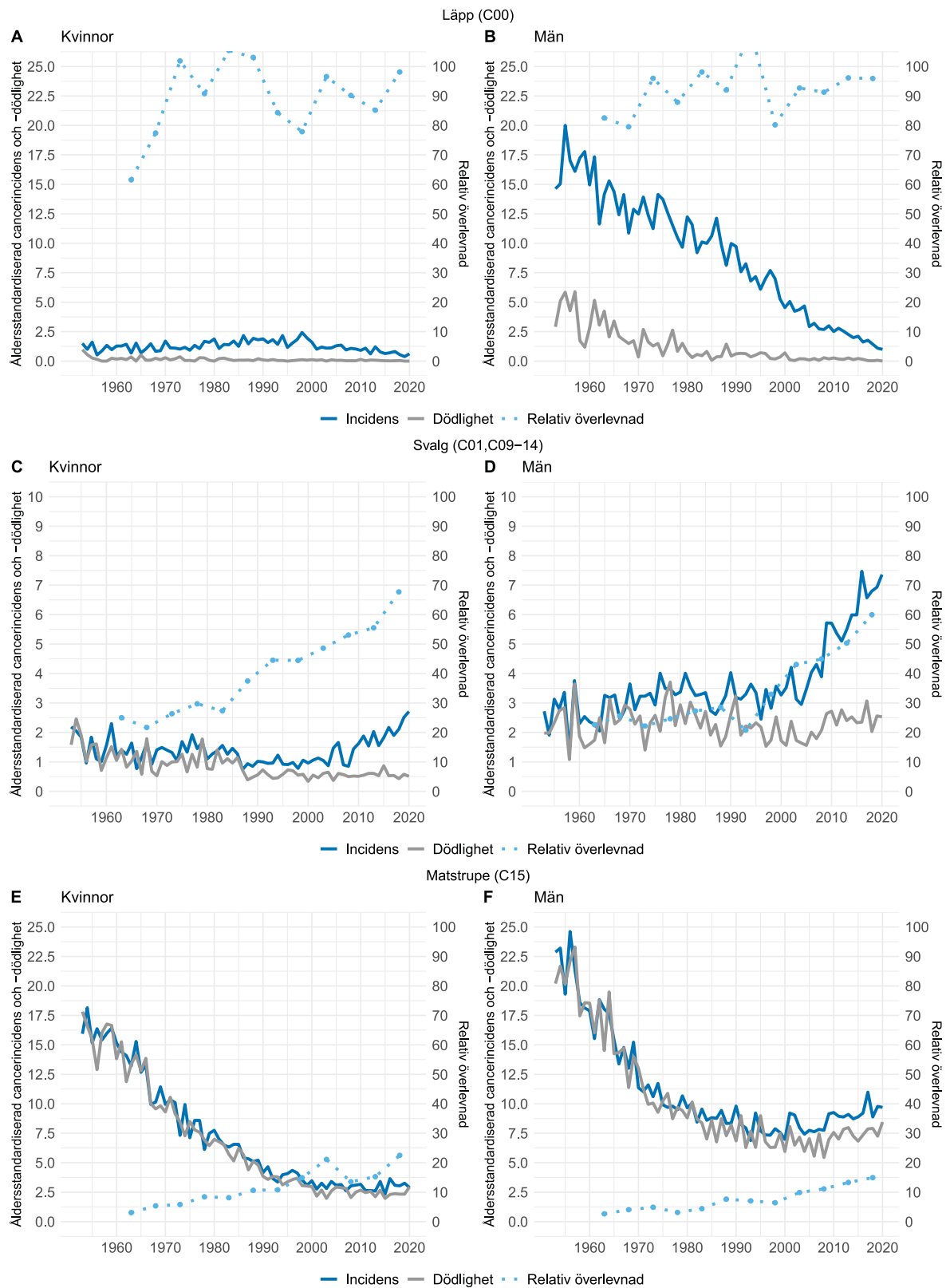
10 Tidsserier

I figurerna [Figur 24](#) – [Figur 32](#) presenteras tidsserier för cancerincidens och -dödlighet samt patienternas relativa femårsöverlevnad i linje med ICD-10-klassificeringen. Förändringarna i incidensen och dödligheten från början av 1990-talet presenteras i tabellerna [Tabell 10](#) – [Tabell 13](#). Förändringen har beskrivits som en genomsnittlig årlig förändringsprocent. Om det har skett en statistiskt signifikant förändring i utvecklingen, uppges separata förändringsprocenter för två på varandra följande kalenderårsperioder. I uppskattningen av förändringsprocenten för incidensen granskades tidsserien endast fram till 2019 för att det underskott som coronapandemin orsakat i antalet fall år 2020 inte skulle inverka på uppskattningen av förändringsprocenten på lång sikt.

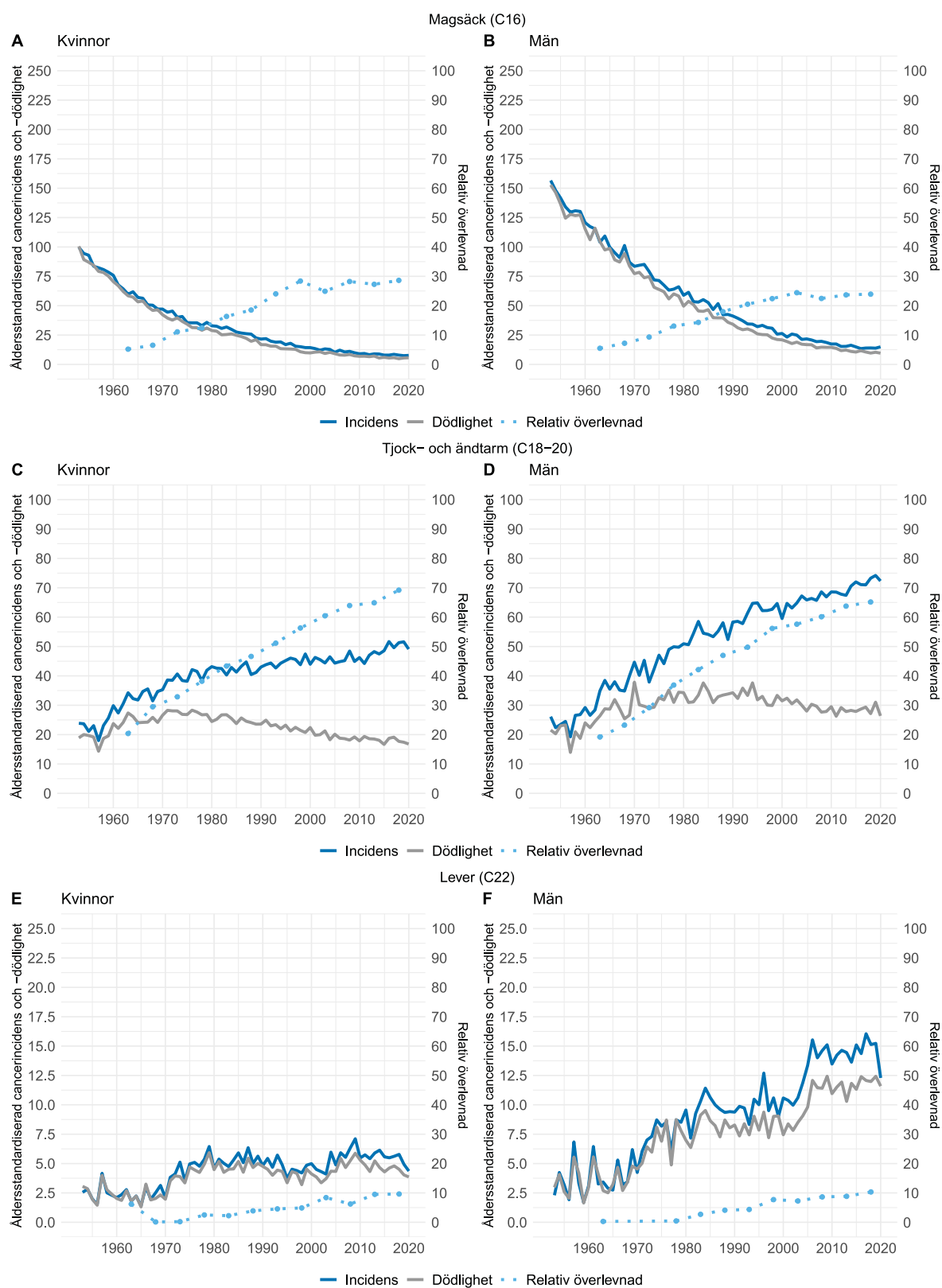
1. **Läpp:** Hos män har incidensen och dödligheten sjunkit och överlevnaden har hållits stabil på drygt 90 %, särskilt under de senaste åren. Hos kvinnor har både incidensen och dödligheten hållits på en låg nivå och överlevnaden är drygt 85 % ([Figur 24](#)).
2. **Svalg:** Incidensen har ökat bland kvinnor och särskilt bland män, men dödligheten har hållits på samma nivå. Överlevnaden har ökat stadigt sedan 1990-talet och är för närvarande nästan 70 % hos kvinnor och ca 60 % hos män ([Figur 24](#)).
3. **Matstrupe:** Incidensen och dödligheten minskade fram till början av 2000-talet. Överlevnaden har ökat långsamt och är för närvarande ca 20 % hos kvinnor och 15 % hos män ([Figur 24](#)).
4. **Mage:** Incidensen och dödligheten har minskat under hela tidsserien. På 2000-talet har överlevnaden hållit sig på ca 30 % hos kvinnor och 25 % hos män ([Figur 25](#)).
5. **Tjocktarm och ändtarm:** Incidensen har ökat hos kvinnor och särskilt hos män. Dödligheten har minskat sedan 1990-talet. Överlevnaden har ökat och är för närvarande ungefär 70 % hos kvinnor och 65 % hos män ([Figur 25](#)).
6. **Lever:** Incidensen och dödligheten har ökat, hos män kraftigare än hos kvinnor. Överlevnaden har ökat sakta och är för närvarande ca 10 % ([Figur 25](#)).
7. **Gallblåsa, gallvägar:** Incidensen ökade fram till 1980-talet och har därefter minskat särskilt bland kvinnor. Överlevnaden har sakta ökat och är nuförtiden nästan 15 % ([Figur 26](#)).
8. **Bukspottkörtel:** Incidensen och dödligheten har hållits på samma nivå sedan 1980-talet för båda könen. Överlevnaden är nuförtiden drygt 5 % ([Figur 26](#)).
9. **Struphuvud:** Hos män har incidensen minskat sedan 1970-talet. Hos kvinnor har incidensen hållit sig på samma nivå; den är fortfarande betydligt lägre än hos män. Överlevnaden har redan länge varit omkring 60 % ([Figur 26](#)).
10. **Lungor, luftstrupe:** Hos kvinnor har incidensen och dödligheten ökat under hela granskningsperioden. Hos män började ökningen avta i slutet av 1970-talet. Hos män är incidensen fortfarande nästan dubbelt så stor som hos kvinnor. På 2010-talet ökade överlevnaden med ca 20 % hos kvinnor och drygt 10 % hos män ([Figur 27](#)).
11. **Bröst, kvinnor:** Incidensen har ökat under hela granskningsperioden. Dödligheten började sjunka på 1990-talet. Överlevnaden är nuförtiden drygt 90 % ([Figur 27](#)).

12. **Prostata:** Incidensen har ökat. Ökningen tilltog på 1990-talet och incidensen var som högst 2004. Nuförtiden är incidensen på samma nivå som under mitten av 1990-talet. Dödligheten började sjunka på 1990-talet. Överlevnaden har ökat och hållit sig på drygt 90 % under 2010-talet ([Figur 27](#)).
13. **Livmoderhals:** Incidensen minskade från 1960-talet fram till 1990-talet och har därefter hållits på samma nivå. Dödligheten har fortsatt sjunka på 2000-talet. Överlevnaden är nuförtiden ungefär 70 % ([Figur 27](#)).
14. **Livmoderkropp:** Incidensen ökade fram till början av 2000-talet och började därefter sjunka något. Dödligheten har hållit sig på samma nivå. Överlevnaden ökade fram till början av 2000-talet och är nuförtiden drygt 80 % ([Figur 27](#)).
15. **Äggstockar etc.:** Incidensen och dödligheten ökade fram till 1990-talet och började därefter sjunka. Överlevnaden har hållit sig på ca 45 % under 2000-talet ([Figur 28](#)).
16. **Testikel:** Incidensen ökade kraftigt från 1980-talet, men ökningen avtog på 2010-talet. Dödligheten och överlevnaden har legat på samma nivå sedan 1990-talet. Överlevnaden är nuförtiden ungefär 95 % ([Figur 28](#)).
17. **Njure:** Hos kvinnor har incidensen hållit sig på samma nivå sedan 1990-talet och dödligheten har sjunkit. Hos män ökade incidensen fram till slutet av 1990-talet. På 2000-talet har incidensen hos män först sjunkit och senare vänt uppåt igen. Hos män är mortalitetsförändringarna liknande som hos kvinnor. Överlevnaden har fortsatt öka på 2000-talet och ligger för närvarande kring 70 % ([Figur 28](#)).
18. **Urinblåsa och urinvägar:** Hos kvinnor har incidensen hållit sig på samma nivå sedan 1990-talet. Hos männen ökade incidensen och var som störst under mitten av 1990-talet. Därefter har incidensen hos män först sjunkit och senare jämnat ut. Dödligheten har minskat efter 1970-talet för båda könen. Överlevnaden har ökat och är för närvarande ungefär 70 % hos kvinnor och 75 % hos män ([Figur 28](#)).
19. **Hudmelanom:** Incidensen har ökat för båda könen under hela granskningsperioden och särskilt mycket under 2000-talet. Hos kvinnor har dödligheten legat på samma nivå sedan 1970-talet. Dödligheten bland män ökade fram till mitten av 2010-talet, men betydligt mindre än incidensen. Överlevnaden är nuförtiden drygt 90 % ([Figur 29](#)).
20. **Skivepitelcancer i huden:** Hos kvinnor har incidensen ökat stadigt sedan 1980-talet. Hos män har ökningen tilltagit på 2000-talet. Dödligheten har hållits på en mycket låg nivå och överlevnaden på drygt 90 % ([Figur 29](#)).
21. **Gliomer:** Incidensen har ökat under hela granskningsperioden. Dödligheten ökade fram till 1990-talet, varefter den har hållits på samma nivå hos kvinnor och fortsatt att öka hos män. Överlevnaden har ökat långsamt och är för närvarande ca 35 % hos kvinnor och knappt 30 % hos män ([Figur 29](#)).
22. **Meningeomer:** Incidensen ökade hos kvinnor och män fram till 2000-talet. Hos kvinnor är incidensen mer än dubbelt så stor som hos män. Dödligheten har varit liten och har ytterligare minskat sedan 1990-talet. Överlevnaden har ökat och ligger för närvarande kring 95 % ([Figur 29](#)).
23. **Sköldkörtel:** Incidensen har ökat hos båda könen. Hos kvinnor är incidensen mer än dubbelt så stor som hos män. Hos kvinnor har dödligheten sjunkit sedan början av 1990-talet. Hos män har dödligheten hållit sig på samma nivå sedan början av 1990-talet. Överlevnaden är för närvarande ca 95 % hos kvinnor och ca 85 % hos män ([Figur 30](#)).
24. **Bindväv och mjukvävnad:** Incidensen ökade hos kvinnor fram till 1990-talet. Hos män har incidensen fortsatt öka under hela granskningsperioden. Dödligheten har inte förändrats hos någondera könet. Överlevnaden är nuförtiden ungefär 60 % ([Figur 30](#)).
25. **Hodgkins lymfom:** Incidensen har hållits på samma nivå sedan början av 1990-talet, men dödligheten fortsatte minska på 1990-talet. Överlevnaden har ökat och stabiliserat sig på ca 85 % under 2000-talet ([Figur 31](#)).
26. **Myelom och andra plasmacellstumörer:** Incidensen och dödligheten ökade fram till slutet av 1980-talet för båda könen. Därefter har incidensen legat på samma nivå, men dödligheten har minskat. Överlevnaden har ökat på 2000-talet och är för närvarande ungefär 45 % hos kvinnor och 40 % hos män ([Figur 31](#)).

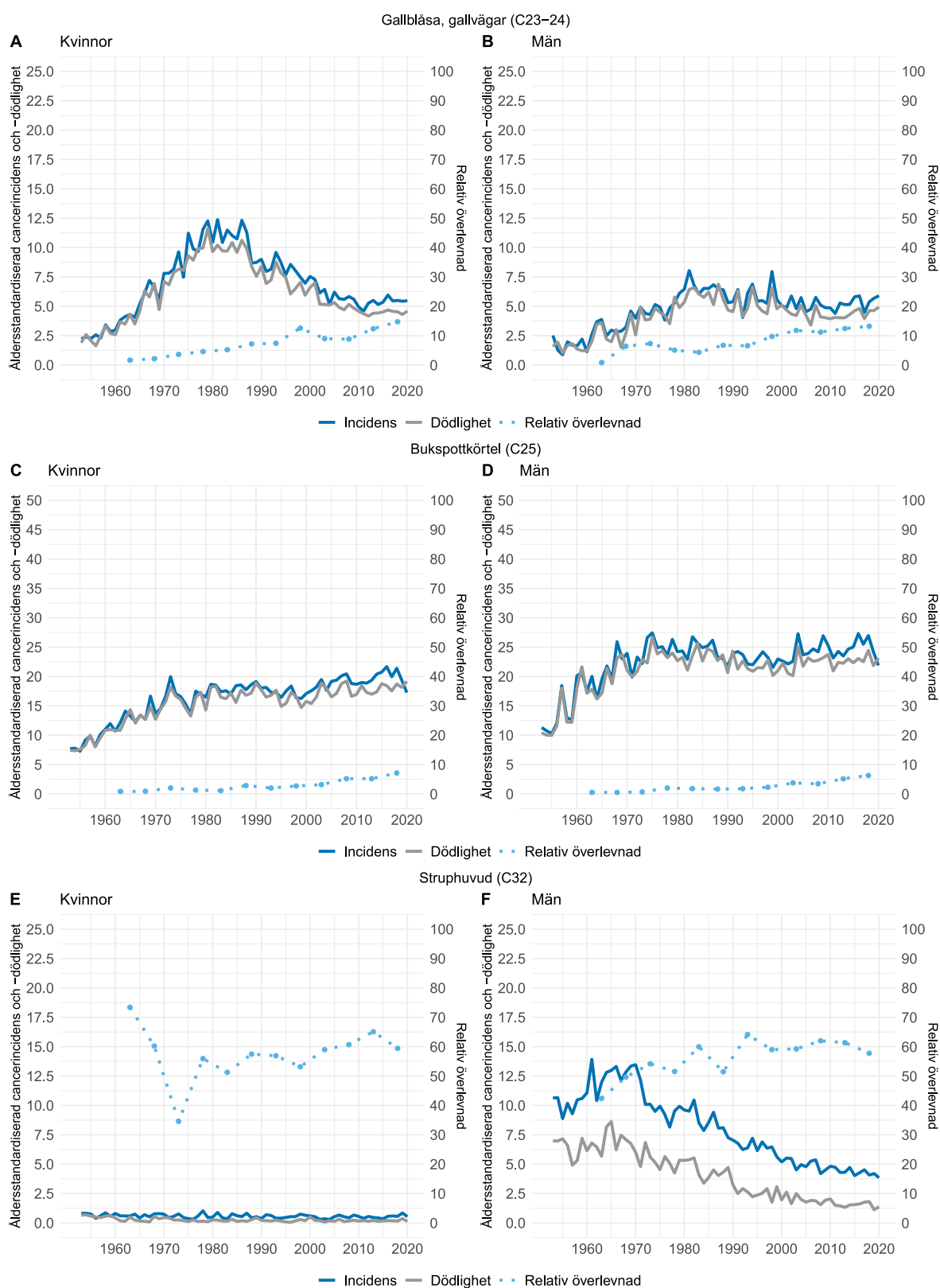
27. **Akut lymfatisk leukemi/lymfom:** Incidensen har hållits på samma nivå sedan 1980-talet, men dödligheten har minskat. Överlevnaden har ökat avsevärt och ligger för närvarande kring 75 % ([Figur 31](#)).
28. **Kronisk lymfatisk leukemi:** Incidensen och dödligheten har minskat sedan 1980-talet för båda könen. Överlevnaden har ökat stadigt och är för närvarande ungefär 80 % hos kvinnor och 75 % hos män ([Figur 32](#)).
29. **Akut myeloisk leukemi:** Incidensen har varit på samma nivå sedan 1980-talet, men dödligheten har minskat. Överlevnaden har ökat klart sedan 1980-talet och ligger för närvarande kring 20 % ([Figur 32](#)).
30. **Kronisk myeloisk leukemi:** Incidensen och dödligheten har minskat under hela granskningsperioden hos båda könen. Överlevnaden har ökat särskilt mycket under 2000-talet och ligger för närvarande kring 75 % ([Figur 32](#)).

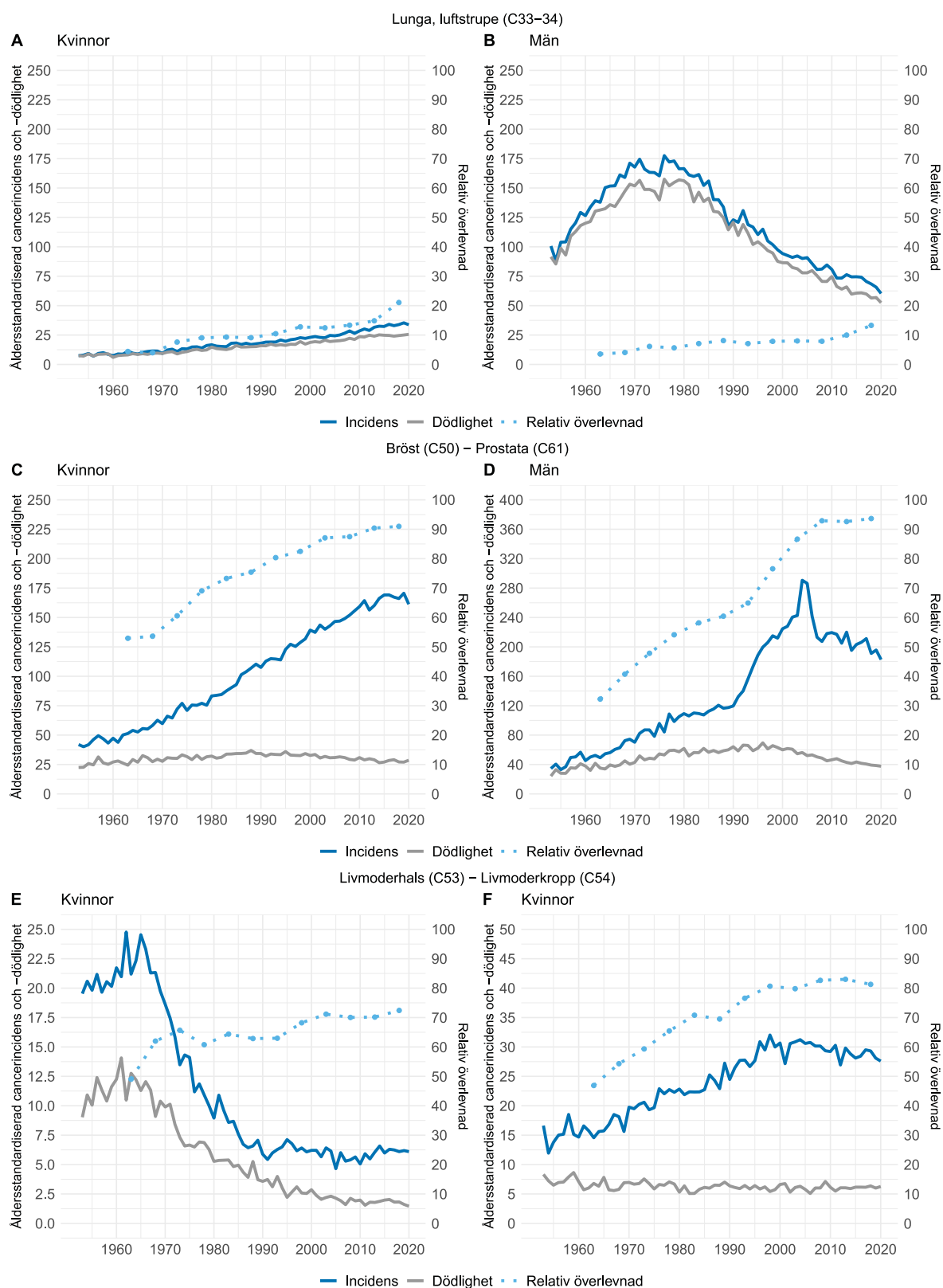
Figur 24: Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.

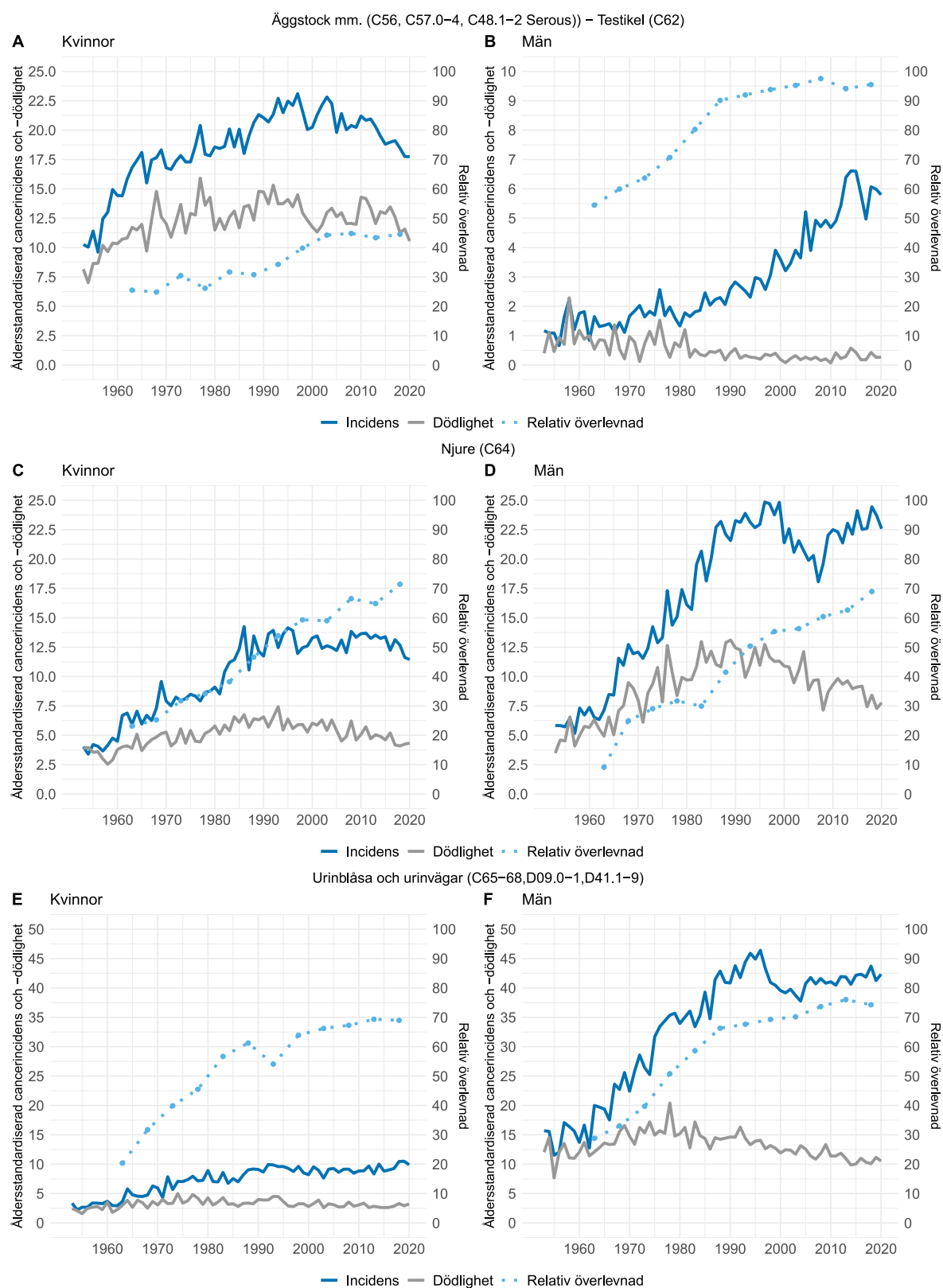
Figur 25: Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlandsbefolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.

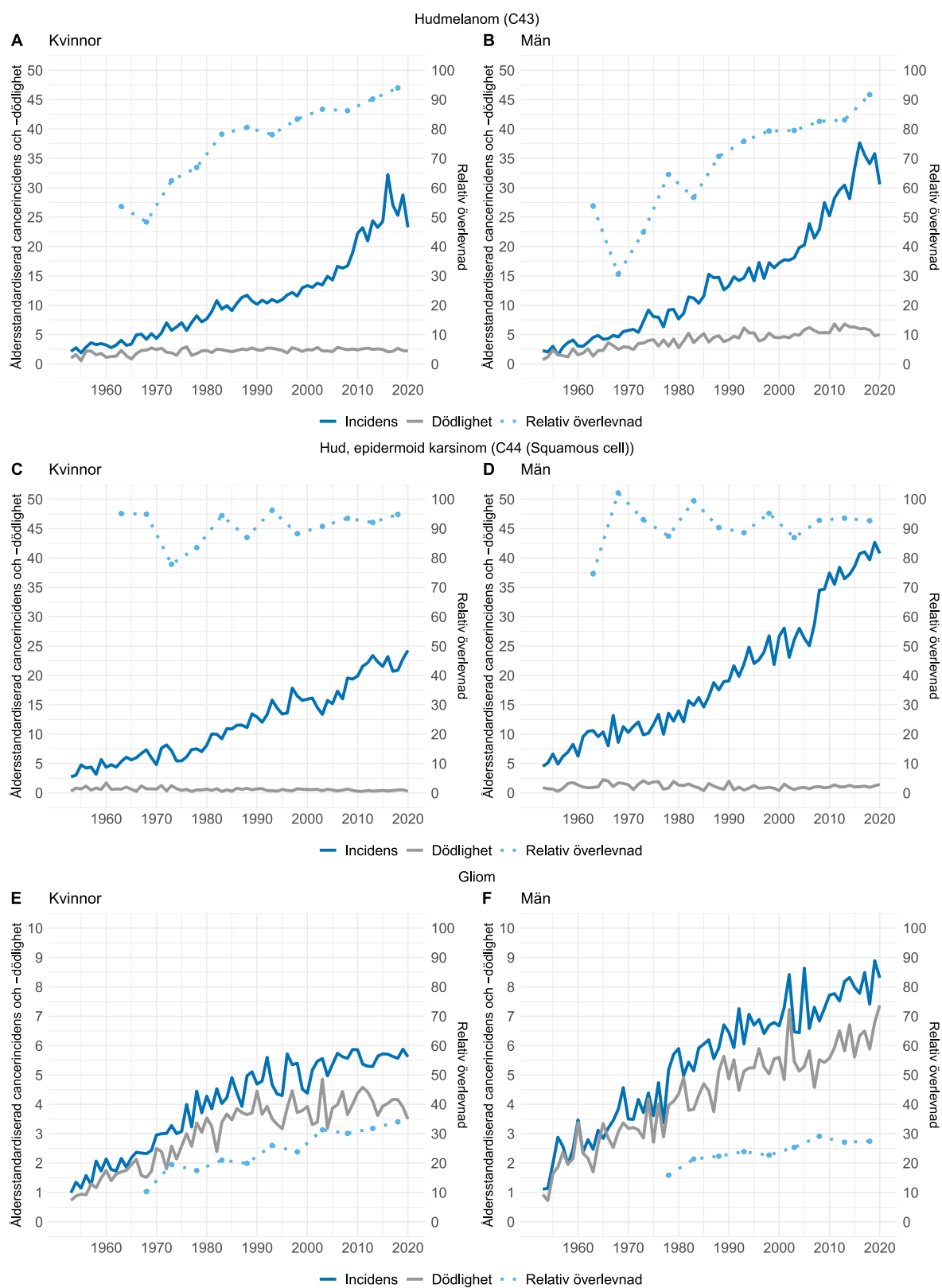
Figur 26: Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.

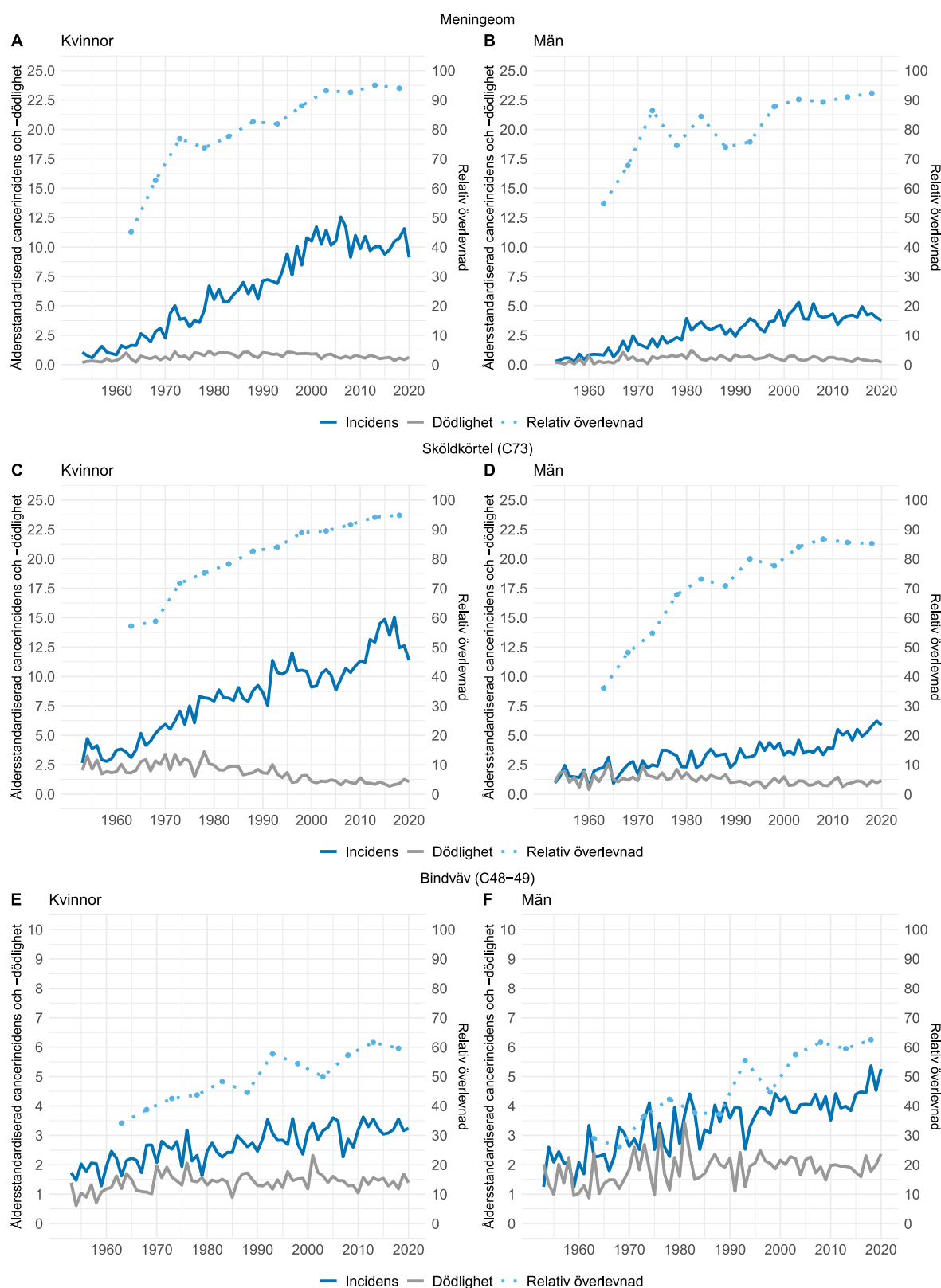
Figur 27: Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.

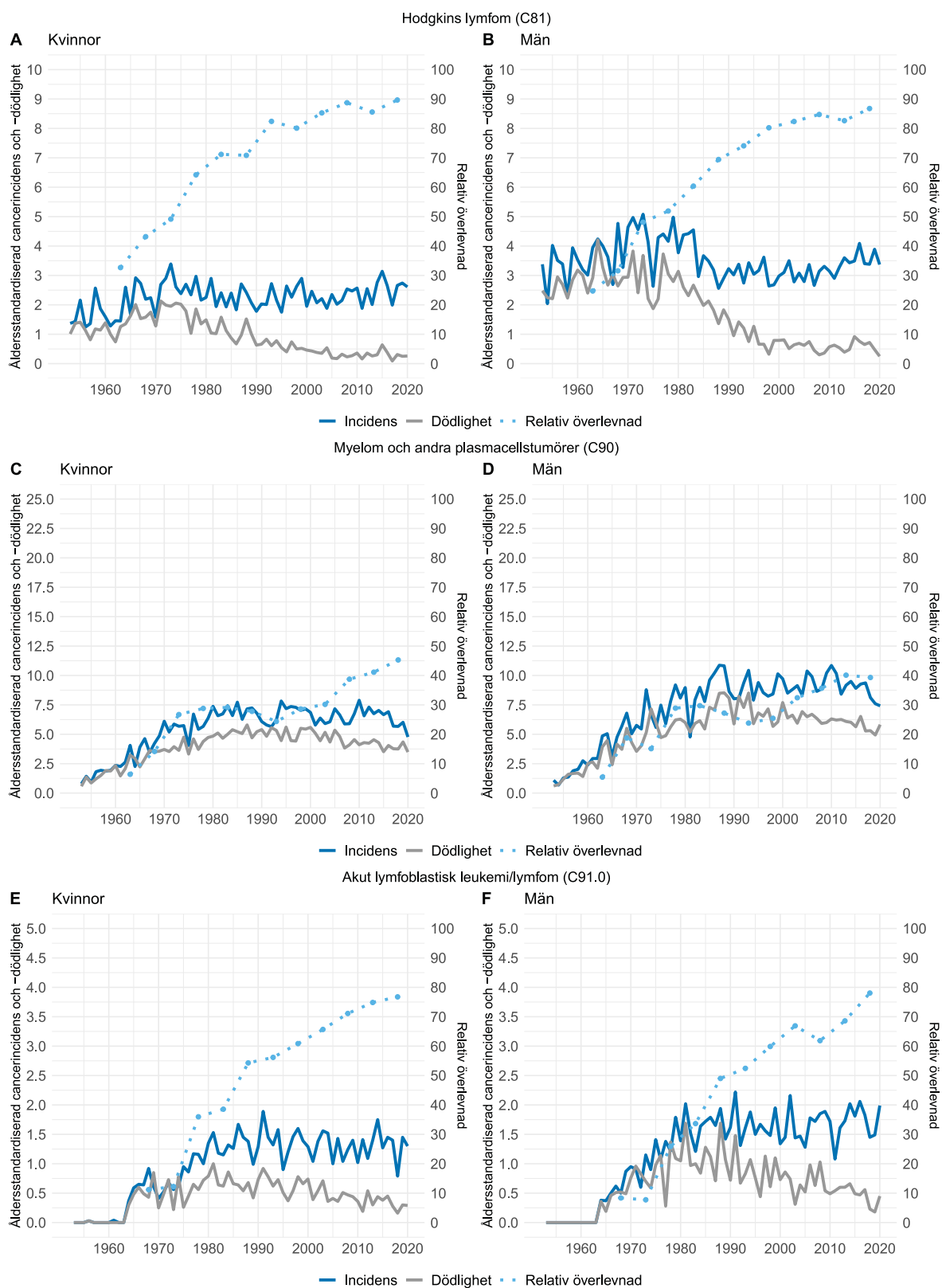
Figur 28: Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.

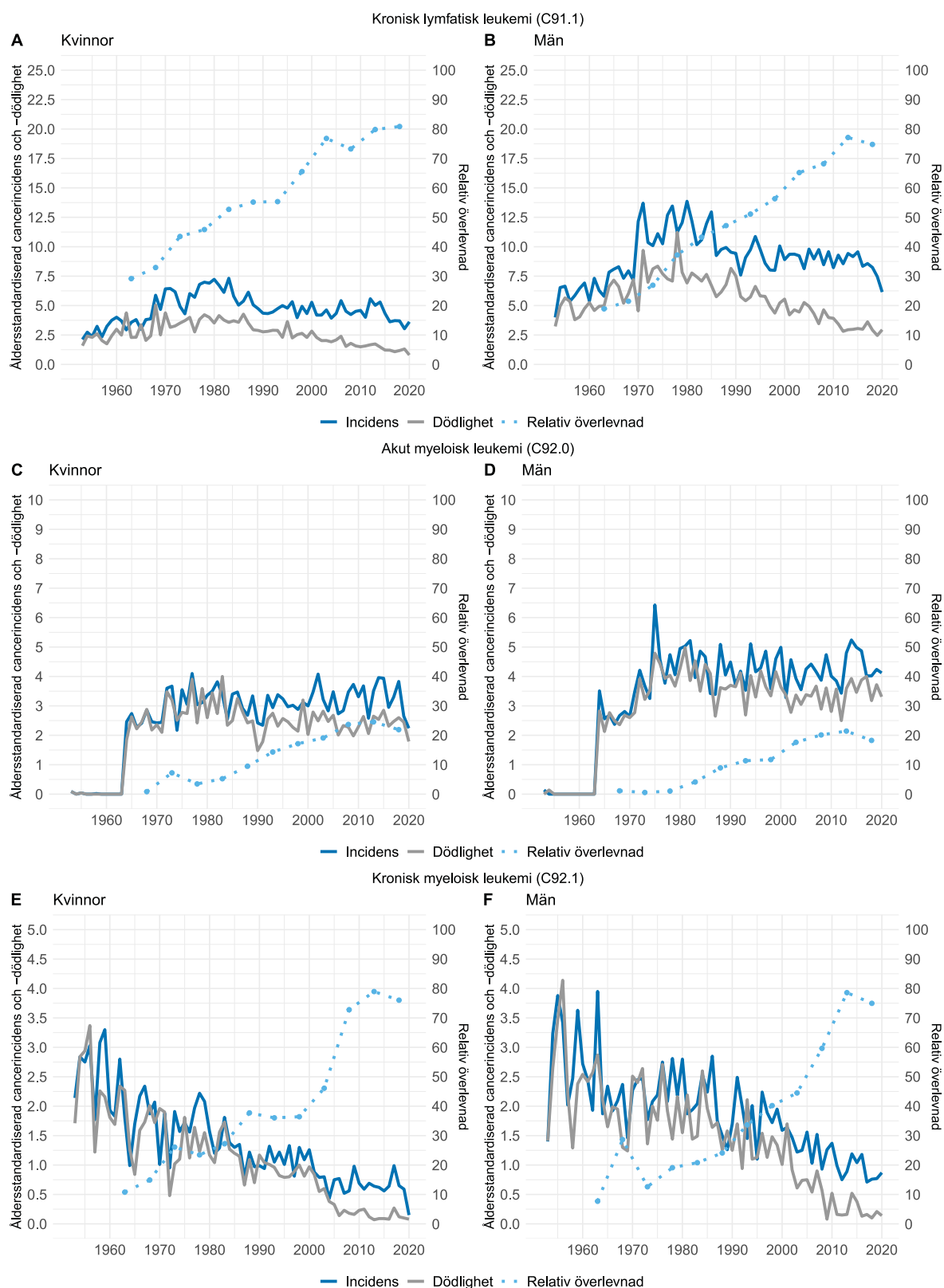
Figur 29: Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.

Figur 30: Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.

Figur 31: Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.

Figur 32: Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.

11 Prediktioner

Prediktionerna tyder på att det år 2035 kommer att diagnostiseras ca 46 500 nya cancerfall ([Tabell 5](#)). Det årliga antalet fall beräknas öka med 25 % i förhållande till 2020 års prediktion. Ökningen beror i huvudsak på att befolkningen åldras. Antalet cancerfall hos personer över 75 år kommer nästan att fördubblas från 13 900 till 24 000 ([Figur 33](#)). Antalet fall hos personer under 75 år förblir nästan oförändrat under de kommande åren. Den åldersstandardiserade incidensen av cancer beräknas öka med 4 %: 6 % hos kvinnor och 3 % hos män.

Prediktionen för prostatacancer baserar sig inte på en modell som utnyttjar den observerade utvecklingen, eftersom den oregelbundna utvecklingen av incidensen till följd av det allt vanligare PSA-provet inte lämpar sig som grund för modellen. I prediktionen för prostatacancer antogs att incidensen i varje åldersgrupp kommer att hållas på samma nivå som åren a 2015–2019. Vid prostatacancer kommer antalet fall att öka från 5 535 till 6 650 (20 % ökning, [Tabell 5](#)). Vid bröstcancer är ökningen från 5 235 till 6 010 fall (15 % ökning, [Tabell 5](#)) måttligare än vid prostatacancer, eftersom bröstcancerincidensen inte fortsätter att öka efter 65 års ålder. Incidensen av prostatacancer ökar med åldern och är som högst vid 80 års ålder.

I fråga om de vanligaste cancersjukdomarna ökar antalet fall av hudmelanom proportionellt sett mest (47 %, [Tabell 5](#)). Den exceptionellt stora ökningen beror på att den åldersstandardiserade incidensen av hudmelanom har ökat kraftigt och ökningen väntas fortsätta (27 % från 2020 till 2035, [Tabell 5](#)).

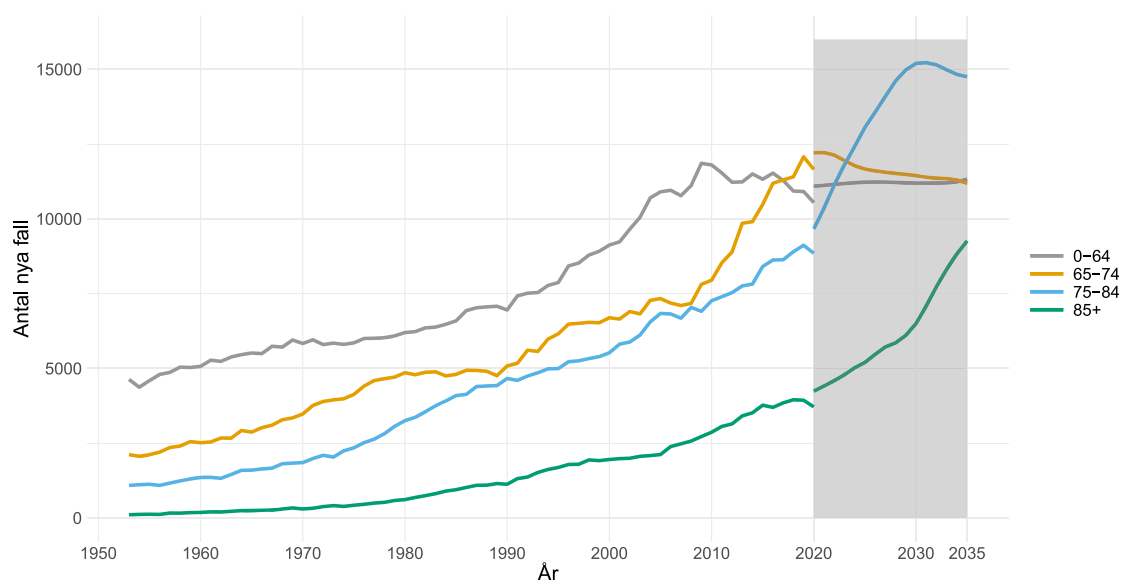
Prediktionen om incidensen av lungcancer visar tydliga skillnader mellan män och kvinnor ([Tabell 5](#)). Hos kvinnor beräknar man att den åldersstandardiserade incidensen ökar fram till år 2027 och antalet fall öka med 24 %. Även om lungcancer blir sällsyntare hos män och den åldersstandardiserade incidensen beräknas minska med 14 %, ökar antalet fall ändå med ca 7 %.

Enligt prediktionen kommer den åldersstandardiserade dödligheten till följd av cancer ytterligare att minska ([Tabell 5](#)). Dödligheten av alla cancerformer kommer i genomsnitt att minska med 10 % från 2020 till 2035: 8 % hos kvinnor och 12 % hos män. År 2035 dör 15 800 människor i cancer, vilket är 20 % fler än år 2020. Dödligheten minskar mest vid blodcancer och lymfom (22 %). Lungcancerdödligheten minskar också hos kvinnor (8 % i genomsnitt), men prediktionen varierar efter åldersgrupp. Dödligheten minskar med 20 % bland personer under 65 år och med 31 % bland personer i åldrarna 65–74 år. Hos kvinnor äldre än så ökar dödligheten i lungcancer med 21 %.

Tabell 5: Prediktion för antalet nya cancerfall, åldersstandardiserad incidens, antalet dödsfall i cancer och åldersstandardiserad dödlighet år 2035 och relativ förändring (%) från år 2020 för alla cancerformer och de sju vanligaste grupperna av cancersjukdomar. I antalet fall och incidensen har förändringen beräknats i förhållande till 2020 års prediktion. Prediktionen för lungcancer visas efter kön.

Cancerform	ICD-10	Antal fall		Incidens		Dödsfall		Dödlighet	
		Antal	Förändring	Rat ¹	Förändring	Antal	Förändring	Rat ¹	Förändring
Alla cancerformer tillsammans	C00-96,D09.0-1,D32-33,D41-43,D45-47,D76	46 500	25 %	660.3	4 %	15 800	20 %	198.2	-10 %
Prostata	C61	6 650	20 %	201.5	0 %	1 180	27 %	29.6	-21 %
Bröst (kvinnor)	C50	6 010	15 %	180.0	5 %	1 080	11 %	26.1	-9 %
Tjock- och ändtarm	C18-20	4 940	32 %	68.2	8 %	1 740	35 %	21.6	0 %
Lymfatisk, blodbildande och besläktad vävnad	C81-96,D45-47,D76	4 500	26 %	62.5	3 %	1 460	9 %	17.5	-22 %
Hudmelanom	C43	2 820	47 %	42.7	27 %	250	21 %	3.2	-10 %
Urinblåsa och urinvägar	C65-68,D09.0-1,D41.1-9	2 010	35 %	27.3	3 %	616	61 %	7.2	5 %
Lungor, luftstrupe (män)	C33-34	1 970	7 %	57.5	-14 %	1 530	8 %	43.7	-17 %
Lungor, luftstrupe (kvinnor)	C33-34	1 450	24 %	34.7	0 %	1 040	19 %	23.5	-8 %

¹ per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning år 2014

Figur 33: Årligt antal nya cancerfall som diagnostiserats 1953–2020 och förväntad utveckling fram till 2035 i olika åldersgrupper. Prediktionen presenteras också för 2020 och baserar sig på den utveckling som observerats fram till 2019.

12 Regionala skillnader i cancerbördan

De regionala variationerna i cancerincidensen och -dödligheten bedömdes för åren 2016–2020. Utöver en kombination av alla cancerformer granskades de fyra vanligaste cancersjukdomarna.

Alla cancerformer tillsammans (Figur 34): De regionala variationerna i cancerincidens var något större hos män än hos kvinnor. Bland kvinnor varierade den relativa risken för incidensen mellan 0.90 och 1.14, dvs. cancerincidensen i kommunen var i bästa fall 10 % mindre och i värsta fall 14 % större än i hela landet i genomsnitt. Bland män var variationsintervallet för de relativa regionala skillnaderna något högre: 0.85–1.15. Hos kvinnor var den relativa risken för cancerdödlighet i Fastlandsfinland 0.87–1.15, men för Ålands kommuner 1.10–1.22 (i genomsnitt 1.17, sannolikhetsintervall 95 % [1.06, 1.30]). Hos män varierade den relativa risken för dödlighet mellan 0.92 och 1.09 och Ålands kommuner skilde sig mindre från resten av Finland än hos kvinnor.

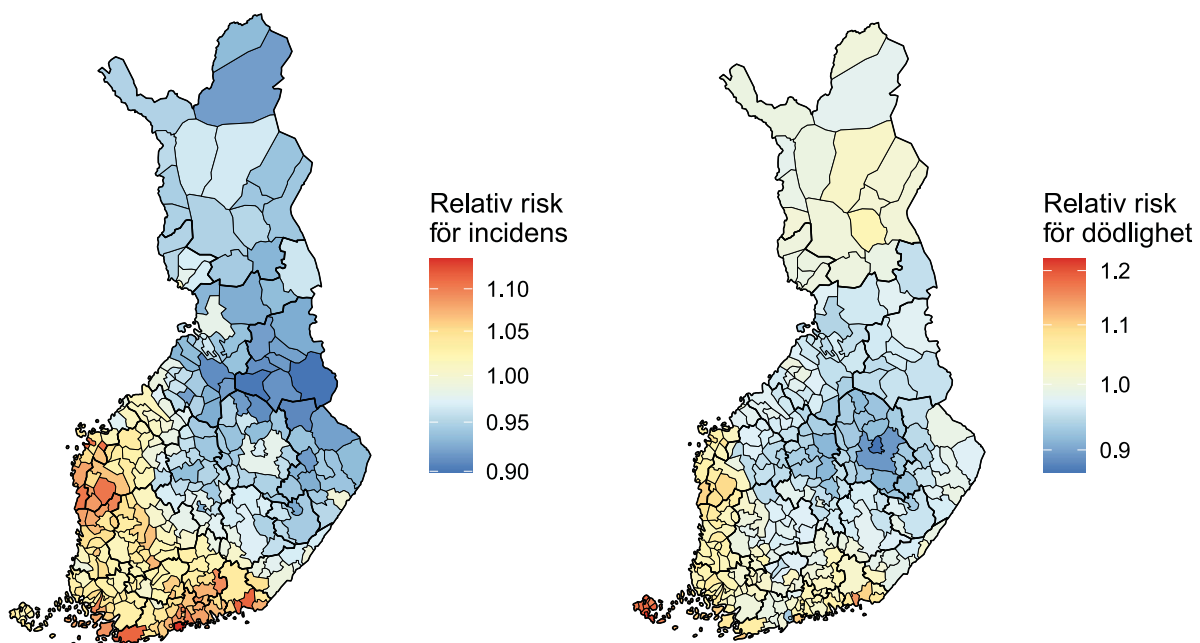
Bröst, kvinnor (Figur 35) Incidensen av bröstcancer var lägst i Kajana (relativ risk i genomsnitt 0.87 [0.81, 0.94]) och störst i huvudstadsregionen (i genomsnitt 1.16 [1.09, 1.23]). I kommunerna med hög cancerincidens var också cancerdödligheten ofta högre. Den relativa risken för bröstcancerincidens varierade mellan 0.84 och 1.21 och mellan 0.89 och 1.16 för bröstcancerdödlighet. I Helsingfors låg bröstcancerdödligheten på en hög nivå (1.16 [1.06, 1.28]).

Prostata (Figur 35): Hos män var de regionala skillnaderna i cancerincidens störst vid prostatacancer. Incidensen av prostatacancer var lägst i Kajana (relativ risk i genomsnitt 0.81 [0.74, 0.88]) och störst på Åland (i genomsnitt 1.35 [1.20, 1.53]). I kommunerna med den högsta incidensen var incidensen drygt 90 % högre än i kommunerna med den lägsta incidensen (intervall för relativ risk 0.78–1.51). Vid dödligheten i prostatacancer var skillnaden omkring 16 % (intervall 0.87–1.16).

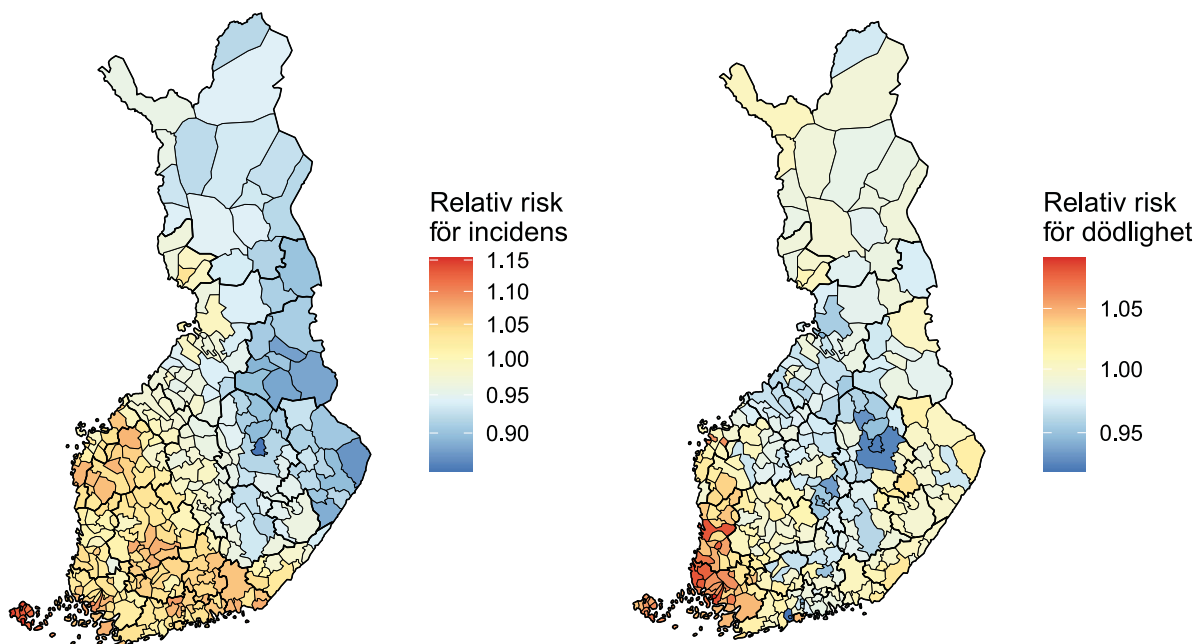
Tjocktarm och ändtarm (Figur 36): Incidensen och dödligheten i tjock- och ändtarmscancer var lägst i Norra Finland, till exempel i Lapplands kommuner i genomsnitt 0.87 [0.77, 0.97] hos kvinnor och 0.88 [0.81, 0.96] hos män. Den största incidensen observerades hos kvinnor inom Vasa sjukvårdsdistrikt (1.11 [1.02, 1.21]) och hos män i Egentliga Finland (1.08 [1.03, 1.13]). Kvinnornas dödlighet i tjock- och ändtarmscancer var störst på Åland (intervall för relativ risk 1.15–1.30, i genomsnitt 1.22 [0.99, 1.56]).

Lungor, luftstrupe (Figur 37) De regionala skillnaderna i cancerbördan i fråga om de fyra vanligaste cancersjukdomarna var störst vid lungcancer hos kvinnor: den relativa risken varierade mellan 0.77 och 1.62 för incidensen och mellan 0.72 och 2.05 för dödligheten. Incidensen av lungcancer hos kvinnor var särskilt hög i Helsingfors (1.50 [1.38, 1.63]), Lappland (i genomsnitt 1.46 [1.24, 1.71]) och på Åland (i genomsnitt 1.31 [1.00, 1.68]). Hos män var variationerna i fråga om lungcancer betydligt mindre: 0.86–1.26 för incidensen och 0.84–1.25 för dödligheten. Den regionala variationen mellan incidens och dödlighet var mycket lika, eftersom de insjuknade ofta dör i cancer oberoende av region.

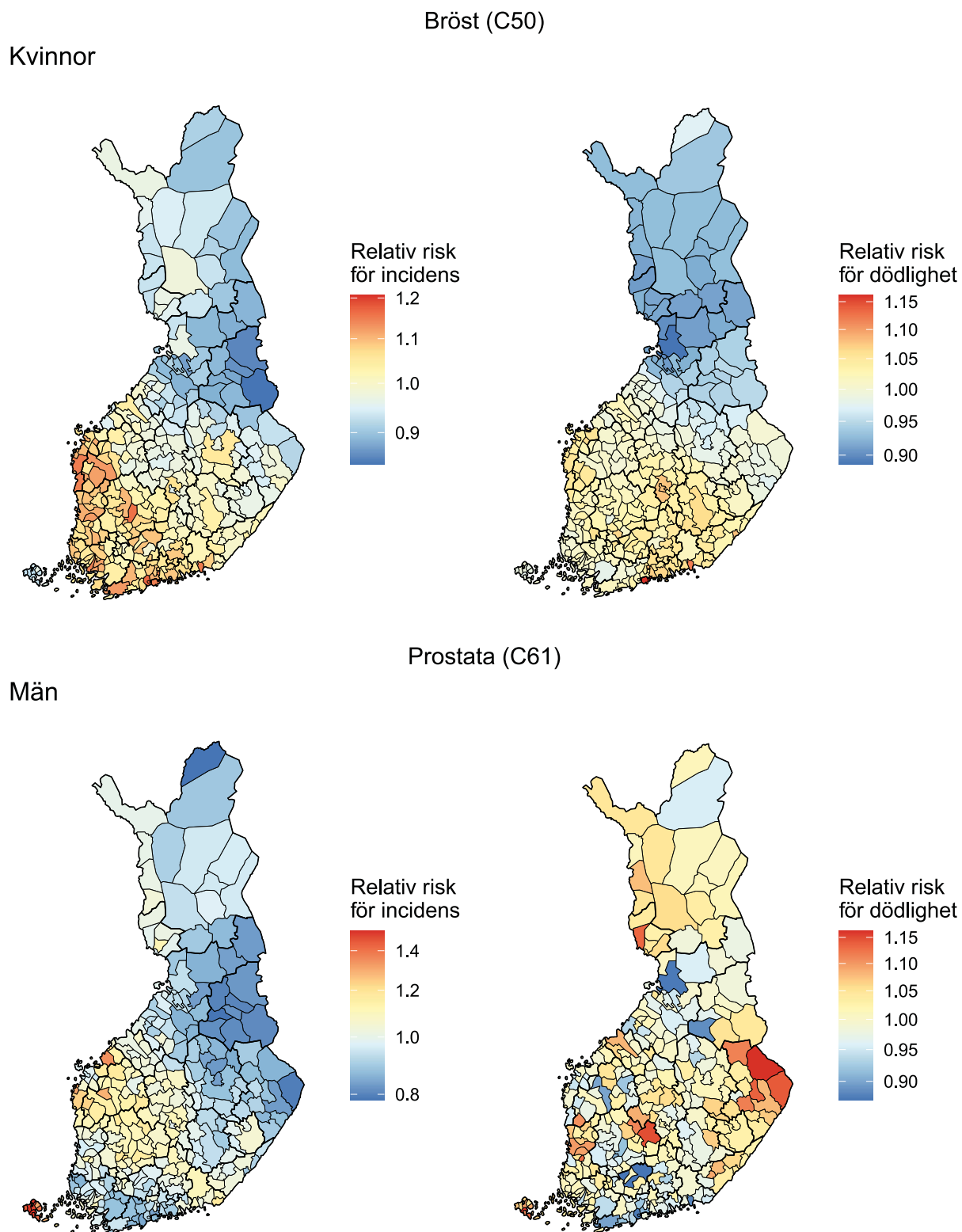
Alla cancerformer tillsammans (C00–96,D09.0–1,D32–33,D41–43,D45–47,D76)
Kvinnor

Män

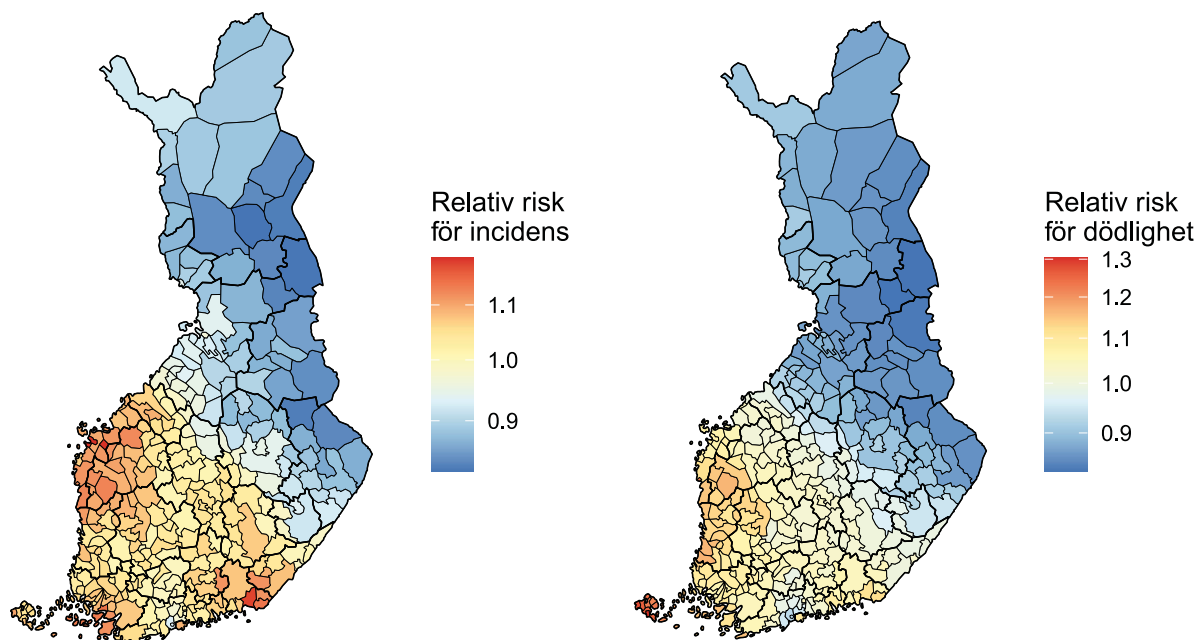
Figur 34: Relativa regionala skillnader i total cancerincidens och -dödlighet efter kön 2016–2020.

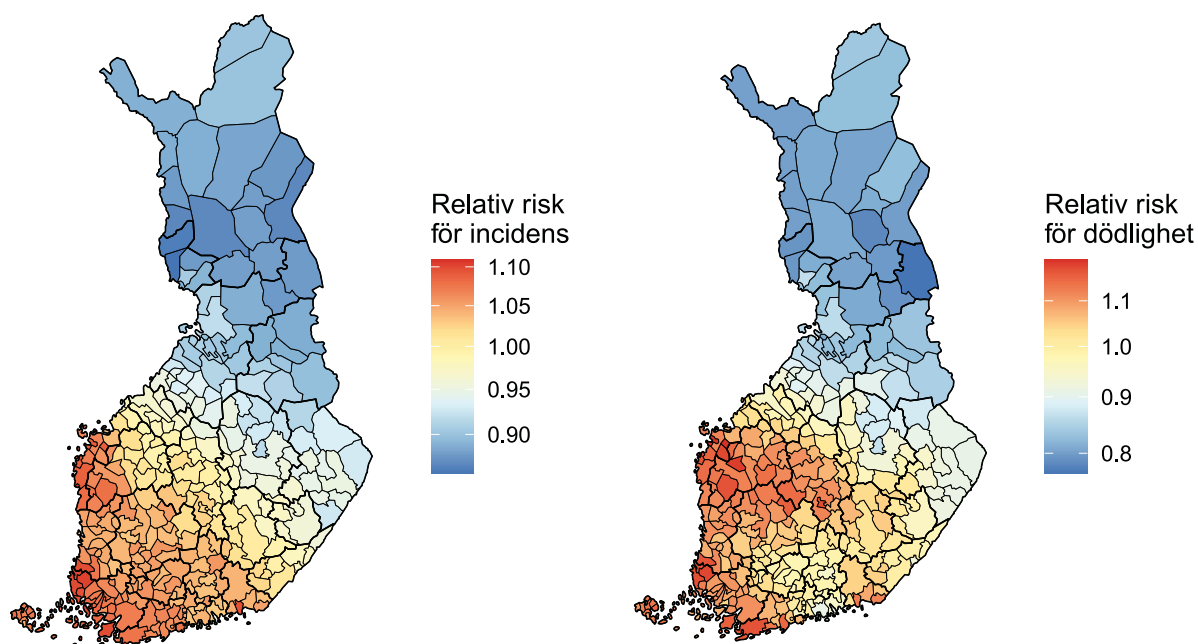
Figur 35: Relativa regionala skillnader efter kön i incidens och dödlighet av bröstcancer hos kvinnor och prostatacancer hos män 2016–2020.

Tjock- och ändtarm (C18–20)

Kvinnor

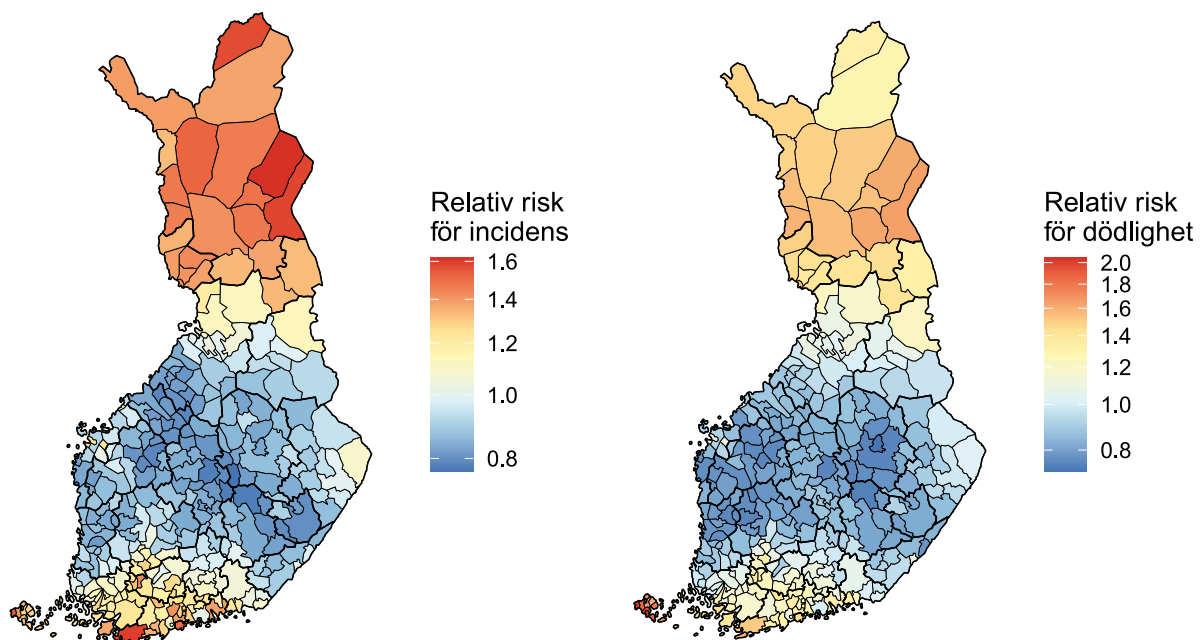

Män

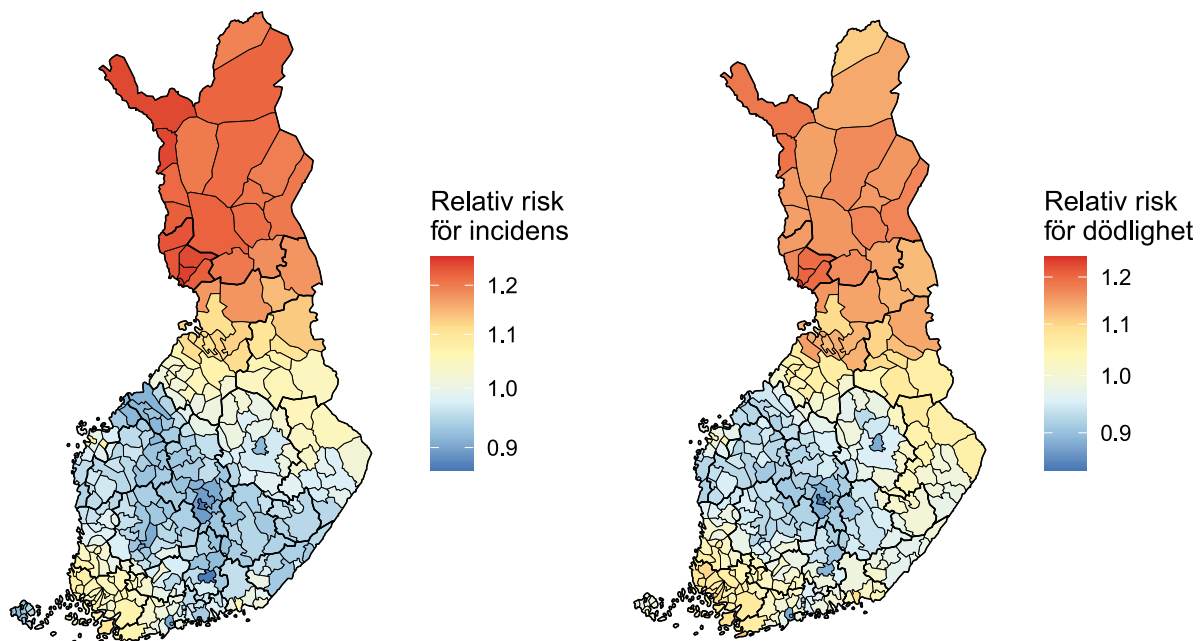
Figur 36: regionala skillnader i incidens och dödlighet av tjock- och ändtarmscancer efter kön 2016–2020.

Lunga, luftstrupe (C33–34)

Kvinnor

Män

Figur 37: Relativa regionala skillnader i incidens och dödlighet av lungcancer efter kön 2016–2020.

13 Utbildningsnivå och cancerbördan

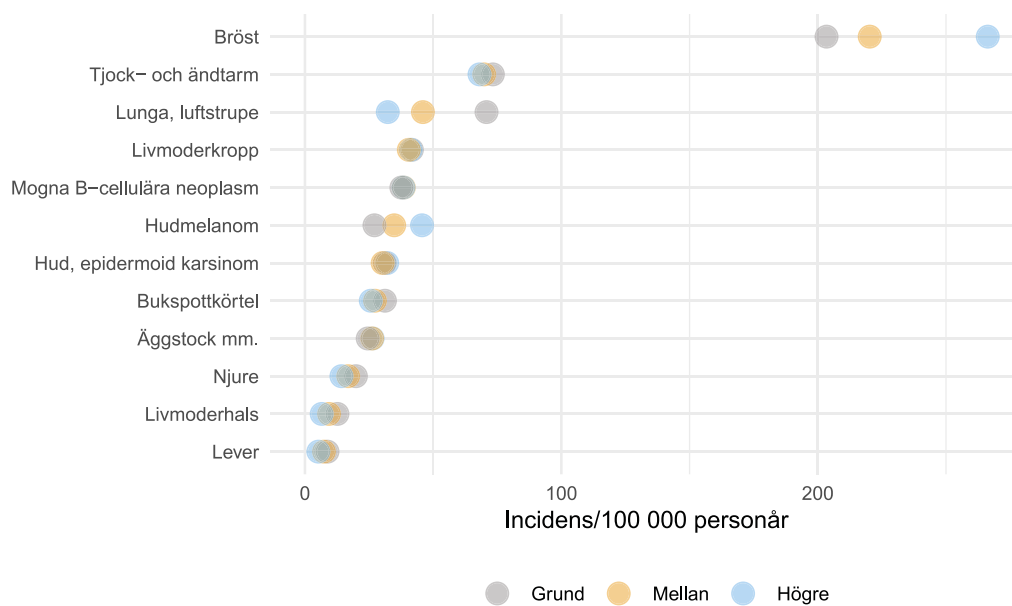
I statistiken som uppdelats efter utbildningsnivå indelades befolkningen i tre grupper utifrån högsta avlagda examen (se Statistiska metoder, Definitioner). I figurerna [Figur 38](#)–[Figur 41](#) presenteras den åldersstandardiserade cancerincidensen och -dödligheten per 100 000 personår för kvinnor och män över 25 år efter utbildningsnivå. I fråga om incidensen inkluderades de tio vanligaste cancersjukdomarna och i fråga om dödlighet de tio cancersjukdomar som orsakar mest dödlighet. För kvinnor analyserades dessutom livmoderhalscancer och levercancer, där det tidigare har konstaterats skillnader mellan olika utbildningsnivåer i fråga om incidens och dödlighet.

13.1 Cancerincidens efter utbildningsnivå

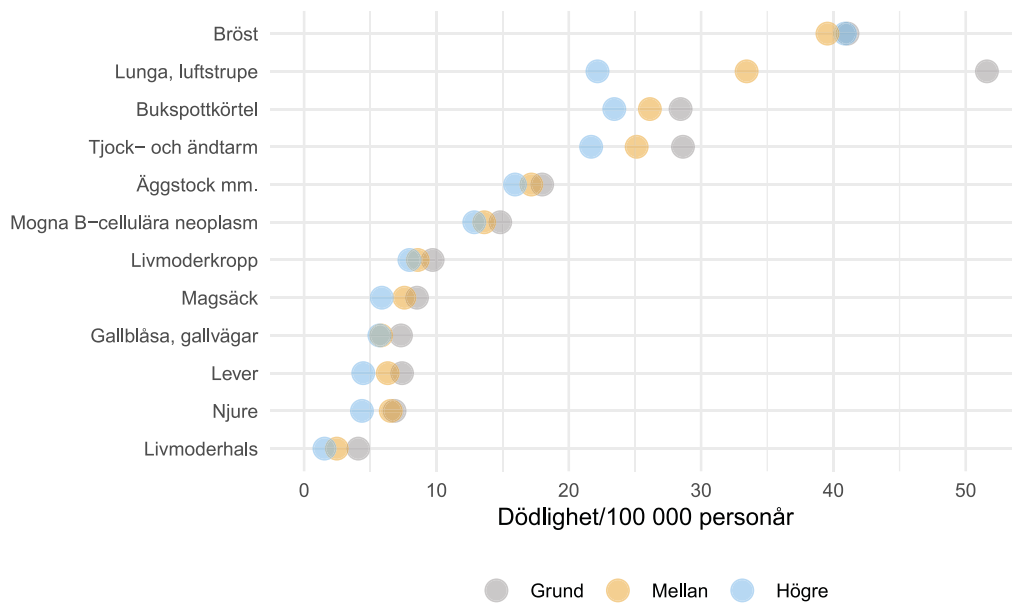
Hos kvinnor var skillnaderna mellan olika utbildningsnivåer i fråga om cancerincidensen ([Figur 38](#)) relativt sett störst vid lung- och luftstrupscancer, där incidensen på grundnivån var mer än dubbelt så stor som på den högre nivån (70.8 jämfört med 32.3, riskkvot (RR) på grundnivån 2.16, 95 % konfidensintervall [2.00, 2.33]). Även skillnaderna i incidensen av hudmelanom var stora, om än i motsatt riktning. Incidensen var högst på den högre utbildningsnivån (45.7) och lägst på grundnivån (27.1, RR 0.63 [0.58, 0.69] jämfört med högskoleutbildade personer). Det fanns också betydande statistiskt signifikanta skillnader mellan utbildningsnivåer i incidensen av livmoderhalscancer, levercancer, bukspottkörtelcancer, njurcancer och bröstcancer. Incidensen av livmoderhalscancer och levercancer var högst på grundnivån (12.7 och 8.8) och lägst hos högutbildade personer (6.5 och 5.2). På grundnivån var den relativa risken för livmoderhalscancer 1.90 [1.58, 2.30] och för levercancer 1.65 [1.36, 2.01] jämfört med högutbildade. Hos personer med grundutbildning var incidensen av livmoderhalscancer alltså nästan dubbelt så hög som hos högutbildade; incidensen av levercancer var drygt 1,5 gånger högre. Incidensen av njurcancer var 35 % högre på den grundläggande utbildningsnivån än hos högutbildade (19.9 vs. 14.2), RR 1.35 [1.19, 1.52], medan incidensen av bukspottkörtelcancer var ca 18 % högre hos grundutbildade (31.2) än hos högutbildade (25.7), RR 1.18 [1.07, 1.29]).

Bröstcancer var däremot vanligare bland personer med utbildning på högre nivå (266.3) än bland personer med utbildning på grundnivå (203.4). På grundnivån hade bröstcancer en RR på 0.78 [0.75, 0.80] jämfört med högutbildade. På grundnivån var incidensen av bröstcancer således ungefär en femtedel (22 %) lägre än hos högutbildade. Skillnaderna i incidensen av tjock- och ändtarmscancer var mycket små, men incidensen på grundnivån (73.3) var ändå ca 5 % högre än på den högre utbildningsnivån (68.1), RR 1.05 [0.99, 1.12].

Hos män observerades de största incidensskillnaderna mellan utbildningsnivåer vid lung- och luftstrupscancer ([Figur 39](#)). Incidensen av lung- och luftstrupscancer var ungefär 2,5 gånger högre på grundnivån än på den högre utbildningsnivån (129 vs. 51.6, grundnivåns RR var 2.53 [2.38, 2.69] jämfört med den högre utbildningsnivån). Även incidensen av lever- och bukspottkörtelcancer var högst bland personer med utbildning på grundnivå (25.1 och 39.3) och lägst bland personer med högre utbildning (15.4 och 32.7). Incidensen av levercancer var på grundnivån över 1,5 gånger högre (RR 1.59 [1.41, 1.79]) och incidensen av bukspottkörtelcancer 1.2 gånger högre än hos personer med högre utbildning (RR 1.18 [1.08, 1.29]). Incidensen av hudmelanom var däremot omkring 40 % lägre hos grundutbildade än hos högutbildade (37.4 vs. 63.9, RR 0.60 [0.56, 0.64]). Också prostatacancer var sällsyntare på grundnivån än på den högre nivån (263.1 vs. 296.3, RR 0.89 [0.86, 0.92]). Skillnaderna i incidensen av tjock- och ändtarmscancer mellan grundutbildningsnivån och den högre utbildningsnivån var små och inte statistiskt signifikanta (101.9 vs. 100, RR 1.02 [0.97, 1.08]).

Figur 38: Cancerincidens bland kvinnor (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) över 25 år efter utbildningsnivå 2016–2020.

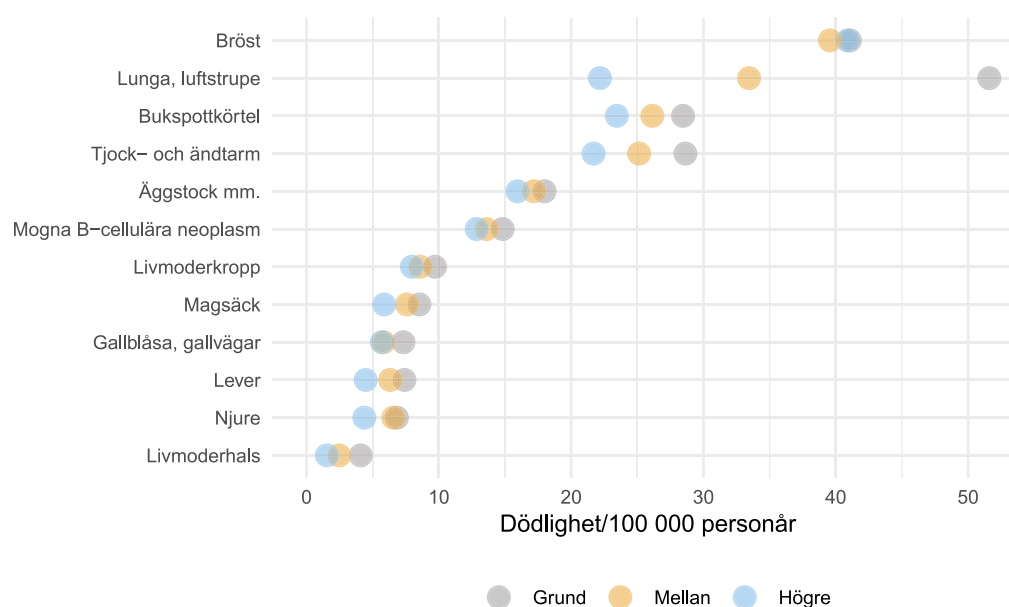

Figur 39: Cancerincidens bland män (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) över 25 år efter utbildningsnivå 2016–2020.

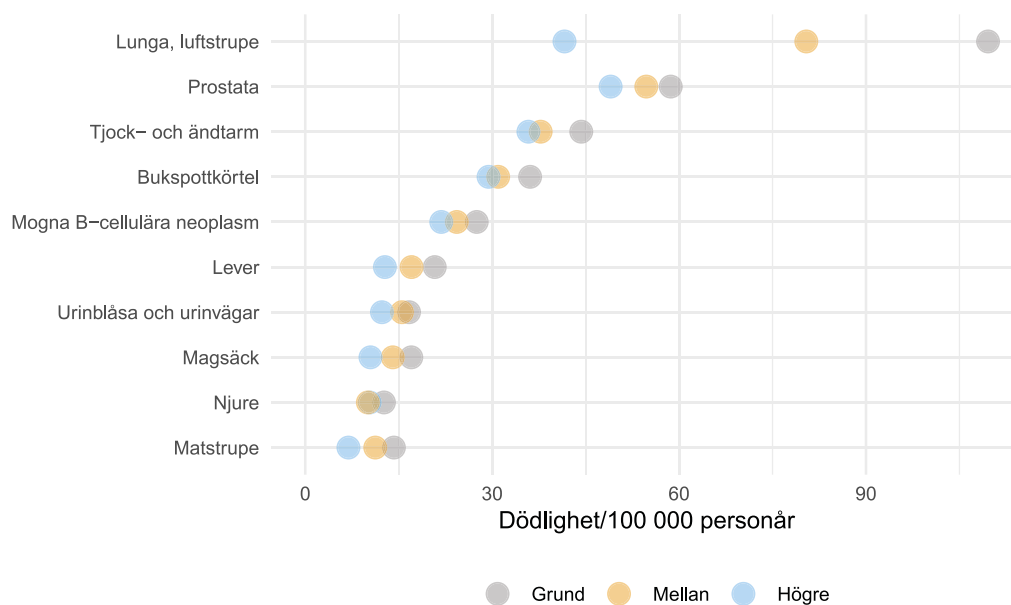
13.2 Cancerdödlighet efter utbildningsnivå

Också i fråga om cancerdödlighet observerades skillnader mellan utbildningsnivåer. Bland kvinnor var dödligheten allmänt taget störst på grundutbildningsnivån (Figur 40). Den största statistiskt signifikanta skillnaden observerades vid livmoderhalscancer, där dödligheten var 2,5 högre bland personer med grundutbildning än bland högt utbildade (4.1 vs. 1.5, RR 2.58 [1.82, 3.66]). Skillnaden var nästan lika stor vid lung- och luftstrupscancer (51.6 vs. 22.2, RR 2.33 [2.12, 2.56]). Även i fråga om dödligheten i levercancer var skillnaden drygt 1,5 gånger högre på grundutbildningsnivån än på den högre utbildningsnivån (7.4 vs. 4.5, RR 1.58 [1.28, 1.96]). Även vid magoch njurcancer var skillnaden i dödlighet relativt stor mellan utbildningsnivåer. Vid magcancer var dödligheten på grundnivån ungefär 43 % högre (8.5 vs. 5.9, RR 1.43 [1.19, 1.73]) och vid njurcancer ungefär 57 % högre (6.8 vs. 4.4, RR 1.57 [1.27, 1.95]) än på den högre utbildningsnivån. Vid tjock- och ändtarmscancer var dödligheten ca 27 % större på grundnivån än på den högre nivån (28.6 vs. 21.7, RR 1.27 [1.15, 1.40]).

Bland män var dödligheten högst på grundnivån och lägst på den högre nivån vid nästan alla cancerformer som undersöktes (Figur 41). Skillnaden var särskilt stor vid lung- och luftstrupscancer, där dödligheten bland män med grundutbildning var mer än 2,5 gånger högre än bland män med högre utbildning (109.6 vs. 41.6, RR 2.71 [2.53, 2.90]). Skillnaden i dödlighet var också stor vid matstrupscancer, där dödligheten på grundnivån var dubbelt så hög som på den högre nivån (14.2 vs. 6.9, RR 2.01 [1.70, 2.39]). Magcancerdödligheten var 61 % högre på grundnivån än på den högre nivån (17 vs. 10.5, RR 1.61 [1.39, 1.86]). Skillnaden i dödlighet var nästan lika stor vid levercancer, där dödligheten på grundnivån var 20.8 och på den högre nivån 12.8 (RR 1.58 [1.38, 1.80]). Vid tjock- och ändtarmscancer samt prostatacancer var dödligheten ungefär en femtedel högre på grundnivån än på den högre nivån: 44.3 vs. 35.8 (RR 1.24 [1.14, 1.35]) vid tjock- och ändtarmscancer och 58.7 vs. 49 (RR 1.21 [1.12, 1.30]) vid prostatacancer.

Figur 40: Cancerdödlighet bland kvinnor (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) över 25 år efter utbildningsnivå 2016–2020.

Figur 41: Cancerdödlighet bland män (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) över 25 år efter utbildningsnivå 2016–2020.

14 Tabeller

14.1 Incidens, dödlighet och prevalens

Tabell 6: Antal nya cancerfall och cancerdödsfall och åldersstandardiserad incidens och dödlighet år 2020 samt antalet levande personer som insjuknat i cancer och deras åldersstandardiserade andel i befolkningen 31.12.2020, kvinnor.

Cancerform	ICD-10	Incidens		Mortalitet		Prevalens	
		Antal	Rat ¹	Antal	Rat ¹	Antal	Andel ²
Alla cancerformer tillsammans	C00-96, D09.0-1, D32-33, D41-43, D45-47, D76	16535	517.04	6129	175.53	172227	5302.6
Mun och svalg	C00-14	279	9.05	77	2.25	2781	85.1
Läpp	C00	22	0.62	0	0.00	302	8.0
Tunga	C02	68	2.27	23	0.71	693	21.3
Spottkörtlar	C07-08	30	1.00	9	0.26	538	16.9
Annan eller ospecificerad muncancer	C03-06	80	2.46	29	0.78	725	21.6
Svalg	C01, C09-14	79	2.71	16	0.51	560	18.5
Matsmältningsorgan	C15-26	3187	94.66	2013	56.88	18917	554.0
Matstrupe	C15	97	2.89	103	2.95	248	7.1
Magsäck	C16	253	7.69	194	5.69	1454	42.8
Tunntarm	C17	100	3.18	35	0.98	695	21.3
Tjock- och ändtarm	C18-20	1645	49.12	596	16.80	14830	430.4
<i>Tjocktarm</i>	C18	1130	33.20	436	12.21	9858	285.0
<i>Ändtarm</i>	C19-20	515	15.92	160	4.59	5058	147.8
Anus	C21	33	1.06	8	0.23	326	10.3
Lever	C22	145	4.36	136	3.86	266	8.1
Gallblåsa, gallvägar	C23-24	192	5.48	168	4.60	396	11.6
Bukspottkörtel	C25	596	17.25	679	19.18	765	23.9
Andra och ospecificerade cancrar i matsmältningsorgan	C26	126	3.64	94	2.58	91	2.8
Andningsorgan	C30-39	1206	35.91	919	26.89	3444	103.6
Näsa, bihålor	C30-31	25	0.74	22	0.63	161	5.0
Struphuvud	C32	16	0.53	–	0.13	156	4.7
Lunga, luftstrupe	C33-34	1135	33.72	874	25.57	3002	89.9
Andra eller ospecificerade andningsorgan eller brösthålsans organ	C37-39	30	0.92	19	0.56	132	4.2
Bröst	C50	4885	161.25	968	28.61	78522	2418.2
Kvinnliga könsorgan	C51-58	1812	56.90	725	20.97	22890	686.4
Livmoderhals	C53	177	6.10	46	1.46	3074	104.6
Livmoderkropp	C54	884	27.59	221	6.27	12995	371.4
Äggstock mm.	C56, C57.0-4, C48.1-2 Serous)	561	17.74	361	10.55	5698	177.5
Vulva	C51	107	3.10	40	1.10	928	26.8
Vagina	C52	29	0.84	10	0.27	160	4.9
Placenta	C58	–	0.07	0	0.00	79	2.7
Andra och ospecificerade cancrar i kvinnliga könsorgan	C55, C57.5-9	52	1.46	47	1.31	197	5.8
Urinorgan	C64-68, D09.0-1, D41.1-9	715	21.35	276	7.56	6679	195.1
Njure	C64	376	11.45	156	4.33	3934	117.8
Urinblåsa och urinvägar	C65-68, D09.0-1, D41.1-9	339	9.89	120	3.22	2773	78.1
Hud	C43-44	1675	49.60	94	2.71	18375	548.5
Hudmelanom	C43	717	23.27	75	2.22	11051	351.1
Hud, epidermoid karsinom	C44 (Squamous cell)	884	24.26	11	0.30	6680	177.0
Hud, annan	C44 (Other)	74	2.07	8	0.20	897	27.0
Öga	C69	15	0.49	14	0.41	467	14.8
Hjärna, centrala nervsystemet	C70-72, D32-33, D42-43	532	17.88	180	5.49	8692	280.2
Gliom	–	164	5.62	110	3.50	1488	53.4
Meningeom	–	271	9.12	22	0.63	5673	176.5
Centrala nervsystemet	–	30	1.08	0	0.00	1084	34.6
Andra och ospecificerade tumörer av hjärna och centrala nervsystemet	–	67	2.06	48	1.37	540	18.7
Endokrina körtlar	C73-75	359	12.66	48	1.36	8612	285.7
Sköldkörtel	C73	321	11.38	38	1.05	8321	275.7
Binjure	C74	30	1.00	9	0.26	231	8.1
Andra endokrina körtlar	C75	8	0.27	–	0.04	71	2.3
Mesoteliom	C45	28	0.81	19	0.59	56	1.7
Ben	C40-41	24	0.85	5	0.17	428	14.5
Bindväv	C48-49	103	3.24	46	1.39	1181	37.4

Tabell 6: (fortsättning)

Cancerform	ICD-10	Incidens		Mortalitet		Prevalens	
		Antal	Rat ¹	Antal	Rat ¹	Antal	Andel ²
Perifera nerver, autonoma nervsystemet	C47	–	0.06	–	0.12	109	3.9
Annan eller ospecificerad	C76,C80	225	6.25	158	4.20	585	18.1
Lymfatisk, blodbildande och besläktad vävnad	C81-96,D45-47,D76	1488	46.09	584	15.94	14061	442.8
Hodgkins lymfom	C81	75	2.61	9	0.26	1629	58.0
Mogna B-cellulära neoplasmer	–	876	26.55	357	9.71	7205	215.0
<i>Kronisk lymfatisk leukemi</i>	C91.1	119	3.62	32	0.80	1313	37.7
<i>Diffust storcelligt B-cellslymfom</i>	C83.3	306	9.15	119	3.33	2143	64.5
<i>Follikulärt lymfom</i>	C82	166	5.24	44	1.24	1821	54.8
<i>Myelom och andra plasmacellstumörer</i>	C90	158	4.77	130	3.49	1037	31.1
<i>Burkitts lymfom/leukemi</i>	C83.7	5	0.15	–	0.09	65	2.2
<i>Marginalzonslymfom</i>	C83.8	76	2.32	13	0.34	579	17.4
<i>Mantelcellslymfom</i>	C83.1	25	0.64	11	0.30	197	5.7
<i>Maligna immunoproliferativa sjukdomar</i>	C88	15	0.47	–	0.10	159	4.6
<i>Andra mogna B-cellsneoplasier</i>	–	6	0.19	–	0.02	77	2.4
<i>Andra T- och NK-cellslymfom/leukemier</i>	C84	50	1.62	24	0.71	485	15.4
<i>Mogna kutana T-cellsneoplasier</i>	C84.0-1	17	0.58	5	0.14	255	8.1
<i>Andra mogna T och NK-cellslymfom</i>	C84.3-5	33	1.04	19	0.57	233	7.4
<i>Akut lymfoblastisk leukemi/lymfom</i>	C91.0	35	1.30	10	0.29	876	32.7
<i>Akut myeloisk leukemi</i>	C92.0	71	2.24	64	1.79	561	19.4
<i>Annat eller icke-specifierat lymfom</i>	C85	58	1.72	29	0.80	1195	36.1
<i>Leukemi, annan</i>	C95	19	0.54	19	0.49	88	3.0
<i>Myeloproliferativa neoplasier</i>	C92.1,D45,D47.1,D47.3	231	7.38	33	0.83	1849	57.8
<i>Kronisk myeloisk leukemi</i>	C92.1	–	0.15	–	0.08	254	8.6
<i>Polycythaemia vera</i>	D45	40	1.20	14	0.34	392	11.7
<i>Myelofibros</i>	D47.1	20	0.61	7	0.17	215	6.6
<i>Essentiell trombocytemi</i>	D47.3	117	3.86	7	0.19	747	23.3
<i>Myeloproliferativ sjukdom, annan</i>	D47.1	50	1.56	–	0.05	313	9.9
<i>Myelodysplastiskt ja myelodysplastiskt/-proliferativt oireytmät</i>	–	64	1.81	39	1.06	211	6.2
<i>Myelodysplastiskt syndrom</i>	D46	51	1.43	34	0.94	157	4.6
<i>Myelodysplastiska/myeloproliferativa neoplasier</i>	–	13	0.37	5	0.12	54	1.5
<i>Annan, obestämd eller blandad hematologisk sjukdom</i>	C96, D76	9	0.34	0	0.00	108	3.9
<i>Malign mastocytos</i>	C96.2	5	0.19	0	0.00	58	2.1
<i>Histiocyt- och dendritcellsneoplasier</i>	C96.1, D76	–	0.08	0	0.00	45	1.6
<i>Annan, obestämd eller blandad hematologisk sjukdom</i>	C96.7-9	–	0.06	0	0.00	5	0.1
Ingår inte i ovanstående							
<i>Basaliom i hud</i>	C44 (Basal cell)	4810	145.97	–	0.02	63927	1835.9
<i>Basaliom i könsorgan</i>	C51-53,C60-63 (Basal cell)	8	0.22	0	0.00	150	4.1
<i>Förstadier till cancer i livmoderhals</i>	N87.1-2, D06	2125	78.88	0	0.00	31383	1146.3
<i>Förstadier till cancer i vagina och vulva</i>	N89-N90,D07.1-2	203	6.87	0	0.00	1185	39.7
<i>Carcinom in situ i bröst</i>	D05	587	20.34	0	0.00	8700	274.3
<i>Duktal cancer in situ i bröstkörtel</i>	D05.1	519	18.02	0	0.00	7957	251.1
<i>Lobulär cancer in situ i bröstkörtel</i>	D05.0	39	1.44	0	0.00	573	18.1
<i>Annan eller ospecificerad cancer in situ i bröstkörtel</i>	D05.7-9	29	0.88	0	0.00	170	5.1
<i>Borderlinetumör i äggstock</i>	D39	180	6.23	7	0.18	3161	104.2

¹ per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning år 2014² per 100 000 person och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning år 2014

Tabell 7: Antal nya cancerfall och cancerdödsfall och åldersstandardiserad incidens och dödlighet år 2020 samt antalet levande personer som insjuknat i cancer och deras åldersstandardiserade andel i befolkningen 31.12.2020, män.

Cancerform	ICD-10	Incidens		Mortalitet		Prevalens	
		Antal	Rat ¹	Antal	Rat ¹	Antal	Andel ²
Alla cancerformer tillsammans	C00-96,D09.0-1,D32-33,D41-43,D45-47,D76	18225	670.24	7072	267.95	134495	4945.7
Mun och svalg	C00-14	475	17.47	149	5.59	3773	139.3
Läpp	C00	27	1.00	0	0.00	640	25.6
Tunga	C02	107	3.93	30	1.17	741	26.8
Spottkörtlar	C07-08	48	1.79	11	0.45	444	16.4
Annan eller ospecificerad muncancer	C03-06	91	3.38	39	1.44	710	25.9
Svalg	C01,C09-14	202	7.36	69	2.53	1278	46.0
Matsmältningsorgan	C15-26	3980	146.16	2401	89.31	18875	697.3
Matstrupe	C15	264	9.70	232	8.45	581	20.9
Magsäck	C16	402	14.95	256	9.60	1545	57.4
Tunntarm	C17	107	3.88	47	1.72	708	25.6
Tjock- och ändtarm	C18-20	1972	72.32	696	26.38	14369	533.3
Tjocktarm	C18	1192	43.85	437	16.75	8403	314.1
Ändtarm	C19-20	780	28.46	259	9.63	6112	224.6
Anus	C21	30	1.05	7	0.29	166	6.1
Lever	C22	338	12.29	323	11.59	596	21.4
Gallblåsa, gallvägar	C23-24	162	5.90	131	4.94	291	10.4
Bukspottkörtel	C25	593	21.88	624	23.14	732	26.3
Andra och ospecificerade cancrar i matsmältningsorgan	C26	112	4.18	85	3.20	85	3.0
Andningsorgan	C30-39	1847	66.94	1504	55.53	4658	165.3
Näsa, bihålor	C30-31	31	1.09	18	0.69	226	8.2
Struphuvud	C32	104	3.84	39	1.37	947	34.2
Lunga, luftstrupe	C33-34	1666	60.33	1422	52.50	3363	118.6
Andra eller ospecificerade andningsorgan eller brösthåls organ	C37-39	46	1.68	25	0.97	153	5.4
Bröst	C50	24	0.87	5	0.19	290	10.8
Manliga könsorgan	C60-63	5243	190.22	949	38.39	62383	2291.2
Penis	C60	40	1.51	12	0.43	366	13.6
Prostata	C61	5035	182.73	928	37.64	58500	2150.6
Testikel	C62	163	5.80	8	0.27	3551	128.3
Andra och ospecificerade cancrar i manliga könsorgan	C63	5	0.18	—	0.05	72	2.6
Urinorgan	C64-68,D09.0-1,D41.1-9	1751	64.93	469	18.31	14256	528.2
Njure	C64	616	22.58	206	7.77	5123	186.6
Urinblåsa och urinvägar	C65-68,D09.0-1,D41.1-9	1135	42.35	263	10.53	9256	346.1
Hud	C43-44	1921	73.77	172	6.76	17872	680.4
Hudmelanom	C43	826	30.58	132	5.01	9996	369.1
Hud, epidermoid karsinom	C44 (Squamous cell)	1032	40.78	33	1.44	7416	295.1
Hud, annan	C44 (Other)	63	2.41	7	0.31	873	32.9
Öga	C69	28	1.07	20	0.74	464	17.1
Hjärna, centrala nervsystemet	C70-72,D32-33,D42-43	416	15.12	250	9.33	4666	169.3
Gliom	—	230	8.31	201	7.37	1585	57.4
Meningeom	—	105	3.76	5	0.20	1699	61.7
Centrala nervsystemet	—	38	1.39	0	0.00	910	33.3
Andra och ospecificerade tumörer av hjärna och centrala nervsystemet	—	43	1.67	44	1.76	527	19.0
Endokrina körtlar	C73-75	181	6.55	38	1.42	2399	87.1
Sköldkörtel	C73	162	5.87	31	1.15	2152	78.2
Binjure	C74	12	0.42	5	0.20	170	6.1
Andra endokrina körtlar	C75	7	0.26	—	0.07	80	2.9
Mesoteliom	C45	84	3.02	81	2.95	116	4.0
Ben	C40-41	20	0.75	11	0.40	474	17.2
Bindväv	C48-49	140	5.26	65	2.37	1250	46.2
Perifera nerver, autonoma nervsystemet	C47	7	0.24	—	0.04	120	4.4
Annan eller ospecificerad	C76,C80	269	10.37	202	7.93	487	17.8
Lymfatisk, blodbildande och besläktad vävnad	C81-96,D45-47,D76	1839	67.50	755	28.68	15155	549.5
Hodgkins lymfom	C81	95	3.37	7	0.25	1967	71.0
Mogna B-cellulära neoplasm	—	1071	39.17	461	17.53	7793	282.4
Kronisk lymfatisk leukemi	C91.1	165	6.15	74	2.95	1750	63.4
Diffust storcelligt B-cellslymfom	C83.3	350	12.80	149	5.51	2258	82.0
Follikulärt lymfom	C82	171	6.11	29	1.11	1395	50.4
Myelom och andra plasmacellstumörer	C90	198	7.42	153	5.82	1078	38.9
Burkitts lymfom/leukemi	C83.7	12	0.41	—	0.03	173	6.2

Tabell 7: (fortsättning)

Cancerform	ICD-10	Incidens		Mortalitet		Prevalens	
		Antal	Rat ¹	Antal	Rat ¹	Antal	Andel ²
<i>Marginalzonslymfom</i>	C83.8	54	1.86	5	0.20	397	14.5
<i>Mantelcellslymfom</i>	C83.1	79	2.90	40	1.54	454	16.5
<i>Maligna immunoproliferativa sjukdomar</i>	C88	27	0.97	7	0.25	220	8.0
<i>Andra mogna B-cellsneoplasier</i>	—	15	0.54	—	0.13	265	9.7
<i>Andra T- och NK-cellslymfom/leukemier</i>	C84	84	3.10	41	1.54	574	21.0
<i>Mogna kutana T-cellsneoplasier</i>	C84.0-1	32	1.23	—	0.12	315	11.7
<i>Andra mogna T och NK-celltumörerna</i>	C84.3-5	52	1.88	38	1.42	264	9.6
<i>Akut lymfoblastisk leukemi/lymfom</i>	C91.0	53	1.99	12	0.45	1007	36.2
<i>Akut myeloisk leukemi</i>	C92.0	111	4.12	89	3.31	471	17.1
<i>Annat eller icke-specifierat lymfom</i>	C85	51	1.95	29	1.19	1500	54.8
<i>Leukemi, annan</i>	C95	21	0.89	19	0.76	93	3.4
<i>Myeloproliferativa neoplasier</i>	C92.1,D45,D47.1,D47.3	262	9.58	28	1.03	1653	59.8
<i>Kronisk myeloisk leukemi</i>	C92.1	24	0.87	—	0.14	312	11.3
<i>Polycythaemia vera</i>	D45	43	1.58	—	0.14	385	14.0
<i>Myelofibros</i>	D47.1	32	1.19	10	0.35	211	7.6
<i>Essentiell trombocytemi</i>	D47.3	98	3.60	—	0.17	529	19.1
<i>Myeloproliferativ sjukdom, annan</i>	D47.1	65	2.35	6	0.23	263	9.5
<i>Myelodysplastiskt ja myelodysplastiskt/-proliferativt oireyhtymät</i>	—	87	3.18	68	2.58	208	7.6
<i>Myelodysplastiskt syndrom</i>	D46	60	2.27	58	2.21	149	5.5
<i>Myelodysplastiska/myeloproliferativa neoplasier</i>	—	27	0.91	10	0.37	60	2.1
<i>Annan, obestämd eller blandad hematologisk sjukdom</i>	C96, D76	—	0.14	—	0.04	101	3.6
<i>Malign mastocytos</i>	C96.2	—	0.07	0	0.00	47	1.7
<i>Histiocyt- och dendritcellsneoplasier</i>	C96.1, D76	—	0.07	0	0.00	50	1.8
<i>Annan, obestämd eller blandad hematologisk sjukdom</i>	C96.7-9	0	0.00	—	0.04	-	0.1
Ingår inte i ovanstående							
<i>Basaliom i hud</i>	C44 (Basal cell)	4299	160.25	—	0.08	50803	1915.0
<i>Basaliom i könsorgan</i>	C51-53,C60-63 (Basal cell)	0	0.00	0	0.00	12	0.5
<i>Carcinom in situ i bröst</i>	D05	—	0.13	0	0.00	27	1.0
<i>Duktal cancer in situ i bröstkörtel</i>	D05.1	—	0.09	0	0.00	24	0.9
<i>Lobulär cancer in situ i bröstkörtel</i>	D05.0	0	0.00	0	0.00	0	0.0
<i>Annan eller ospecificerad cancer in situ i bröstkörtel</i>	D05.7-9	—	0.04	0	0.00	-	0.1

¹ per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning år 2014² per 100 000 person och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning år 2014

14.2 Patienternas överlevnadstal

Tabell 8: Relativ femårsöverlevnad för cancerpatienter som följts åren 2018–2020 efter åldersgrupp, kvinnor.

Cancerform	ICD-10	Femårsöverlevnad (%)			
		Alla	Ålder vid diagnos		
			0-54	55-74	75+
Alla cancerformer tillsammans	C00-96, D09.0-1, D32-33, D41-43, D45-47, D76	71	89	74	57
Mun och svalg	C00-14	77	90	74	73
Matsmältningsorgan	C15-26	44	66	47	37
Matstrupe	C15	20	15	24	13
Magsäck	C16	29	47	33	20
Tjock- och ändtarm	C18-20	70	81	72	66
Tjocktarm	C18	69	79	70	66
Ändtarm	C19-20	73	85	76	64
Lever	C22	10	35	8	7
Gallblåsa, gallvägar	C23-24	14	43	14	12
Bukspottkörtel	C25	7	29	8	2
Andningsorgan	C30-39	23	40	28	14
Lunga, luftstrupe	C33-34	21	37	26	13
Bröst	C50	91	93	94	84
Kvinnliga könsorgan	C51-58	66	82	69	53
Livmoderhals	C53	73	86	64	39
Livmoderkropp	C54	81	89	84	75
Äggstock mm.	C56, C57.0-4, C48.1-2 Serous)	46	74	49	24
Urinorgan	C64-68, D09.0-1, D41.1-9	69	95	74	57
Njure	C64	71	96	73	55
Urinblåsa och urinvägar	C65-68, D09.0-1, D41.1-9	68	92	76	57
Hud	C43-44	94	97	95	93
Hudmelanom	C43	94	97	96	90
Hud, epidermoid karsinom	C44 (Squamous cell)	95	97	94	95
Hjärna, centrala nervsystemet	C70-72, D32-33, D42-43	68	88	67	38
Gliom	–	33	72	12	8
Meningeom	–	94	98	95	86
Endokrina körtlar	C73-75	93	98	93	77
Sköldkörtel	C73	94	99	94	80
Bindväv	C48-49	62	84	67	38
Lymfatisk, blodbildande och besläktad vävnad	C81-96, D45-47, D76	67	90	77	41
Hodgkins lymfom	C81	91	99	87	41
Mogna B-cellulära neoplasm	–	68	87	78	46
Myelom och andra plasmacellstumörer	C90	44	77	59	20

Tabell 9: Relativ femårsöverlevnad för cancerpatienter som följts åren 2018–2020 efter åldersgrupp, män.

Cancerform	ICD-10	Femårsöverlevnad (%)			
		Alla	Ålder vid diagnos 0-54	55-74	75+
Alla cancerformer tillsammans	C00-96, D09.0-1, D32-33, D41-43, D45-47, D76	69	80	68	64
Mun och svalg	C00-14	65	83	61	61
Matsmältningsorgan	C15-26	41	51	41	39
Matstrupe	C15	15	14	16	13
Magsäck	C16	27	35	28	24
Tjock- och ändtarm	C18-20	66	71	68	62
Tjocktarm	C18	65	70	65	62
Ändtarm	C19-20	68	71	72	61
Lever	C22	12	16	12	11
Gallblåsa, gallvägar	C23-24	12	12	13	11
Bukspottkörtel	C25	6	28	7	2
Andningsorgan	C30-39	17	36	20	11
Struphuvud	C32	58	82	58	52
Lunga, luftstrupe	C33-34	14	24	16	9
Manliga könsorgan	C60-63	94	96	95	91
Prostata	C61	94	96	95	92
Testikel	C62	95	97	83	57
Urinorgan	C64-68, D09.0-1, D41.1-9	74	85	77	67
Njure	C64	71	82	72	65
Urinblåsa och urinvägar	C65-68, D09.0-1, D41.1-9	75	89	80	68
Hud	C43-44	93	94	93	94
Hudmelanom	C43	94	94	92	96
Hud, epidermoid karsinom	C44 (Squamous cell)	94	96	94	94
Hjärna, centrala nervsystemet	C70-72, D32-33, D42-43	48	71	40	29
Gliom	–	26	55	10	9
Meningeom	–	92	95	89	95
Endokrina körtlar	C73-75	81	93	79	56
Sköldkörtel	C73	84	95	81	57
Bindväv	C48-49	62	72	62	53
Lymfatisk, blodbildande och besläktad vävnad	C81-96, D45-47, D76	61	89	69	36
Hodgkins lymfom	C81	87	97	77	49
Mogna B-cellulära neoplasm	–	64	85	73	45
Myelom och andra plasmacellstumörer	C90	40	69	50	23

14.3 Långsiktiga förändringar, incidens

Tabell 10: Årlig förändringsprocent för incidens 1990–2019, kvinnor.

Cancerform	ICD-10	Trendförändring och period	
		1. trend	2. trend
Alla cancerformer tillsammans	C00-96, D09.0-1, D32-33, D41-43, D45-47, D76	0.7% (1990-2005)	1.0% (2006-2019)
Mun och svalg	C00-14	1.0% (1990-2019)	–
Läpp	C00	1.2% (1990-1997)	-5.1% (1998-2019)
Svalg	C01, C09-14	1.4% (1990-2006)	5.8% (2007-2019)
Matsmältningsorgan	C15-26	-0.8% (1990-2004)	0.5% (2005-2019)
Matstrupe	C15	-2.1% (1990-2011)	2.6% (2012-2019)
Magsäck	C16	-4.1% (1990-2011)	-2.1% (2012-2019)
Tjock- och ändtarm	C18-20	0.2% (1990-2010)	1.6% (2011-2019)
Tjocktarm	C18	0.3% (1990-2005)	1.2% (2006-2019)
Ändtarm	C19-20	-0.4% (1990-2013)	3.0% (2014-2019)
Lever	C22	1.3% (1990-2013)	-2.7% (2014-2019)
Gallblåsa, gallvägar	C23-24	-2.8% (1990-2010)	1.2% (2011-2019)
Bukspottkörtel	C25	-2.0% (1990-1994)	0.8% (1995-2019)
Andningsorgan	C30-39	2.2% (1990-2019)	–
Struphuvud	C32	0.3% (1990-2019)	–
Lunga, luftstrupe	C33-34	2.3% (1990-2019)	–
Bröst	C50	2.2% (1990-1999)	1.2% (2000-2019)
Kvinnliga könsorgan	C51-58	2.0% (1990-1995)	-0.2% (1996-2019)
Livmoderhals	C53	-0.1% (1990-2019)	–
Livmoderkropp	C54	2.3% (1990-1997)	-0.2% (1998-2019)
Äggstock mm.	C56, C57.0-4, C48.1-2 Serous)	-0.3% (1990-2011)	-1.8% (2012-2019)
Urinorgan	C64-68, D09.0-1, D41.1-9	0.0% (1990-2019)	–
Njure	C64	-0.1% (1990-2019)	–
Urinblåsa och urinvägar	C65-68, D09.0-1, D41.1-9	-0.2% (1990-2015)	5.9% (2016-2019)
Hud	C43-44	2.0% (1990-2002)	3.5% (2003-2019)
Hudmelanom	C43	2.3% (1990-2000)	4.8% (2001-2019)
Hud, epidermoid karsinom	C44 (Squamous cell)	2.0% (1990-2019)	–
Hjärna, centrala nervsystemet	C70-72, D32-33, D42-43	2.2% (1990-2002)	-0.4% (2003-2019)
Gliom	–	0.7% (1990-2019)	–
Meningeom	–	4.5% (1990-2000)	-0.3% (2001-2019)
Endokrina körtlar	C73-75	0.1% (1990-2005)	2.8% (2006-2019)
Sköldkörtel	C73	0.1% (1990-2004)	2.6% (2005-2019)
Bindväv	C48-49	0.5% (1990-2019)	–
Lymfatisk, blodbildande och besläktad vävnad	C81-96, D45-47, D76	0.9% (1990-2019)	–
Hodgkins lymfom	C81	0.7% (1990-2019)	–
Mogna B-cellulära neoplasmer	–	–	–
Kronisk lymfatisk leukemi	C91.1	0.2% (1990-2013)	-7.9% (2014-2019)
Myelom och andra plasmacellstumörer	C90	7.7% (1990-1992)	-0.3% (1993-2019)
Akut lymfoblastisk leukemi/lymfom	C91.0	-0.3% (1990-2019)	–
Akut myeloisk leukemi	C92.0	0.6% (1990-2019)	–
Myeloproliferativa neoplasier	C92.1, D45, D47.1, D47.3	–	–
Kronisk myeloisk leukemi	C92.1	-2.4% (1990-2019)	–

Tabell 11: Årlig förändringsprocent för incidens 1990–2019, män.

Cancerform	ICD-10	Trendförändring och period	
		1. trend	2. trend
Alla cancerformer tillsammans	C00-96, D09.0-1, D32-33, D41-43, D45-47, D76	1.0% (1990-2003)	-0.2% (2004-2019)
Mun och svalg	C00-14	-0.7% (1990-2004)	1.6% (2005-2019)
Läpp	C00	-6.5% (1990-2019)	–
Svalg	C01, C09-14	1.6% (1990-2003)	4.8% (2004-2019)
Matsmältningsorgan	C15-26	-0.7% (1990-1999)	0.4% (2000-2019)
Matstrupe	C15	-1.9% (1990-1996)	1.3% (1997-2019)
Magsäck	C16	-4.1% (1990-2011)	-2.3% (2012-2019)
Tjock- och ändtarm	C18-20	0.7% (1990-2019)	–
Tjocktarm	C18	1.0% (1990-2019)	–
Ändtarm	C19-20	0.4% (1990-2019)	–
Lever	C22	1.9% (1990-2019)	–
Gallblåsa, gallvägar	C23-24	-0.2% (1990-2019)	–
Bukspottkörtel	C25	0.5% (1990-2019)	–
Andningsorgan	C30-39	-3.0% (1990-2001)	-1.7% (2002-2019)
Struphuvud	C32	-1.9% (1990-2019)	–
Lunga, luftstrupe	C33-34	-3.2% (1990-2000)	-1.8% (2001-2019)
Manliga könsorgan	C60-63	5.9% (1990-2002)	-2.0% (2003-2019)
Prostata	C61	6.0% (1990-2002)	-2.1% (2003-2019)
Testikel	C62	4.4% (1990-2013)	-1.8% (2014-2019)
Urinorgan	C64-68, D09.0-1, D41.1-9	-1.1% (1990-2003)	0.7% (2004-2019)
Njure	C64	-1.2% (1990-2006)	1.5% (2007-2019)
Urinblåsa och urinvägar	C65-68, D09.0-1, D41.1-9	-1.2% (1990-2001)	0.4% (2002-2019)
Hud	C43-44	1.8% (1990-2001)	3.5% (2002-2019)
Hudmelanom	C43	1.8% (1990-2000)	4.3% (2001-2019)
Hud, epidermoid karsinom	C44 (Squamous cell)	2.6% (1990-2019)	–
Hjärna, centrala nervsystemet	C70-72, D32-33, D42-43	0.3% (1990-2019)	–
Gliom	–	0.7% (1990-2019)	–
Meningeom	–	3.0% (1990-2002)	-0.5% (2003-2019)
Endokrina körtlar	C73-75	0.6% (1990-2007)	4.2% (2008-2019)
Sköldkörtel	C73	1.0% (1990-2007)	4.0% (2008-2019)
Bindväv	C48-49	0.8% (1990-2019)	–
Lymfatisk, blodbildande och besläktad vävnad	C81-96, D45-47, D76	0.9% (1990-2019)	–
Hodgkins lymfom	C81	0.6% (1990-2019)	–
Mogna B-cellulära neoplasmer	–	–	–
Kronisk lymfatisk leukemi	C91.1	-0.1% (1990-2019)	–
Myelom och andra plasmacellstumörer	C90	0.4% (1990-2016)	-10.3% (2017-2019)
Akut lymfoblastisk leukemi/lymfom	C91.0	0.4% (1990-2019)	–
Akut myeloisk leukemi	C92.0	0.2% (1990-2019)	–
Myeloproliferativa neoplasier	C92.1, D45, D47.1, D47.3	–	–
Kronisk myeloisk leukemi	C92.1	-2.9% (1990-2019)	–

14.4 Långsiktiga förändringar, dödlighet

Tabell 12: Årlig förändringsprocent för cancerdödlighet 1990–2020, kvinnor.

Cancerform	ICD-10	Trendförändring och period	
		1. trend	2. trend
Alla cancerformer tillsammans	C00-96, D09.0-1, D32-33, D41-43, D45-47, D76	-1.0% (1990-2005)	-0.5% (2006-2020)
Mun och svalg	C00-14	-0.1% (1990-2020)	–
Läpp	C00	-2.5% (1990-2020)	–
Svalg	C01, C09-14	-0.2% (1990-2020)	–
Matsmältningsorgan	C15-26	-2.4% (1990-1998)	-0.7% (1999-2020)
Matstrupe	C15	-2.2% (1990-2014)	4.8% (2015-2020)
Magsäck	C16	-4.0% (1990-2020)	–
Tjock- och ändtarm	C18-20	-1.6% (1990-2005)	-0.6% (2006-2020)
Tjocktarm	C18	-1.5% (1990-2003)	-0.1% (2004-2020)
Ändtarm	C19-20	-1.9% (1990-2020)	–
Lever	C22	1.3% (1990-2010)	-2.1% (2011-2020)
Gallblåsa, gallvägar	C23-24	-2.9% (1990-2011)	0.6% (2012-2020)
Bukspottkörtel	C25	-2.9% (1990-1994)	0.6% (1995-2020)
Andningsorgan	C30-39	1.7% (1990-2020)	–
Struphuvud	C32	0.0% (1990-2020)	–
Lunga, luftstrupe	C33-34	1.7% (1990-2020)	–
Bröst	C50	-0.8% (1990-2020)	–
Kvinnliga könsorgan	C51-58	-1.2% (1990-2001)	0.1% (2002-2020)
Livmoderhals	C53	-2.7% (1990-2020)	–
Livmoderkropp	C54	0.1% (1990-2020)	–
Äggstock mm.	C56, C57.0-4, C48.1-2 Serous)	-0.4% (1990-2020)	–
Urinorgan	C64-68, D09.0-1, D41.1-9	-1.2% (1990-2020)	–
Njure	C64	-1.2% (1990-2020)	–
Urinblåsa och urinvägar	C65-68, D09.0-1, D41.1-9	-4.7% (1990-1996)	-0.4% (1997-2020)
Hud	C43-44	-0.2% (1990-2020)	–
Hudmelanom	C43	-0.1% (1990-2020)	–
Hud, epidermoid karsinom	C44 (Squamous cell)	-1.4% (1990-2020)	–
Hjärna, centrala nervsystemet	C70-72, D32-33, D42-43	-0.5% (1990-2020)	–
Gliom	–	0.3% (1990-2020)	–
Meningeom	–	-2.2% (1990-2020)	–
Endokrina körtlar	C73-75	-2.5% (1990-2016)	9.2% (2017-2020)
Sköldkörtel	C73	-5.5% (1990-2000)	-0.8% (2001-2020)
Bindväv	C48-49	0.1% (1990-2020)	–
Lymfatisk, blodbildande och besläktad vävnad	C81-96, D45-47, D76	1.0% (1990-1994)	-1.6% (1995-2020)
Hodgkins lymfom	C81	-3.3% (1990-2020)	–
Mogna B-cellulära neoplasm	–	–	–
Kronisk lymfatisk leukemi	C91.1	-3.3% (1990-2020)	–
Myelom och andra plasmacellstumörer	C90	-1.1% (1990-2020)	–
Akut lymfoblastisk leukemi/lymfom	C91.0	-3.2% (1990-2020)	–
Akut myeloisk leukemi	C92.0	31.5% (1990-1991)	-0.2% (1992-2020)
Myeloproliferativa neoplasier	C92.1, D45, D47.1, D47.3	–	–
Kronisk myeloisk leukemi	C92.1	-2.7% (1990-1998)	-10.9% (1999-2020)

Tabell 13: Årlig förändringsprocent för cancerdödlighet 1990–2020, män.

Cancerform	ICD-10	Trendförändring och period	
		1. trend	2. trend
Alla cancerformer tillsammans	C00-96, D09.0-1, D32-33, D41-43, D45-47, D76	-1.7% (1990-2007)	-1.2% (2008-2020)
Mun och svalg	C00-14	0.3% (1990-2020)	–
Läpp	C00	-6.5% (1990-2020)	–
Svalg	C01, C09-14	-4.3% (1990-1996)	1.6% (1997-2020)
Matsmältningsorgan	C15-26	-1.6% (1990-2001)	-0.2% (2002-2020)
Matstrupe	C15	-0.5% (1990-2005)	1.5% (2006-2020)
Magsäck	C16	-4.1% (1990-2020)	–
Tjock- och ändtarm	C18-20	-0.7% (1990-2020)	–
Tjocktarm	C18	-0.3% (1990-2020)	–
Ändtarm	C19-20	-1.3% (1990-2020)	–
Lever	C22	1.7% (1990-2020)	–
Gallblåsa, gallvägar	C23-24	-1.4% (1990-2010)	2.3% (2011-2020)
Bukspottkörtel	C25	0.2% (1990-2020)	–
Andningsorgan	C30-39	-3.3% (1990-1999)	-2.4% (2000-2020)
Struphuvud	C32	-2.4% (1990-2020)	–
Lunga, luftstrupe	C33-34	-3.4% (1990-2000)	-2.4% (2001-2020)
Manliga könsorgan	C60-63	0.0% (1990-1997)	-2.5% (1998-2020)
Prostata	C61	0.1% (1990-1997)	-2.6% (1998-2020)
Testikel	C62	0.5% (1990-2020)	–
Urinorgan	C64-68, D09.0-1, D41.1-9	-1.5% (1990-2020)	–
Njure	C64	-1.7% (1990-2020)	–
Urinblåsa och urinvägar	C65-68, D09.0-1, D41.1-9	-1.4% (1990-2020)	–
Hud	C43-44	1.1% (1990-2014)	-3.4% (2015-2020)
Hudmelanom	C43	1.0% (1990-2016)	-7.2% (2017-2020)
Hud, epidermoid karsinom	C44 (Squamous cell)	0.8% (1990-2020)	–
Hjärna, centrala nervsystemet	C70-72, D32-33, D42-43	-0.1% (1990-2020)	–
Gliom	–	0.7% (1990-2020)	–
Meningeom	–	-2.9% (1990-2020)	–
Endokrina körtlar	C73-75	-0.6% (1990-2020)	–
Sköldkörtel	C73	0.0% (1990-2020)	–
Bindväv	C48-49	-0.2% (1990-2020)	–
Lymfatisk, blodbildande och besläktad vävnad	C81-96, D45-47, D76	-1.2% (1990-2020)	–
Hodgkins lymfom	C81	-11.1% (1990-1997)	-0.9% (1998-2020)
Mogna B-cellulära neoplasm	–	–	–
Kronisk lymfatisk leukemi	C91.1	-3.2% (1990-2020)	–
Myelom och andra plasmacellstumörer	C90	-1.0% (1990-2020)	–
Akut lymfoblastisk leukemi/lymfom	C91.0	-2.7% (1990-2020)	–
Akut myeloisk leukemi	C92.0	-0.3% (1990-2020)	–
Myeloproliferativa neoplasier	C92.1, D45, D47.1, D47.3	–	–
Kronisk myeloisk leukemi	C92.1	0.2% (1990-1998)	-11.3% (1999-2020)

Figurer

1	Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.....	6
2	Antal nya cancerfall och incidens (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) uppdelade efter cancersjukdomar hos män (bilder A och B) och kvinnor (C och D) åren 1953–2020. Övriga matsmältningsorgan omfattar cancer i matstrupe, tunntarm, analöppning, lever, gallblåsa och gallvägar, bukspottkörtel samt andra eller odefinierade matsmältningsorgan.	7
3	Antal nya cancerdödsfall och dödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) uppdelade efter cancersjukdomar hos män (bilder A och B) och kvinnor (C och D) åren 1953–2020. Övriga matsmältningsorgan omfattar cancer i matstrupe, tunntarm, analöppning, lever, gallblåsa och gallvägar, bukspottkörtel samt andra eller odefinierade matsmältningsorgan.	8
4	Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) åren 1953–2020 och prediktion om utveckling fram till 2035 efter kön. Prediktionen av incidensen presenteras också för 2020 och baserar sig på den utveckling som observerats fram till 2019.....	9
5	Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) i befolkningen i åldrarna 25 och över efter kön och utbildningsnivå åren 1986–2020.....	9
6	Relativ skillnad i antal nya cancerfall per kalendermånad mellan 2019 och 2020 för alla cancersjukdomar och separat för prostatacancer, tjock- och ändtarmscancer och hudmelanom.....	11
7	Relativ skillnad i antal nya fall av hudmelanom per kalendermånad mellan 2019 och 2020 hos personer under 60 år och äldre..	11
8	Relativ skillnad i antal nya fall av bröstcancer per kalendermånad mellan 2019 och 2020 hos personer under 50 år, 50–69-åringar och äldre.	12
9	Relativ skillnad i antal nya cancerfall per kalendermånad mellan 2019 och 2020 i fråga om cancer med lokal, icke-lokal och okänd utbredning..	12
10	Åldersstruktur hos Finlands befolkning efter kön år 1953 och år 2020.	14
11	Cancerincidens hos kvinnor och män (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) för de vanligaste cancerformerna 2020.	21
12	Antal nya cancerfall bland kvinnor och män för de vanligaste cancersjukdomarna 2020.....	22
13	Cancerincidens hos kvinnor och män under 20 år (per 100 000 personår) för de vanligaste cancerformerna 2020.	23
14	Cancerincidens hos kvinnor och män i åldrarna 20–69 (per 100 000 personår) för de vanligaste cancerformerna 2020.	23
15	Cancerincidens hos kvinnor och män i åldrarna 70 och över (per 100 000 personår) för de vanligaste cancerformerna 2020..	24

16	Cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) hos kvinnor och män för de cancersjukdomar som orsakade flest dödsfall 2020.....	25
17	Antal cancerdödsfall bland kvinnor och män för de cancersjukdomar som orsakade flest dödsfall 2020.....	26
18	Cancerdödlighet (per 100 000 personår) hos kvinnor och män i åldrarna 20–69 för de cancersjukdomar som orsakade flest dödsfall 2020.	27
19	Cancerdödlighet (per 100 000 personår) hos kvinnor och män i åldrarna 70 och över för de cancersjukdomar som orsakade flest dödsfall 2020.	27
20	Antal cancerpatienter vid liv i slutet av 2020.....	28
21	Relativ femårsöverlevnad (%) hos patienter som följdes 2018–2020 efter kön och cancersjukdom. Överlevnadssiffrorna för strupcancer hos kvinnor och bröstcancer hos män visas inte på grund av ett litet antal fall.....	30
22	Relativ femårsöverlevnad (%) för de sju vanligaste cancersjukdomarna hos kvinnor (exkl. mogna B-cellsneoplasmer och skivepitelcancer i huden) efter åldersgrupp (under 55, 55–74 och över 75) hos kvinnliga patienter som följdes åren 2018–2020.....	31
23	Relativ femårsöverlevnad (%) för de sju vanligaste cancersjukdomarna hos män (exkl. mogna B-cellsneoplasmer och skivepitelcancer i huden) efter åldersgrupp (under 55, 55–74 och över 75) hos manliga patienter som följdes åren 2018–2020.....	31
24	Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.....	35
25	Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.....	36
26	Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.....	37
27	Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.....	38
28	Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.....	39
29	Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.....	40
30	Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.....	41
31	Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.....	42
32	Cancerincidens och cancerdödlighet (per 100 000 personår och åldersstandardiserade efter Finlands befolkning 2014) samt åldersstandardiserad relativ femårsöverlevnad (%) efter kön åren 1953–2020.....	43

33	Årligt antal nya cancerfall som diagnostiserats 1953–2020 och förväntad utveckling fram till 2035 i olika åldersgrupper. Prediktionen presenteras också för 2020 och baserar sig den utveckling som observerats fram till 2019.....	45
34	Relativa regionala skillnader i total cancerincidens och -dödlighet efter kön 2016–2020.....	47
35	Relativa regionala skillnader efter kön i incidens och dödlighet av bröstcancer hos kvinnor och prostatacancer hos män 2016–2020.	48
36	Relativa regionala skillnader i incidens och dödlighet av tjock- och ändtarmscancer efter kön 2016–2020.	49
37	Relativa regionala skillnader i incidens och dödlighet av lungcancer efter kön 2016–2020.	50
38	Cancerincidens bland kvinnor (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) över 25 år efter utbildningsnivå 2016–2020.	52
39	Cancerincidens bland män (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) över 25 år efter utbildningsnivå 2016–2020.	52
40	Cancerdödlighet bland kvinnor (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) över 25 år efter utbildningsnivå 2016–2020.	53
41	Cancerdödlighet bland män (per 100 000 personår och åldersstandardiserad efter Finlands befolkning 2014) över 25 år efter utbildningsnivå 2016–2020..	54

Tabeller

1	Nya cancerfall och dödsfall i cancer år 2020, cancerprevalens och relativ femårsöverlevnad i hela Finlands befolkning separat för män och kvinnor.....	6
2	Observerat antal cancerfall år 2020 och prediktion utifrån cancerincidensen under de föregående åren i alla cancersjukdomar sammanlagt och separat i de vanligaste cancersjukdomarna. Underskottet i det upptäckta antalet fall jämfört med prediktionen har delats in i det underskott som orsakats av typiska fördröjningar i registrering och det som orsakats av coronaviruspandemin.	10
3	Tidsseriens första år för incidens, dödlighet, överlevnad och prevalens av elakartade sjukdomsgrupper i lymfatiska och blodbildande vävnader.....	19
4	Livstidsrisk (%) att insjukna och dö i cancer. Beräkningen grundar sig på cancerincidensen, cancerdödligheten och den totala dödligheten hos befolkningen 2016–2020... ..	24
5	Prediktion för antalet nya cancerfall, åldersstandardiserad incidens, antalet dödsfall i cancer och åldersstandardiserad dödlighet år 2035 och relativ förändring (%) från år 2020 för alla cancerformer och de sju vanligaste grupperna av cancersjukdomar. I antalet fall och incidensen har förändringen beräknats i förhållande till 2020 års prediktion. Prediktionen för lungcancer visas efter kön.....	45
6	Antal nya cancerfall och cancerdödsfall och åldersstandardiserad incidens och dödlighet år 2020 samt antalet levande personer som insjuknat i cancer och deras åldersstandardiserade andel i befolkningen 31.12.2020, kvinnor.....	55
7	Antal nya cancerfall och cancerdödsfall och åldersstandardiserad incidens och dödlighet år 2020 samt antalet levande personer som insjuknat i cancer och deras åldersstandardiserade andel i befolkningen 31.12.2020, män.....	57

8	Relativ femårsöverlevnad för cancerpatienter som följts åren 2018–2020 efter åldersgrupp, kvinnor ..	59
9	Relativ femårsöverlevnad för cancerpatienter som följts åren 2018–2020 efter åldersgrupp, män.....	60
10	Årlig förändringsprocent för incidens 1990–2019, kvinnor	61
11	Årlig förändringsprocent för incidens 1990–2019, män.....	62
12	Årlig förändringsprocent för cancerdödlighet 1990–2020, kvinnor	63
13	Årlig förändringsprocent för cancerdödlighet 1990–2020, män.....	64

